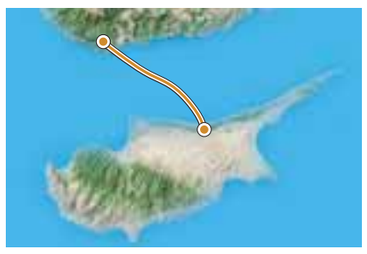
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 4 Νοεμβρίου 2026 • Ετος 12ο • Αρ. φύλλου 622* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | *www.kathimerini.com.cy* | *Τιμή: €2,00*

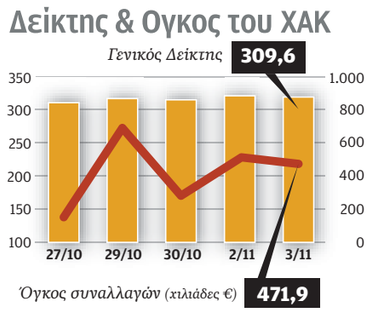

ΑΓΩΓΟΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ - «ΤΔΒΚ»

Η αντίδραση Ε.Ε. δεν πτοεί την Αγκυρα

Η Λευκωσία επενδύει στην αποτρεπτική ισχύ της Ε.Ε., αλλά τα διαβήματα των Βρυξελλών προς την Άγκυρα για τον υπό κατασκευή θαλάσσιο αγωγό με την «ΤΔΒΚ» αποδεικνύονται ισχνά. Εξαντλούνται σε φραστικές επισημάνσεις, με αποτέλεσμα η Άγκυρα να συνεχίζει απτόητη την κατασκευή του αγωγού και η «ΤΔΒΚ» να ζητάει και τα ρέστα από τη Λευκωσία. **Σελ. 5**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

ΕΛΛΑΔΑ

Διχάζουν οι επενδύσεις στα data centers

Το ενδιαφέρον για ανάπτυξη data centers στην Ελλάδα από ξένους ομίλους είναι μεγάλο, με τις αιτήσεις για ηλεκτρική ισχύ να ξεπερνούν αθροιστικά τα 12 GW. Ποιες θα είναι οι επιδράσεις αυτών των μονάδων στην τιμή του ρεύματος, στους φυσικούς πόρους και ποιες επενδύσεις πρέπει να γίνουν στα δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, είναι τα ερωτήματα που ζητούν απαντήσεις. Στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη, πάντως, τα κέντρα δεδομένων προκαλούν αντιδράσεις. **Σελ. 16**

5 291296 000378

ΣΧΕΔΙΟ ΗΠΑ

ΡΩΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΜΕΣΩ... ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

Σελ. 24

ΚΥΒΕΡΝΟΣΑΜΠΟΤΑΖ

ΟΙ ΧΑΚΕΡ ΤΩΝ ΨΥΓΕΙΩΝ ΒΑΖΟΥΝ «ΦΩΤΙΕΣ»

Σελ. 24

Νέα ασπίδα προστασίας για τις κυπριακές τράπεζες

Η ΚΤΚ δίνει δικλείδες ασφαλείας για διεθνείς, εσωτερικούς κινδύνους και κυβερνοαπειλές

Σε ένα διεθνές περιβάλλον αυξημένης αβεβαιότητας, με τον πόλεμο στη Μέση Ανατολή να συντηρεί την ενεργειακή κρίση, τον πληθωρισμό και τις πιέσεις στις αγορές, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ενεργοποιεί μια νέα δικλείδα ασφαλείας για τη θωράκιση του εγχώριου τραπεζικού συστήματος. Μετά την αύξηση του αντικυκλικού αποθέματος ασφαλείας στο 1,5% το 2025, αποφάσισε την εισαγωγή Αποθέματος Ασφαλείας Συστημικού Κινδύνου (SyRB) ύψους 1%, από μηδενική βάση μέχρι σήμερα, μέτρο που θα ισχύσει από 31 Δεκεμβρίου 2026. Απότοκο της απόφασης αυτής το γεγονός ότι η χρηματοοικονομική σταθερότητα της Κύπρου εξακολουθεί να αντιμετωπίζει κινδύνους από το διεθνές περιβάλλον, τη μεγάλη και περιορισμένα διαφοροποιημένη τραπεζική αγορά, την υψηλή συγκέντρωση δανείων με εξασφαλίσεις σε ακίνητα και τις αυξανόμενες απειλές κυβερνοασφάλειας. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου διά στόματος του διοικητή της, Χριστόδουλου Πατσαλίδη, είχε δώσει «γεύση» πως θα προχωρούσε σε μέτρα για ενίσχυση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας. **Σελ. 4**

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Η γήρανση του πληθυσμού αλλάζει το εμπόριο

Μέχρι πριν από λίγα χρόνια τα καταστήματα παιχνιδιών περίμεναν τα Χριστούγεννα για να έρθει ο Αϊ-Βασίλης και να γεμίσει τα... ταμεία τους. Πλέον, ο Αϊ-Βασίλης έρχεται 365 ημέρες τον χρόνο. Και αυτό διότι η ηλικιακή ομάδα που αγοράζει ολοένα και συχνότερα παιχνίδια και μάλιστα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους είναι τα μεγάλα παιδιά και οι ενήλικοι, παιχνίδια που αγοράζουν για τους ίδιους και όχι για να τα δωρίσουν σε κάποιο μικρό παιδί. Είναι η λεγόμενη αγορά των «kidults» (από τις λέξεις kid=παιδί και adult=ενήλικος), κατηγορία η οποία αναπτύσσεται παγκοσμίως με τον ταχύτερο ρυθμό από όλες τις άλλες στη βιομηχανία και στο εμπόριο παιχνιδιών. Η γήρανση του πληθυσμού στην Ευρώπη φέρνει νέες τάσεις και σε άλλους τομείς της βιομηχανίας, του εμπορίου και των υπηρεσιών. **Σελ. 18**

ΔΡΟΜΟΣ ΠΑΦΟΥ - ΠΟΛΗΣ

Δύσπιστοι οι Παφίτες σε όσα τους είπε η Τσολάκη

Οι διαβεβαιώσεις της υπουργού Μεταφορών δεν φαίνεται να έπεισαν τους τοπικούς παράγοντες στην Πάφο. Τους υποσχέθηκε ότι θα γίνει νέα εκτίμηση του έργου με τέσσερις λωρίδες κυκλοφορίας από ιδιώτη εκτιμητή, με στόχο αυτό να επαναπροκηρυχθεί το πρώτο εξάμηνο του 2027. **Σελ. 6**

ΒΡΕΤΑΝΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Προς μείωση οι τιμές των διδάκτρων

Η βρετανική κυβέρνηση επεξεργάζεται σχέδιο για εξίσωση των διδάκτρων των Ευρωπαίων φοιτητών με εκείνα των Βρετανών. Όπως ανέφερε ο ευρωβουλευτής Λουκάς Φουρλάς, «μιλάμε για δίδακτρα περίπου 9.000 λιρών ετησίως, αντί των διεθνών διδάκτρων που σε ορισμένα πανεπιστήμια ξεπερνούν ακόμη και τις 60.000 λίρες». **Σελ. 4**

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΑΠΑΤΕΣ

Σύλληψη τριών γυναικών στη Λεμεσό

Τρεις γυναίκες συνελήφθηκαν στη Λεμεσό ύστερα από διεθνή έρευνα για επενδυτικές απάτες σε 50 χώρες. Υπολογίζεται ότι οι συνολικές ζημιές υπερβαίνουν τα 4 εκατ. ευρώ. **Σελ. 6**

ΕΛΛΑΔΑ - ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ

Η αναδιάρθρωση του δόγματος που φθάνει έως την Κύπρο

Σελ. 7

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Hollow men και μια επέτειος

Ποιος είναι, τελικά, ο στόχος, η τελεολογία της εξουσίας; Ποιο είναι το τέλος, ή ο απώτερος σκοπός της;

Μια δημοκρατία μπορεί να λειτουργεί κανονικά – να διεξάγει εκλογές, να ψηφίζει νόμους, να παράγει ειδήσεις, να ρυθμίζει αγορές και δικαιώματα, αλλά να δυσκολεύεται όλο και περισσότερο να απαντήσει στο βασικό ερώτημα: Ποιο είναι το νόημα του πολιτεύματός μας; Ποια είναι η ουσία του τρόπου με τον οποίο οργανώνουμε τη δημόσια ζωή και τα ιδιωτικά δικαιώματα στην κοινωνία μας;

Μπορούν, ταυτόχρονα, όλα να λειτουργούν ομαλά και να έχει χαθεί η ουσία.

Ναι, είναι μια μάλλον διαγώνια, ίσως τραβηγμένη, ανάγνωση που μπορεί να αντληθεί από το έργο του TS Elliot, ο οποίος σαν σήμερα το 1948 έλαβε το Νόμπελ Λογοτεχνίας. Δεν είχε πολιτικά μανιφέστα, μάλλον το αντίθετο. Η αγωνία του, όμως, για ανθρώπους και κοινωνίες που διατηρούν τις εξωτερικές μορφές της ζωής, ενώ χάνουν την εσωτερική τους συνοχή, είναι σήμερα εξίσου επίκαιρη όσο ήταν και μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Στο The Hollow Men, που εκδόθηκε όχι τυχαία το 1925, ο Έλιοτ μεταδίδει το χάσμα μεταξύ πρόθεσης και πράξης. Λόγια, λόγοι, επιθυμίες, χειρονομίες – ένα απλωμένο χέρι σε ένταση, που στερείται όμως κατεύθυνση και αποτέλεσμα. Αυτή η προσωπική αγωνία περιγράφει και την αγωνία της δημοκρατίας μας στις σημερινές εποχές.

Κι αυτό διότι η (δημόσια) παρουσία μπορεί εύκολα να υποκαταστήσει την (δημόσια) ευθύνη. Μια εξαγγελία δημιουργεί την εντύπωση της απόφασης. Μια εμφάνιση στον τόπο μιας κρίσης δημιουργεί την εντύπωση της αντιμετώπισής της. Η επανάληψη μιας δέσμευσης μπορεί να εξασθενίσει την απαίτηση να εκπληρωθεί. Μια ανακοίνωση που λέει πόσα δαπανήσαμε για τους πληγέντες ή για την ακρίβεια, ή για την παιδεία, αντικαθιστά την ανάγκη να πούμε τι έχουμε καταφέρει με αυτά τα λεφτά και με αυτή την προσπάθεια. Αγεφύρωτες, η πρόθεση και η πράξη παραμένουν μεταξύ τους ασύνδετες, ασύμβατες και τελικά ασυμβίβαστες.

Το κριτήριο, όμως, παραμένει απλό: τι άλλαξε μετά τα λόγια; Ποια υπηρεσία λειτουργεί καλύτερα, ποια αδικία διορθώθηκε, ποιος κίνδυνος περιορίστηκε; Η απόσταση ανάμεσα στη διακήρυξη και στο αποτέλεσμα είναι ο χώρος όπου θα έπρεπε να ασκείται ο δημοκρατικός έλεγχος από αντιπολιτεύσεις και ψηφοφόρους.

Ο Elliot, όμως, βλέπει στο ζήτημα και μιαν άλλη πλευρά – όχι μόνο το χάσμα μεταξύ πρόθεσης και πράξης, αλλά και την απόσταση μεταξύ γνώσης και σοφίας. Στο Choruses from The Rock, επίσης καθόλου τυχαία εκδομένο το 1934, δοκιμάζει το κενό με αυτή την οπτική. Η απόσταση μεταξύ γνώσης, πληροφορίας και σοφίας, αφορά στην ίδια την ποιότητα της διακυβέρνησης και του ρόλου των θεσμών (π.χ. Εκκλησίας) στη ζωή των ανθρώπων: της οργάνωσης μιας κοινωνίας με σκοπό τελικά την προσωπική ολοκλήρωση των μελών της.

Η γνώση είναι απαραίτητη. Χωρίς αυτή, οι αποφάσεις παραδίδονται στην προκατάληψη και στην αυθαιρεσία. Δεν μπορεί, όμως, να καθορίσει τις προτεραιότητες μιας κοινωνίας και δεν αποτελεί «ανώτερη» αλήθεια. Η ίδια λογική ισχύει ευρύτερα: Μια δημοσκόπηση καταγράφει προτιμήσεις, αλλά δεν αποδίδει δικαιοσύνη. Ένας δημοσιονομικός υπολογισμός αποτιμά κόστος αλλά δεν ορίζει την κατανομή του. Η πολιτική κρίση αρχίζει εκεί όπου χρειάζεται να σταθμιστούν συγκρούσεις και να αναληφθεί η ευθύνη της επιλογής. Και, η πολιτική είναι, τελικά, ευθύνη.

Γι' αυτό και η ποιότητα ενός πολιτικού λόγου φαίνεται στον τρόπο με τον οποίο εξηγεί τις δύσκολες αποφάσεις, ιδίως όταν δεν υπάρχουν «σωστές» επιλογές: Κατονομάζει το κόστος; Αναγνωρίζει ποιοι θα το επωμιστούν; Περιγράφει τις εναλλακτικές που απορρίφθηκαν; Δέχεται ότι η επιτυχία του μπορεί να ελεγχθεί; Πιο πεζά, έχει Δείκτες Επίδοσης (KPIs) και δηλώνει τι έχει πετύχει και τι όχι;

Το πολιτικό δίδαγμα του TS Elliot είναι τελικά μια απαίτηση συνέπειας. Να συνδέονται οι λέξεις με τις πράξεις και οι πράξεις με ένα δημόσιο σκοπό για το κοινό καλό. Γιατί μια εξουσία που θεωρεί ως υπέρτατό της κατόρθωμα τη συνέχιση της ύπαρξής της, παραμένει εξουσία από κενούς ανθρώπους. Με την ευκαιρία της επετείου του Νόμπελ του TS Elliot, καλό θα ήταν να τα σκεφτόμαστε κι αυτά, τα επίκαιρα. Σήμερα ψηφίζουν οι Αμερικανοί. Αύριο εμείς.

Φιλελεύθερες αξίες και αδυσώπητοι γραφειοκράτες

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ**

Το «Φιόρδ» (2026) του Κριστιάν Μουντζίου (γενν. 1968) γνώρισε μεγάλη απήχηση στη χώρα μας, προκάλεσε ενθουσιασμό, αλλά και κάποιες σφοδρές αντιδράσεις, όπως παντού όπου παίχτηκε. Η ιστορία που αφηγείται ο Μουντζίου βασίζεται σε ένα πραγματικό γεγονός, κάτι που δεν είναι άλλωστε η πρώτη φορά που το κάνει στις ταινίες του: το ίδιο ακριβώς έκανε, αίφνης, και στο «Πίσω από τους λόφους» (2012), για τον θάνατο μιας νεαρής κοπέλας σε ένα Ορθόδοξο μοναστήρι της Ρουμανίας.

Η οικογένεια του «Φιόρδ» δεν είναι μια παραδοσιακή, ορθόδοξη, ρουμανική οικογένεια, αλλά μοντέρνα, μεικτή. Ο πατέρας (Μιχάι) είναι Ρουμάνος και η μάνα (Λίσμπετ) Νορβηγίδα, έχουν πέντε παιδιά, το πέμπτο νεογέννητο. Είναι θρησκευόμενοι αλλά όχι ορθόδοξοι, ανήκουν στο πιο σύγχρονο ρεύμα του χριστιανισμού: ευαγγελικαλιστές (evangelicals). Είναι μορφωμένοι, ο πατέρας πτυχιούχος του Πολυτεχνείου, μιλάει αγγλικά, και η μάνα νοσηλεύτρια. Αναζητώντας καλύτερη τύχη για τα παιδιά τους είναι φυσικό να επιλέξουν την πατρίδα της μάνας, την προτεσταντική Νορβηγία. Δίνουν στα παιδιά τους αυστηρά θρησκευτική αγωγή: προσευχή, μελέτη της Βίβλου, τήρηση ηθικών κανόνων, απαγόρευση χρήσης κινητών και λοιπά. Όλα καλά στη νέα πατρίδα έως τη μέρα που μια δασκάλα του σχολείου βλέπει στον λαιμό του πρωτότοκου κοριτσιού κάποιες κοκκινίλες και συνάγεται βιαστικά το συμπέρασμα ότι τα παιδιά κακοποιούνται από τους γονείς, όχι μόνο το κορίτσι, αλλά όλα, ακόμη και το βρέφος, με αποτέλεσμα οι προνοιακές υπηρεσίες του κράτους να τα αποσπάσουν από τους γονείς και να τα αναθέσουν σε ανάδοχες οικογένειες. Στη μάνα απαγορεύεται ακόμη και η δυνατότητα να επισκέπτεται το νεογέννητο –για το οποίο έχει διαταχθεί και αξονική εγκεφάλου!–, προκειμένου να το θηλάσει, αλλά πρέπει να χρησιμοποιεί θήλαστρο και να τους πηγαίνει εκεί το γάλα της! Αυτές οι δυο κοκκινίλες, οι οποίες ασφαλώς δεν προκλήθηκαν από βιαιοπραγία των γονιών, θα οδηγήσουν όλη την οικογένεια σε μια καφκική περιπέτεια, με άτεγκτους και αδυσώπητους γραφειοκράτες απέναντί τους και εναντίον τους, που δεν ακούν τίποτε, απόλυτα βέβαιοι για την αλήθειά τους. Η μόνη λύση τελικά είναι μια μη λύση: να φύγουν από τη χώρα και να γυρίσουν στη Ρουμανία.

Η οικογένεια του «Φιόρδ» δεν είναι μια παραδοσιακή, ορθόδοξη, ρουμανική οικογένεια, αλλά μοντέρνα, μεικτή. Ο πατέρας είναι Ρουμάνος, η μάνα Νορβηγίδα και έχουν πέντε παιδιά. Είναι θρησκευόμενοι αλλά όχι ορθόδοξοι, ανήκουν στο πιο σύγχρονο ρεύμα του χριστιανισμού: ευαγγελικαλιστές.

Στο στόχαστρο του κράτους

Η οικογένεια Γκεοργκίου τραβάει των παθών της τον τάραχο, όχι επειδή κακοποίησε τα παιδιά της, αλλά, όπως θα φανεί καθαρά στο δικαστήριο, επειδή είναι χριστιανοί, με απόψεις που αποδοκιμάζονται από το νορβηγικό κράτος.

Η σύγκρουση

Πολλοί θέλησαν να διαβάσουν την ταινία ως παρουσίαση της σύγκρουσης δύο φονταμενταλισμών, του κοσμικού και του θρησκευτικού. Ασφαλώς ναι, αλλά η ταινία δεν είναι ουδέτερη καταγραφή αυτής της σύγκρουσης, η ταινία είναι υπέρ της οικογένειας που υποφέρει και διώκεται άδικα. Η οικογένεια Γκεοργκίου τραβάει των παθών της τον τάραχο, όχι επειδή κακοποίησε τα παιδιά της, αλλά, όπως θα φανεί καθαρά στο δικαστήριο, επειδή είναι χριστιανοί, με απόψεις που αποδοκιμάζονται από το νορβηγικό κράτος (σχετικά με τη σεξουαλική ηθική, την οικογένεια κ.λπ.). Μα πόσο φονταμενταλιστική είναι στ' αλήθεια η οικογένεια; Όσοι της το προσάπτουν δεν πρόσεξαν τη σκηνή με τον Οκε, τον ετοιμοθάνατο πεθερό της Μία, τον οποίο η Λίσμπετ έσωσε όταν αποπειράθηκε να αυτοκτονήσει, πέφτοντας στη θάλασσα, και τώρα τον φροντίζει ως νοσηλεύτρια. Ο Οκε θέλει να φύγει από τη ζωή και ζητάει από τη Λίσμπετ να μην του πηγαίνει πια φαγητό, και εκείνη, εντελώς αντίθετα με τις θρησκευτικές πεποιθήσεις της, σέβεται τη βούλησή του και δεν αφήνει το πιάτο στο κομοδίνο, το παίρνει πίσω και αποσύρεται από το δωμάτιό του. Αν το «Πίσω από τους λόφους» ήταν καταγγελία του πρωτογονισμού και του σκοταδισμού της Ορθόδοξης Εκκλησίας, το «Φιόρδ» δείχνει πόσο αδυσώπητο μπορεί να γίνει το εκκοσμικευμένο κράτος, όταν είναι ανίκανο –και πολύ συχνά είναι– να σταθεί με προσοχή (όπως την εννοεί η Σιμόν Βέιλ) απέναντι σε συγκεκριμένα ανθρώπινα πρόσωπα, με σάρκα και οστά. Και στις δύο περιπτώσεις –και παντού και πάντα– το κακό γίνεται στο όνομα του αγαθού.

Θα συμφωνήσω πάντως και εγώ ότι η ταινία είναι πολιτική, όχι όμως με την έννοια που λένε οι αντίπαλοί της, ότι δηλαδή ενισχύει την Ακροδεξιά, μολονότι δεν αμφιβάλλω διόλου ότι ακροδεξιοί κύκλοι στη Ρουμανία, σαν και αυτούς που βλέπουμε στην ταινία να υπερασπίζονται την οικογένεια Γκεοργκίου, εκμεταλλεύτηκαν το «Φιόρδ», για τις δικές τους πολιτικές επιδιώξεις. Τι σχέση έχει όμως αυτό με την ταινία; Έτσι κρίνουμε ένα έργο, ανάλογα με το ποιος το εκμεταλλεύεται πολιτικά; Αυτό περιμένουμε από έναν συγγραφέα ή σκηνοθέτη, να μετράει τα λόγια του για να δει μήπως ενισχύουν κάποιο κόμμα ή ενοχλούν ένα άλλο; Η ταινία είναι πράγματι πολιτική για έναν πολύ ουσιώδη λόγο, ότι θέτει το κρίσιμο ερώτημα και διακύβευμα του φιλελεύθερου δημοκρατικού κράτους, πώς δηλαδή πολίτες που δεν ασπάζονται τις κυρίαρχες ιδέες και αξίες του θα ζήσουν υπό την προστασία του και αρμονικά με όλους τους άλλους. Φέρνω ένα παράδειγμα από την ταινία: ένας πολίτης που πιστεύει και λέει ότι οικογένεια είναι ένας άνδρας και μια γυναίκα έχει μοίρα σε ένα κράτος που νομοθετεί διαφορετικά και ορίζει ότι οικογένεια μπορεί να συγκροτούν και ομόφυλοι; Αν δεν έχει θέση, αν αυτή η συνύπαρξη είναι αδύνατη, τότε το μέλλον των κοινωνιών μας είναι εκείνη η απειλητική χιονοστιβάδα που βλέπουμε στην ταινία.

Το κρίσιμο ερώτημα

Η ταινία θέτει το κρίσιμο ερώτημα και διακύβευμα του φιλελεύθερου δημοκρατικού κράτους, πώς πολίτες που δεν ασπάζονται τις κυρίαρχες ιδέες και αξίες του θα ζήσουν υπό την προστασία του και αρμονικά με όλους τους άλλους.

Φιλία και αγάπη

Μέσα σε αυτόν τον εφιάλτη της οικογένειας που παρακολουθούμε και αγανακτούμε, δεν είναι όλα μαύρα. Υπάρχει η Μία, η γειτόνισσα και δικηγόρος, που αναλαμβάνει την υπεράσπισή της, χωρίς διόλου να συμμερίζεται τις ιδέες της. Υπάρχει κυρίως η φιλία και η θαυματουργή αγάπη ανάμεσα στα δύο ανήλικα κορίτσια, την Ελία και τη Νούρα, που επιμένει παρά την αντίθετη βούληση των πατέρων τους. Την ίδια ακριβώς βαθιά φιλία, πολύ πιο ισχυρή μάλιστα, την έχουμε δει και στις δύο καλύτερες από τις ταινίες του Μουντζίου που έχουν προηγηθεί: τη φιλία της Γκαμπίτα με την Οτίλια στην ταινία «4 μήνες, 3 εβδομάδες και 2 μέρες» (2007), όπου η Οτίλια θα θυσιάσει το ίδιο της το σώμα, για να βοηθήσει τη φίλη να κάνει άμβλωση στη Ρουμανία του Τσαουσέσκου (ήταν παράνομη και επέσυρε βαριές ποινές), και τη φιλία της Αλίνα με τη Βοϊτίστα στο «Πίσω από τους λόφους», όπου η αγάπη της Βοϊτίστα δεν θα σώσει τελικά τη δύστυχη Αλίνα, αλλά θα οδηγήσει την ίδια να αναλάβει τον εαυτό της και την προσωπική ευθύνη της. Ύμνος στη φιλία, παντοτινό καταφύγιο απέναντι στον αυταρχισμό, την ανελευθερία, τον ολοκληρωτισμό!

Η συζήτηση που δεν έγινε για τον αντισημιτισμό

Του **ΚΩΣΤΗ ΚΑΡΠΟΖΗΛΟΥ**

Στις 28 Ιανουαρίου του 2022, η κεντρική παρουσίαση του βιβλίου του Μαρκ Μαζάουερ για την Ελληνική Επανάσταση στην Αθήνα ξεκίνησε με κάτι ασύνηθες: ένα βιντεοσκοπημένο μήνυμα του πρωθυπουργού της χώρας, με εύστοχες επισημάνσεις και την αναγνώριση ότι τα «βιβλία του [Μαζάουερ] είναι βαθύτατα πολιτικά [αλλά όχι] πολιτικά χρωματισμένα». Ας είμαστε ειλικρινείς. Υπάρχει μια ευδιάκριτη απόσταση ανάμεσα στην υποδοχή του έργου του για το 1821 («Η Ελληνική Επανάσταση», Αλεξάνδρεια, 2021) και σε εκείνη για το πρόσφατο «Περί αντισημιτισμού: Μια λέξη στην ιστορία» (Αλεξάνδρεια). Φυσικά δημοσιεύθηκαν βιβλιοπαρουσιάσεις και συνεντεύξεις του συγγραφέα, αλλά το κεντρικό επιχείρημα δεν έχει γίνει αντικείμενο συζήτησης και αντιπαράθεσης στη δημόσια σφαίρα. Αυτό είναι φαινομενικά παράδοξο. Οχι μόνο γιατί παλαιότερα η οπτική του Μαζάουερ άλλαξε τον τρόπο που βλέπουμε πολλά πράγματα –ας σκεφτούμε εδώ τη συζήτηση περί Θεσσαλονίκης–, αλλά γιατί το θέμα που εξετάζει τέμνεται με μια κύρια σύγκρουση της εποχής μας: τα όρια της κριτικής στο κράτος του Ισραήλ.

Ο Μαζάουερ ξεδιπλώνει την ιστορία και τις μεταπλάσεις μιας έννοιας: αυτής του αντισημιτισμού. Η εξέταση της γενεαλογίας της όμως δεν μένει –και δεν θα μπορούσε να μείνει– στη σφαίρα του αφηρημένου στοχασμού. Ο αντισημιτισμός ως ιδεολογικό ρεύμα και κοινωνική δυναμική συνδέθηκε με ένα καταστροφικό υλικό αποτύπωμα: πολιτικές αποκλεισμού, θηριωδίες, το Ολοκαύτωμα. Το κεντρικό επιχείρημα του Μαζάουερ είναι ότι προκειμένου να κατανοήσουμε τον αντισημιτισμό οφείλουμε πρώτα να σκεφτούμε ότι η «λέξη» δεν έμεινε αναλλοίωτη στην ιστορία. Αντίθετα, οι πολλαπλές εννοιολογήσεις της μέσα στον χρόνο και στον χώρο είναι αυτές που μας επιτρέπουν να δούμε ότι «σήμαινε διαφορετικά πράγματα σε διαφορετικές στιγμές». Η οπτική αυτή τον φέρνει στο σήμερα. Στη συγκυρία δηλαδή που ο –νομικός και θεσμικός– ορισμός του αντισημιτισμού έχει μια εξαιρετικά ευρεία και συνάμα περιοριστική διάσταση: ταυτίζει την κριτική σε επιλογές του κράτους του Ισραήλ με μια φυλετική ιδεολογία μίσους. Ο συγγραφέας παρακολουθεί την εξέλιξη αυτή και εκφράζει τον σκεπτικισμό του για τα ζητήματα που κληροδοτεί στις σύγχρονες κοινωνίες. Δεν νομίζω ότι κάνω κάποιο spoiler αν παραθέσω το καταληκτικό παράθεμα του βιβλίου όπου ο Χάιμ Κον –αρχιτέκτονας του νομικού συστήματος του Ισραήλ– διατύπωνε μια ανάλογη προβληματική το μακρινό 1988 με τη φράση «για τους Εβραίους στο Ισραήλ υπάρχει μόνο ένας τρόπος να καταπολεμήσουν τον αντισημιτισμό. Να μην τον μιμηθούν».

Η σιωπή που περιέβαλε στη χώρα μας το βιβλίο του Μαρκ Μαζάουερ «Περί αντισημιτισμού» ήταν εκκωφαντική.

Στο εξωτερικό η έλλογη κριτική στο βιβλίο του Μαζάουερ έχει κυρίως εστιάσει στο ότι σταδιακά εξελίσσεται σε «πολιτικό δοκίμιο» που δεν ακολουθεί τη μεθοδολογική και υφολογική τεκμηρίωση του ιστοριογραφικού του έργου. Είναι μια θεμιτή κριτική που όμως εκκινεί από μια παράξενη αφετηρία, καθώς οι σελίδες που ο Μαζάουερ διατυπώνει τις «πολιτικές» κρίσεις του είναι εξαιρετικά ψύχραιμες και ερμηνευτικά τεκμηριωμένες. Νομίζω ότι η ένσταση αυτή έγκειται αλλού. Στο ότι την αφορμή για τη συγγραφή του βιβλίου την έδωσε κάτι που εξελίχθηκε μπροστά στα μάτια του ιστορικού: η κατάληψη του Πανεπιστημίου Columbia. Αυτή η αφετηρία –η οποία δημοσιεύθηκε στη συγχρονία της στην «Καθημερινή» και αποτελεί το επίμετρο του βιβλίου– κινητοποίησε την ιστορική γραφή του Μαζάουερ. Με παρόμοιο τρόπο που μια εμπειρία του Ομέρ Μπάρτοβ στο Ισραήλ –όταν φοιτητές διέκοψαν τη διάλεξή του– τον οδήγησε στη συγγραφή του «Ισραήλ: Τι πήγε λάθος» (εκδ. Μεταίχμιο). Το παραγωγικό ερώτημα, κατά τη γνώμη μου, δεν είναι αν ο Μαζάουερ έγραψε ένα «πολιτικό δοκίμιο», αλλά να σκεφτούμε γιατί οδηγήθηκε σε αυτό. Μάλλον γιατί βλέπει το προφανές: ότι κάπου κάτι πήγε λάθος, με αποτέλεσμα σήμερα να είμαστε εγκλωβισμένοι σε μια συζήτηση όπου οι ίδιοι της οι όροι οδηγούν σε αδιέξοδο.

Στη χώρα μας αυτό το αδιέξοδο είναι ορατό. Και ένδειξή του είναι η περιορισμένη αναμέτρηση με το ίδιο το επιχείρημα του βιβλίου. Αυτή απουσιάζει από τις συζητήσεις των χώρων αλληλεγγύης προς την Παλαιστινιακή υπόθεση είτε γιατί μια συναυλία είναι πιο δημοφιλής από μια βιβλιοπαρουσίαση, είτε γιατί έχει αναπτυχθεί μια επιφύλαξη για όσους γράφουν για το ζήτημα από τη «Δύση». Ανάλογη είναι η εικόνα στα πανεπιστημιακά ιδρύματα, παρότι πρόκειται για ένα βιβλίο που θέτει –μέσα από την εμπειρία του Columbia– καίρια ερωτήματα για τον ρόλο τους σε μια εποχή κρίσεων. Και τέλος, ακόμα πιο ηχηρή, είναι η σιωπή στον χώρο των θεσμικών διανοουμένων του «κέντρου» ή και των κυβερνητικών κύκλων όπου η απόλυτη συνταύτιση με την πολιτική του Ισραήλ οδηγεί σε μια υγειονομική ζώνη έναντι κάθε φωνής που μπορεί να ερμηνευτεί ως κριτική. Εδώ, τα πράγματα είναι ίσως και πιο ευκρινή. Η ανάλυσή του για την πολιτικά εργαλειακή χρήση του ορισμού του αντισημιτισμού είναι ακριβώς το πεδίο πάνω στο οποίο συγκροτήθηκε η σύγχρονη επιχειρηματολογία τους: καταγγέλλοντας επί αντισημιτισμώ κάθε αντίρρηση και αποδίδοντας –σε αντιστροφή της ιστορικής λογικής– τον αντισημιτισμό μονοσήμαντα στην Αριστερά. Εφόσον ο ιστορικός δεν μας προσφέρει αυτό που θα θέλαμε να ακούσουμε, απλώς θα περιμένουμε το επόμενο βιβλίο του. Το ακριβώς αντίθετο δηλαδή από αυτό που χρειαζόμαστε: τη συνομιλία με εκείνο το επιχείρημα που μας ζορίζει και μας ξεβολεύει.

Ο κ. Κωστής Καρπόζηλος είναι επίκουρος καθηγητής Ιστορίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • *Διευθυντής:* ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΟΥ • *Αρχισυντάκτης:* ΚΩΣΤΗΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ
Υπεύθυνος Ύλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • *Υπεύθυνος Ατελιέ:* ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαριπόλου 2 & Λεωφ. Λυκαβητού, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • *Αναπληρωτής Διευθυντής:* ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • *Σύμβουλος έκδοσης:* ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Εσύ,
τι θα έκανες
με €2.000;

Ένα supermarket χωρίς δεύτερη σκέψη; Γεμάτο ρεζερβουάρ για μήνες;
Ένα ταξίδι που σχεδιάζεις καιρό; Shopping, brunches, dinners, συναυλίες;
Νέο κινητό, τηλεόραση ή εκείνο το gadget που έχεις βάλει στο μάτι;

Ό,τι κι αν θέλεις, μπορεί να γίνει.

Κάνε τουλάχιστον 15 αγορές κάθε μήνα, από 01.10.26 έως 31.12.26,
με κάρτα Eurobank Mastercard και μπορεί να γίνεις **ένας από τους**
15 τυχερούς που διεκδικούν από €2.000 στην εφαρμογή €πιστροφή
για εξαργύρωση σε επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

Σε κάθε μπροστά.

eurobank.cy/mastercardcompetition

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου διά στόματος του διοικητή της, κ. Χριστόδουλου Πατσαλίδη, είχε δώσει «γεύση» πως θα προχωρούσε σε μέτρα για ενίσχυση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας.

Ακόμα μία δικλείδα ασφαλείας για τράπεζες

Διεθνείς κίνδυνοι, τραπεζική συγκέντρωση, ακίνητα και κυβερνοαπειλές φέρνουν νέα μαξιλάρια

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Οι αγορές είναι ιδιαίτερα ασταθείς, ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή όχι μόνο δεν σταματά, αλλά δεν φαίνεται καν «φως στο τούνελ» για παύση του, ο πληθωρισμός συνεχίζει να ανεβαίνει, η ενεργειακή κρίση είναι άκρως ανησυχητική, οι τιμές των προϊόντων και των καυσίμων είναι αρκετά υψηλές και οι εγχώριοι επόπτες αποφάσισαν πως πλέον είναι στιγμή για να μπει ακόμα μία δικλείδα ασφαλείας για τις τράπεζες, για περαιτέρω θωράκισή τους. Πέρα από την αύξηση του ποσοστού του αντικυκλικού αποθέματος ασφαλείας των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού στη Δημοκρατία σε 1,5% (CCyB) που έχει μπει από τον Ιανουάριο του 2025, αποφάσισε η Κεντρική Τράπεζα να προχωρήσει σε ακόμα ένα μέτρο, στην εισαγωγή Αποθέματος Ασφαλείας Συστημικού Κινδύνου ύψους 1,0% (SyRB), ποσοστό που ήταν μέχρι πρότινος στο 0%. Απότοκο της απόφασης αυτής, καθώς η χρηματοοικονομική σταθερότητα της Κύπρου εξακολουθεί να αντιμετωπίζει κινδύνους από το διεθνές περιβάλλον, τη μεγάλη και περιορισμένα διαφοροποιημένη τραπεζική αγορά, την υψηλή συγκέντρωση δανείων με εξασφαλίσεις σε ακίνητα και τις αυξανόμενες απειλές κυβερνοασφάλειας.

Έως τώρα, έχει επιβληθεί CCyB 1,5% στα εγχώρια ανοίγματα, που αντιστοιχεί με κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 230 εκατ., ενώ έχει επιπλέον δεσμεύσει απόθεμα ασφάλειας ύψους 440 εκατ., στη βάση της συστημικότητας των τραπεζών.

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου διά στόματος του διοικητή της, κ. Χριστόδουλου Πατσαλίδη, είχε δώσει «γεύση» πως θα προχωρούσε σε μέτρα για ενίσχυση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας, όταν βρέθηκε ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων κατά την παρουσίαση του Προϋπολογισμού του 2027. Ο διοικητής είχε δηλώσει στο πλαίσιο της ομιλίας του ότι η αλληλεπίδραση των κινδύνων που υπάρχουν και ο υψηλός βαθμός συγκέντρωσης του εγχώριου τραπεζικού τομέα τίθενται στο επίκεντρο της μακροπροληπτικής εποπτείας που ασκεί η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Είχε έτσι δηλώσει πως μελετάται η ενεργοποίηση αποθέματος ασφαλείας για τον συστημικό κίνδυνο, με τις σχετικές αποφάσεις να αναμένονταν αρχές Νοεμβρίου. Έτσι και έγινε.

Έως τώρα, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου είχε επιβάλει αντικυκλικό απόθεμα ασφάλειας (CCyB) ύψους 1,5% στα εγχώρια ανοίγματα, που αντιστοιχεί με κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 230 εκατ. ευρώ, ενώ έχει επιπλέον δεσμεύσει απόθεμα ασφάλειας ύψους 440 εκατ. ευρώ στη βάση της συστημικότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Οι 4 λόγοι

Σύμφωνα με τις πληροφορίες της απόφασης, η Κεντρική έκρινε αναγκαία την επιβολή SyRB από 0% στο 1,0%, το οποίο θα εφαρμόζεται σε όλα τα ανοίγματα όλων των αδειοδοτημένων πιστωτικών ιδρυμάτων στη Δημοκρατία της Κύπρου, με ισχύ από τις 31 Δεκεμβρίου 2026. Το μέτρο αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας του τραπεζικού τομέα έναντι των εν λόγω ευπαθειών, ενδυναμώνοντας παράλληλα την ικανότητά του να απορροφά ζημιές και να συνεχίζει να στηρίζει την πραγματική οικονομία σε περίπτωση δυσμενών εξελίξεων. Η Κεντρική θέτει πως το SyRB αποσκοπεί στον μετριασμό 4 πυλώνων – συστημικών κινδύνων που υπάρχουν.

Όπως αναλύει, ο πρώτος αφορά το εξωτερικό περιβάλλον που εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πηγή κινδύνου για τη χρηματοοικονομική σταθερότητα. Λόγω του γεγονότος ότι η Κύπρος είναι μια μικρή και ανοικτή οικονομία, οι εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία και το διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα μπορούν να μεταδοθούν σχετικά γρήγορα στην εγχώρια αγορά.

Δεύτερον, κατά την Κεντρική ο εγχώριος τραπεζικός τομέας χαρακτηρίζεται από το μεγάλο μέγεθός του σε σχέση με την εγχώρια οικονομία και από τον υψηλό βαθμό ομοιότητας των επιχειρηματικών μοντέλων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ως εκ τούτου, η περιορισμένη διαφοροποίηση των επιχειρηματικών μοντέλων των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων αποτελεί διαρθρωτική πηγή συστημικού κινδύνου.

Τρίτον, σημειώνει ότι ο τομέας των ακινήτων αποτελεί βασική πηγή εγχώριου συστημικού κινδύνου, λόγω των ισχυρών διασυνδέσεών του με τον τραπεζικό τομέα και την πραγματική οικονομία. Ειδικότερα, η υψηλή συγκέντρωση δανείων που εξασφαλίζονται με εμπράγματες εξασφαλίσεις επί ακινήτων συνιστά διαρθρωτική ευπάθεια, η οποία υφίσταται ανεξαρτήτως του σταδίου του χρηματοοικονομικού κύκλου. Η Κύπρος συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα υψηλότερα επίπεδα συγκέντρωσης τέτοιων δανείων, γεγονός που αποτελεί σημαντική διαρθρωτική ευπάθεια για τον κυπριακό τραπεζικό τομέα.

Τέταρτον και αρκετά σημαντικό, σημείο που ο διοικητής έχει θίξει πολλάκις στο πλαίσιο των ομιλιών του το τελευταίο διάστημα, αφορά κινδύνους που σχετίζονται με την κυβερνοασφάλεια. Όπως επισημαίνει, παραμένουν αυξημένοι και αποτελούν σημαντική πηγή ανησυχίας για τη χρηματοοικονομική σταθερότητα, ενώ τα περιστατικά κυβερνοασφάλειας ενδέχεται να επεκταθούν πέραν των μεμονωμένων ιδρυμάτων και να προκαλέσουν ταυτόχρονες λειτουργικές διαταραχές, χρηματοοικονομικές ζημιές και αρνητικές επιπτώσεις στην εμπιστοσύνη στο σύνολο του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Επιπλέον, κατά την Κεντρική, η ταχεία πρόοδος της τεχνητής νοημοσύνης και η αυξανόμενη πολυπλοκότητα των κυβερνοαπειλών ενδέχεται να ενισχύσουν τους κινδύνους αυτούς, καθιστώντας τις κυβερνοεπιθέσεις πιο σύνθετες, ευρείας κλίμακας και δυσκολότερα ανιχνεύσιμες.

Μπορεί να ενισχυθούν

Σύμφωνα με την αιτιολόγηση, οι πιο πάνω ευπάθειες ενδέχεται να ενισχυθούν περαιτέρω από δυσμενή γεγονότα ενεργοποίησης (adverse trigger events), όπως η κλιμάκωση των γεωπολιτικών εντάσεων, ο γεωοικονομικός κατακερματισμός και η αύξηση των εμπορικών φραγμών, τα οποία θα μπορούσαν να εντείνουν τους υφιστάμενους συστημικούς κινδύνους. «Καθώς τέτοιες εξελίξεις μπορεί να οδηγήσουν στην εκδήλωση υποκείμενων συστημικών κινδύνων, η διατήρηση ενός ανθεκτικού τραπεζικού τομέα παραμένει ουσιώδους σημασίας, ιδιαίτερα σε περιόδους ευνοϊκών οικονομικών και χρηματοπιστωτικών συνθηκών», επισημαίνει

Το αντικυκλικό

Μέχρι στιγμής, ισχυε το αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας. Ο στόχος του αντικυκλικού αποθέματος ασφαλείας είναι πρακτικά η δημιουργία ενός «μαξιλαριού» κεφαλαίων, το οποίο οι τράπεζες μπορούν να χρησιμοποιούν σε περιόδους κρίσεων και οικονομικής ύφεσης προς απορρόφηση των ζημιών τους. Με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται η ανθεκτικότητα των τραπεζών και ταυτόχρονα διασφαλίζεται η απρόσκοπτη ροή του δανεισμού σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια δύσκολων οικονομικών περιόδων, βοηθώντας έτσι την οικονομική ανάκαμψη.

Η εισαγωγή του αντικυκλικού αποθέματος ασφαλείας δεν επηρεάζει αρνητικά τη συνολική κεφαλαιακή θέση των πιστωτικών ιδρυμάτων, ούτε επιφέρει άμεσα αρνητικές επιπτώσεις στον δανεισμό προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, λόγω του ότι ο κυπριακός τραπεζικός τομέας διαθέτει κεφαλαιακά και ρευστοτικά αποθέματα σημαντικά μεγαλύτερα από τα απαιτούμενα επίπεδα ασφάλειας. Εντούτοις, η απόφαση λαμβάνεται υπόψη κατά τον κεφαλαιακό προγραμματισμό των τραπεζών.

Άνοιξε ο δρόμος για μείωση διδάκτρων σε βρετανικά πανεπιστήμια

Η βρετανική κυβέρνηση επεξεργάζεται σχέδιο για εξίσωση των διδάκτρων των Ευρωπαίων με εκείνα των Βρετανών

«Σήμερα, φαίνεται ότι ο δρόμος για την αντιμετώπιση του δυσβάστακτου κόστους φοίτησης στα βρετανικά πανεπιστήμια αρχίζει να ανοίγει», αναφέρει σε ανακοίνωσή του ο ευρωβουλευτής του ΔΗΣΥ, Λουκάς Φουρλάς, με αφορμή την είδηση πως η βρετανική κυβέρνηση έχει πλέον επεξεργαστεί σχέδιο για εξίσωση των διδάκτρων των Ευρωπαίων φοιτητών με εκείνα των Βρετανών.

«Μιλάμε για δίδακτρα περίπου 9.000 λιρών ετησίως, αντί των διεθνών διδάκτρων που σε ορισμένα πανεπιστήμια ξεπερνούν ακόμη και τις 60.000 λίρες», ανέφερε ο κ. Φουρλάς, επισημαίνοντας πως πρόκειται για μια διαφορά που μπορεί να αλλάξει τη ζωή χιλιάδων οικογενειών και να ξαναδώσει σε πολλούς νέους τη δυνατότητα να ονειρεύονται σπουδές στη Βρετανία.

Δεν έχει ακόμη επιτευχθεί τελική συμφωνία και ο επόμενος σημαντικός σταθμός είναι η Σύνοδος της 20ής Νοεμβρίου στις Βρυξέλλες.

Ο κ. Φουρλάς, ως εισηγητής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για εκκρεμή ζητήματα που αφορούν τους Ευρωπαίους πολίτες στη Βρετανία και τους Βρετανούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ανέφερε ότι οι πολύμηνες προσπάθειες και επαφές με τη βρετανική πλευρά αρχίζουν να αποδίδουν καρπούς. Διευκρίνισε, ωστόσο, ότι δεν έχει ακόμη επιτευχθεί τελική συμφωνία, με επόμενο σημαντικό σταθμό τη Σύνοδο της 20ής Νοεμβρίου στις Βρυξέλλες.

Όπως αναφέρει: «Η βρετανική πλευρά συνδέει το ζήτημα με ευρύτερες διαπραγματεύσεις, ζητώντας πρόσβαση στο Eurodac, την ευρωπαϊκή βάση δεδομένων που περιλαμβάνει τα δακτυλικά αποτυπώματα όλων των αιτούντων άσυλο ηλικίας έξι ετών και άνω. Καθώς επίσης, εγγυήσεις για τη συμμετοχή της στο ευρωπαϊκό σχέδιο “Made in Europe”, το μεγάλο σχέδιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να φτιάχνουμε περισσότερα προϊόντα και τεχνολογίες στην Ευρώπη, αντί να εξαρτιόμαστε από άλλες χώρες. Από την πλευρά μας, επιμένουμε ότι η μείωση των διδάκτρων πρέπει να αποτυπωθεί με σαφή και δεσμευτική διατύπωση, καθώς Βρετανοί φοιτητές θα συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα Erasmus+ από το 2027, το οποίο είχε “παγώσει” για εκείνους μετά το Brexit», διευκρίνισε ο ευρωβουλευτής.

Φουρλάς: «Μιλάμε για δίδακτρα περίπου 9.000 λιρών ετησίως, αντί των διεθνών διδάκτρων που σε ορισμένα πανεπιστήμια ξεπερνούν ακόμη και τις 60.000 λίρες».

Ο επόμενος σημαντικός σταθμός είναι η Σύνοδος της 20ής Νοεμβρίου στις Βρυξέλλες, όπου και θα είναι παρών ο κ. Φουρλάς. «Εκεί θα κριθούν πολλά. Εμείς θα συνεχίσουμε να πιέζουμε, ώστε η θετική αυτή προοπτική να μετατραπεί σε συγκεκριμένη απόφαση». Η Βρετανία επιδιώκει πολλά από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο της εμπορικής μας σχέσης, δήλωσε ο κ. Φουρλάς, «όμως δεν μπορεί να ζητάει μόνο. Οφείλει να δώσει και εκείνη ανταλλάγματα που θα διευκολύνουν την καθημερινότητα των πολιτών». Η Ευρώπη θα συνεχίσει τις διαπραγματεύσεις «με σαφή και στέρεα θέση και η συνεργασία πρέπει να είναι αμφίδρομη και δίκαιη».

Αλλάζει η οργανωτική δομή της Τράπεζας Κύπρου

Η οργανωτική δομή της Τράπεζας Κύπρου αλλάζει, με αλλαγές στην ανώτερη πυραμίδα. Σύμφωνα με εσωτερική πληροφόρηση της Τράπεζας που ανακοινώθηκε, η Τράπεζα εξελίσσεται μαζί με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες του Συγκροτήματος, με τις αλλαγές αυτές να ολοκληρώνουν παράλληλα τη διαδοχή του αναπληρωτή Διευθύνοντος Συμβούλου και Chief of Business, Χάρη Πουαγκαρέ, ο οποίος αφυπηρετεί τον Δεκέμβριο του 2026.

Σύμφωνα με το σημείωμα, ο Δημήτρης Θ. Δημητρίου, ο Chief Risk Officer, αναλαμβάνει τη θέση του Chief of Wholesale Banking (Cyprus), με ευθύνη για τη Διεύθυνση Corporate & SME Banking και τα International Business Units, ενώ στον κ. Δημητρίου θα αναφέρονται ο Ξένιος Κονομής, Director Corporate & SME Banking και ο Χάρης Πίστος, Director του International Banking.

Την ίδια ώρα, ο Στέφανος Λαζάρου, ο Manager Strategy & Market Risk, αναλαμβάνει τη θέση του Chief Risk Officer και θα αναφέρεται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνου του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τέλος, η κ. Άννα Σωφρονίου, η Director της REMU & RRU, αναλαμβάνει τη θέση της Executive Director International Corporate Banking & Wealth, με ευθύνη για το International Corporate Banking & Project Syndication, το Shipping, το Private & Affluent Banking, τη CISCO και το Institutional Wealth Management & Custody.

Αφυπηρετεί ο Χ. Πουαγκαρέ, και ανατίθενται αναβαθμισμένοι ρόλοι σε Σωφρονίου, Δημητρίου, Λαζάρου και Λειβαδιώτου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, τα τμήματα REMU και RRU παραμένουν υπό την ευθύνη της Ελίζας Λειβαδιώτου, Executive Director Finance.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Ισχνή η αντίδραση Βρυξελλών, συνεχίζει ακάθεκτη η Άγκυρα

Ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης επενδύει στα διαβήματα Ε.Ε., αλλά τα έργα κατασκευής του υποθαλάσσιου αγωγού Τουρκίας-«ΤΔΒΚ» προχωρούν

Του **ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ**

Ισχνά αντέδρασε η Ε.Ε. στον υποθαλάσσιο αγωγό φυσικού αερίου Τουρκίας-«ΤΔΒΚ», επιστρατεύοντας αναποτελεσματικές φραστικές υποδείξεις προς την Άγκυρα, η οποία προχωρά ακάθεκτη στους σχεδιασμούς της, με τα έργα κατασκευής να έχουν αρχίσει, επί του παρόντος εντός των τουρκικών θαλασσίων ζωνών. Το καμπανάκι που χτύπησε η Λευκωσία στις Βρυξέλλες δεν λειτούργησε αφυπνιστικά, ούτε και διαφοροποίησε τους προσανατολισμούς της Ε.Ε., η οποία στην παρούσα τουλάχιστον χρονική συγκυρία, βλέπει την Τουρκία ως έναν «στρατηγικό εταίρο», που συμβάλλει όχι μόνο στο μεταναστευτικό, αλλά κυρίως στη νέα αρχιτεκτονική άμυνας και ασφάλειας της ενωμένης Ευρώπης και στη συνοχή του ΝΑΤΟ.

Δεν είναι προφανώς τυχαίο ότι η προσεκτικά διατυπωμένη επιστολή του ΥΠΕΞ Κωνσταντίνου Κόμπου, την οποία αποκάλυψε η «Κ», δεν ενεργοποίησε τις Βρυξέλλες στον βαθμό που θα έπρεπε ώστε να αξιοποιήσουν την όποια πολιτική επιρροή –ενδεχομένως τους έχει απομείνει– προκειμένου να πιέσουν την Άγκυρα να αναστρέψει τις ενέργειές της σε σχέση με τα έργα κατασκευής αγωγού στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου. Όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, η Ε.Ε. επιστράτευσε κάποιες φραστικές παραινέσεις προς την κυβέρνηση της Άγκυρας, οι οποίες είχαν περισσότερο χαρακτήρα βολιδοσκόπησης για τις τουρκικές προθέσεις στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου, και όχι ύφος διαβημάτων, όπως επεχείρησε να παρουσιάσει η Λευκωσία.

Επί του προκειμένου, ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης υποστήριξε ότι «η Ε.Ε. έχει τοποθετηθεί και έχει κάνει και διαβήματα προς την τουρκική πλευρά», στα οποία προφανέστατα επενδύει, αλλά εκ του αποτελέσματος, όπως προκύπτει, δεν έχουν αποδώσει καρπούς. Άλλωστε, η Τουρκία συνεχίζει ανενόχλητη τα έργα κατασκευής του υποθαλάσσιου αγωγού, ενώ ο λεγόμενος «πρωθυπουργός» της αποσχιστικής οντότητας των Κατεχομένων, Ουνάλ Οστέλ, αντέδρασε στην επιστολή Κόμπου προς την Ε.Ε., σημειώνοντας ότι η Λευκωσία δεν έχει δικαίωμα να παρεμβαίνει στις αποφάσεις και στα έργα της «ΤΔΒΚ». Σε γραπτή του δήλωση, διαμήνυσε ότι το έργο του αγωγού φυσικού αερίου θα προχωρήσει με πλήρη ταχύτητα και θα ολοκληρωθεί, ώστε να επωφεληθούν οι Τουρκοκύπριοι. Παρομοίασε δε τη σχεδιαζόμενη μεταφορά φυσικού αερίου με το έργο μεταφοράς νερού από την Τουρκία στα Κατεχόμενα και έκανε λόγο για «έργο του αιώνα». Ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης, που κλήθηκε να σχολιάσει την ενόχληση της τουρκικής πλευράς στην επιστολή Κόμπου προς την Ε.Ε., ανέφερε ότι δεν βλέπει τον λόγο της «ενόχλησης», σημειώνοντας ότι «πρόκειται ξεκάθαρα για μια παράνομη ενέργεια», επαναλαμβάνοντας ότι «η Ε.Ε. έχει προβεί σε συγκεκριμένες ενέργειες προς την Τουρκία».

Η Λευκωσία επενδύει στα διαβήματα της Ε.Ε. προς την Άγκυρα, τα οποία ωστόσο αποδεικνύονται ισχνά και εξαντλούνται σε φραστικές επισημάνσεις, με αποτέλεσμα η Άγκυρα να συνεχίζει απτόητη την κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου με την «ΤΔΒΚ».

Η «γεωπολιτική συγκυρία»

Όπως δημοσίευσε η «Κ» την περασμένη Κυριακή, κατά την πρόσφατη έγερση του θέματος του αγωγού Τουρκίας-«ΤΔΒΚ», από τη Λευκωσία, στο Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων στις 13 Οκτωβρίου, η επίτροπος Διεύρυνσης Μάρτα Κος επανέλαβε μεν τις αυτονόητες δεσμεύσεις όλων των υποψηφίων χωρών να τηρούν τις υποχρεώσεις τους έναντι των 27 κρατών-μελών της Ε.Ε. Ωστόσο, την ίδια ώρα φρόντισε να επισημάνει ότι «η υφιστάμενη γεωπολιτική συγκυρία δεν μπορεί να αγνοηθεί», παραπέμποντας προφανώς στον σημαίνοντα ρόλο της Άγκυρας ως «στρατηγικού εταίρου», σε ζητήματα μεταναστευσης, άμυνας και ασφάλειας, υπό το φως και των ανοιγμάτων που έχουν κάνει οι Βρυξέλλες και σημαίνοντα κράτη-μέλη, περιλαμβανομένων της Γερμανίας και της Ιταλίας, προς την κυβέρνηση Ερντογάν.

Υπενθυμίζεται ότι στην επιστολή του, ο ΥΠΕΞ Κωνσταντίνος Κόμπος διατυπώνει βαθύτατη ανησυχία για «μη αναστρέψιμες εξελίξεις», ενσωμάτωση των Κατεχομένων από την Άγκυρα και υπονόμευση ενεργειών του ΟΗΕ στο Κυπριακό. Η επιστολή Κόμπου εγείρει εμμέσως και θέμα κυρώσεων κατά της Τουρκίας, σημειώνοντας ότι οι εξελίξεις αυτές πρέπει να εξεταστούν στο πλαίσιο των έκνομων τουρκικών ενεργειών που «οδήγησαν την Ευρωπαϊκή Ένωση να θεσπίσει, το 2019, ένα καθεστώς περιοριστικών μέτρων». Αποδέκτες της επιστολής του ΥΠΕΞ, είναι η ύπατη εκπρόσωπος της Ε.Ε. Κάγια Κάλας, η επίτροπος Διεύρυνσης Μάρτα Κος (σ.σ. που συνιστά στους «27» να ληφθεί υπόψη και «η γεωπολιτική συγκυρία»), με κοινοποίηση στους επιτρόπους για τη Μεσόγειο Ντουμπράβκα Σουίτσα και Ενέργειας Νταν Γιόρκενσεν.

Στο βάθος εξαγωγές...

Πέραν των πολιτικών προεκτάσεων του «μνημονίου συναντίληψης» Άγκυρας-«ΤΔΒΚ» για την κατασκευή υποθαλάσσιου αγωγού στην κατεχόμενη Κύπρο, οι ενέργειες της Τουρκίας έχουν και οικονομικά ελατήρια, δεδομένου ότι ο αγωγός φυσικού αερίου είναι αμφίδρομης ροής. Κατά συνέπεια, ο σχεδιασμός της Άγκυρας και του ψευδοκράτους δεν εξαντλείται στη μεταφορά φυσικού αερίου από την Τουρκία στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου, αλλά φαίνεται να στοχεύει και στη μεταφορά πόρων φυσικού αερίου που βρίσκονται εντός θαλάσσιων περιοχών επί των οποίων η Κυπριακή Δημοκρατία ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα.

Κάτι που επίσης αποτελεί πηγή ανησυχίας για τη Λευκωσία και έχει εγερθεί από τον ΥΠΕΞ Κωνσταντίνο Κόμπο στο πλαίσιο της επιστολής του προς τους τέσσερις αξιωματούχους της Ε.Ε. Ωστόσο, όπως μας ανέφεραν έγκυροι κοινοτικοί κύκλοι, «η επίκληση της αμφίδρομης ροής του υπό κατασκευή αγωγού, δεν είχε τα προσδοκώμενα (σ.σ. για την Κύπρο) αποτελέσματα, καθώς δεν συγκίνησε στον βαθμό, που προφανώς αναμενόταν, τις Βρυξέλλες».

Σε κάθε περίπτωση, η εικόνα που σχηματίζει το «μνημόνιο συναντίληψης» Τουρκίας-«ΤΔΒΚ», παραπέμπει σε εξελίξεις που δύσκολα θα αναστραφούν, όπως άλλωστε παραδέχεται και η Λευκωσία, στο πλαίσιο της επιστολής προς την Ε.Ε.

Στο Συμβούλιο των κρατών-μελών, εκεί που λαμβάνονται οι αποφάσεις για ζητήματα λήψης περιοριστικών μέτρων εις βάρος τρίτων χωρών, «δεν φαίνεται να υπάρχει καν σκέψη για επιστράτευση μέτρων κατά της Τουρκίας».

Σήμερα η έκθεση για την Τουρκία

Σήμερα, η Κομισιόν αναμένεται να εκδώσει τις ετήσιες εκθέσεις για τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες, περιλαμβανομένης και της Τουρκίας. Η Λευκωσία έχει επιδιώξει όπως το θέμα του αγωγού φυσικού αερίου Τουρκίας-«ΤΔΒΚ» περιληφθεί με επικριτικές αναφορές στο πλαίσιο της έκθεσης προόδου της Τουρκίας, κάτι πάντως που δεν οδηγεί στη λήψη μέτρων ή κυρώσεων κατά της Άγκυρας, αλλά θα μπορούσε να δημιουργήσει συνθήκες έναρξης συζητήσεων γύρω από την προοπτική αυτή. Ωστόσο, στο Συμβούλιο των κρατών-μελών, εκεί που λαμβάνονται οι αποφάσεις για ζητήματα λήψης περιοριστικών μέτρων εις βάρος τρίτων χωρών, «δεν φαίνεται να υπάρχει καν σκέψη για επιστράτευση μέτρων κατά της Τουρκίας», ανέφερε στην «Κ» πηγή με άριστη γνώση των θέσεων των «27» αλλά και των συσχετισμών δυνάμεων.

Σε κάθε περίπτωση, η έκθεση της Κομισιόν αναμένεται να καταγράφει τη συνεχιζόμενη οπισθοδρόμηση της Τουρκίας στα ζητήματα κράτους δικαίου και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, επαναλαμβάνοντας ότι οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις είναι παγωμένες και φωτογραφίζοντας μια εταιρική ειδική σχέση μεταξύ Ε.Ε.-Τουρκίας σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος και ανάλογου οφέλους. Τα προσχέδια έκθεσης που κυκλοφορούσαν τις τελευταίες εβδομάδες κατέγραφαν επίσης μια προς μια τις ανεκπλήρωτες κυπρογενείς υποχρεώσεις της Τουρκίας, ως επίσης και την υποχρέωση της υποψήφιας να συμβάλει στην επίλυση του κυπριακού προβλήματος, με την κλασική επισήμανση ότι η συμβολή της είναι «κρίσιμης σημασίας».

Αναποτελεσματικές κρίνονται οι φραστικές υποδείξεις της Ε.Ε. προς την Άγκυρα, η οποία προχωρά ακάθεκτη στους σχεδιασμούς της, με τα έργα κατασκευής να έχουν αρχίσει, επί του παρόντος εντός των τουρκικών θαλασσίων ζωνών.

ΑΠΟΨΗ Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ**

Η χρονιά που σώσαμε τις αφίξεις και χάσαμε το κέρδος

Ο τουρισμός συνεισφέρει άμεσα το 13-15% του κυπριακού ΑΕΠ και πάνω από 25%, αν ληφθεί υπόψη ολόκληρη η αλυσίδα προστιθέμενης αξίας. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, η σεζόν του 2026 κατέγραψε απώλεια εσόδων 7-8% για τις ξενοδοχειακές μονάδες, ενώ η κερδοφορία υποχώρησε έως και 10%. Με άλλα λόγια, ήρθαν οι τουρίστες, αλλά με χαμηλότερες τιμές και δυσμενέστερους όρους.

Για την Κύπρο, το οκτάμηνο του 2026 έκλεισε με έσοδα €2,32 δισ., ενώ ο Σεπτέμβριος σημείωσε ιστορικό ρεκόρ αφίξεων. Ως αποτέλεσμα, η συνολική απώλεια περιορίστηκε στο 5,6%. Για την επόμενη χρονιά το σημείο αναφοράς παραμένει το 2025 με στόχο την επιστροφή στα μεγέθη των ρεκόρ για τον κυπριακό τουρισμό. Αν εξετάσουμε τον σχεδιασμό του υφυπουργείου Τουρισμού, παρατηρείται μια αντίφαση αφού από τη μια δηλώνει ως προτεραιότητα την έγκαιρη διαφήμιση, ενώ ο προϋπολογισμός του 2027 είναι μειωμένος κατά σχεδόν 20% σε σχέση με πέρυσι. Αν δεχτούμε πως €27 εκατ. κατευθύνονται για αγορά, ορατότητα και ενίσχυση της αεροπορικής προβολής, η μείωση αυτή συνιστά διαρθρωτική απειλή. Και μάλιστα κρίσιμη με δεδομένο ότι η Κύπρος εξαρτάται κατά 100% από την αεροπορική συνδεσιμότητα. Για να εξηγηθεί η πτώση της κερδοφορίας, θα πρέπει να επικεντρωθούμε στην ακρίβεια που λόγω του αυξημένου ενεργειακού κόστους εκτοξεύει τις τιμές των αεροπορικών εισιτηρίων. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, η έννοια του «win-win» με τους tour operators είναι άπιαστο όνειρο, αφού μόλις διαπιστώσουν ανάγκη για πληρότητα, συμπιέζουν τα περιθώρια κέρδους των ξενοδοχείων. Και κάπως έτσι εξηγείται το παράδοξο της φετινής χρονιάς όπου ενώ οι αφίξεις συγκρατήθηκαν, τα περιθώρια κέρδους συμπιέστηκαν. Αυτό το μοντέλο είναι ιδιαίτερα ευάλωτο αναγκάζοντας τους επιχειρηματίες για να γεμίσουν τα ξενοδοχεία να πουλάνε φθηνότερα. Εδώ και δεκαετίες κυνηγούμε τον πολυπόθητο ολόχρονο τουρισμό που όμως δεν έχει αποδώσει τα αναμενόμενα. Αναζητώντας τις αιτίες, θα διαπιστώσουμε ότι κανένας ξενοδόχος δεν είναι διατεθειμένος να παραμείνει σε λειτουργία χωρίς πτήσεις και χωρίς προσωπικό. Καλή η προβολή, όμως η έλλειψη πτήσεων κατά τους χειμερινούς μήνες δεν διορθώνει την κατάσταση. Και κάτω από αυτές τις συνθήκες τα εργασιακά κίνητρα δεν αρκούν για να κρατήσουν τις ξενοδοχειακές μονάδες σε λειτουργία όλο τον χρόνο.

Είναι σημαντικό να αντιληφθούμε ότι ένας κλάδος με πτώση κερδοφορίας κατά 10% θα αναστείλει τις εποχικές προσλήψεις, θα περιορίσει τη συντήρηση και θα αποφύγει τις τοπικές προμήθειες, προσπαθώντας να συγκρατήσει το κόστος. Και άρα, ακόμη και τα γεμάτα ξενοδοχεία ακυρώνουν στην πράξη το λεγόμενο «wide benefit spread».

Υπάρχουν όμως και ευκαιρίες. Σύμφωνα με την έκθεση της γαλλικής Accor, προβλέπεται αύξηση 75% στις διεθνείς διανυκτερεύσεις για την Κύπρο έως το 2036, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος βρίσκεται στο 42%. Η ευκαιρία όμως για να αξιοποιηθεί χρειάζεται σχεδιασμός, δράση και αποφασιστικότητα. Στις απαραίτητες ενέργειες περιλαμβάνεται η ενεργειακή αναβάθμιση και ουσιαστική αναβάθμιση του προϊόντος. Κάτι που ασφαλώς δεν θα συμβεί εφόσον δαπανώνται €6 εκατ. για αναβάθμιση και €26 εκατ. για διαφήμιση.

Το 2026 είναι χρονιά αφύπνισης για τον κυπριακό τουρισμό και κάλεσμα για άμεση κινητοποίηση. Αυτή η κινητοποίηση θα πρέπει να περιλαμβάνει τρία πράγματα, όπως είναι το κλείδωμα των πτήσεων από τώρα, η άμεση εκταμίευση των κονδυλίων προβολής πριν από τον Ιανουάριο και η ανακατεύθυνση των εργασιακών κινήτρων προς την ενεργειακή αναβάθμιση.

Δύσπιστοι οι Παφίτες για τον δρόμο Πάφου-Πόλης

Οι διαβεβαιώσεις της υπουργού Μεταφορών δεν φαίνεται να έπεισαν τους τοπικούς παράγοντες

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Στη διαχείριση της απόφασης να ακυρωθεί η διαδικασία των προσφορών επαναπροκήρυξης του δρόμου Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς αποσκοπούσε η παρουσία της υπουργού Μεταφορών Εύης Τσολάκη στην Πόλη Χρυσοχούς. Επί της ουσίας η παρουσία της Υπουργού δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι καθησύχασε τις ανησυχίες των κατοίκων της περιοχής για την τύχη του οδικού έργου πνοής, μιας και όπως υποστηρίζουν τοπικοί παράγοντες η Υπουργός αρκέστηκε μόνο σε διαβεβαιώσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας, αλλά και του Υπουργείου της ότι αυτή τη φορά το έργο θα ξεκολλήσει και θα ολοκληρωθεί. Ωστόσο, αυτό που προκαλεί τεράστια ερωτηματικά είναι τα όσα είπε στη Διασπορά Ειδήσεων του Σπορ Fm 95 για το κόστος του έργου. Την ώρα που η κυβέρνηση προχώρησε σε ακύρωση της διαδικασίας προσφορών με γνώμονα το οικονομικό κόστος, η κα Τσολάκη παραδέχθηκε πως στην επόμενη διαδικασία είναι βέβαιη πως το κόστος των προσφορών θα είναι μεγαλύτερο, χωρίς να προσδιορίζει αν θα ξεπερνά το ύψος των προσφορών που είχαν υποβληθεί και ακυρώθηκαν. Σε τοπικό επίπεδο οι υπουργικές διαβεβαιώσεις δεν φαίνεται να έπεισαν, με αρκετούς τοπικούς παράγοντες να αμφισβητούν την ικανότητα των Δημοσίων Έργων να φέρουν εις πέρας το έργο. Σύμφωνα με πρόσωπα που πήραν μέρος στην υπουργική ενημέρωση, στη συνάντηση έγινε προσπάθεια επίρριψης ευθυνών στην προηγούμενη κυβέρνηση για τους σχεδιασμούς εκτέλεσης του έργου.

Στις προθέσεις του υπουργείου Μεταφορών είναι να γίνει νέα εκτίμηση του έργου με τέσσερις λωρίδες κυκλοφορίας από ιδιώτη εκτιμητή, στον οποίο θα δοθεί η εργασία με απευθείας ανάθεση. Η νέα εκτίμηση θα συμπεριληφθεί στα έγγραφα του νέου διαγωνισμού.

Σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις της υπουργού Μεταφορών ο δρόμος Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς θα επαναπροκηρυχθεί μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2027.

Ο «νέος» δρόμος

Στην ενημερωτική συνάντηση της προηγούμενης Δευτέρας στην Πόλη Χρυσοχούς η κα Τσολάκη απέδωσε την απόφαση για ακύρωση της διαδικασίας των προσφορών στο υψηλό κόστος που ξεπερνούσε το 20% της εκτίμησης του έργου από τα Δημόσια Έργα. Ποσό μικρότερο από τις δυο προσφορές που είχαν υποβληθεί (€124 εκατ. και €128 εκατ.) συν ότι μια από τις δυο προσφορές δεν πληρούσε τις προδιαγραφές. Όπως ανάφερε στη συνάντηση, η απόφαση της κυβέρνησης είναι να επιχειρήσει να προκηρύξει και πάλι το έργο μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2027 ευελπιστώντας πως αυτή τη φορά θα εντοπιστεί εταιρεία η οποία θα αναλάβει να ολοκληρώσει το έργο. Στην προσπάθεια αυτή το Υπουργείο και τα Δημόσια Έργα θα διαφοροποιήσουν τον σχεδιασμό του έργου σε πέντε σημεία:

-Αντί του αρχικού σχεδιασμού για κατασκευή ενός έργου με δυο λωρίδες κυκλοφορίας και επέκταση σε τέσσερις σε μεταγενέστερο χρόνο, η νέα προκήρυξη του έργου θα αφορά την κατασκευή ενός δρόμου με τέσσερις λωρίδες κυκλοφορίας.

-Προτού ετοιμαστούν τα έγγραφα των προσφορών ιδιώτης θα πραγματοποιήσει εκτίμηση της αξίας του έργου. Όπως εξήγησε η κα Τσολάκη στη Διασπορά Ειδήσεων, το ποσό που θα δοθεί από τον ιδιώτη θα θεωρηθεί ως το ποσό εκτίμησης του έργου το οποίο θα συμπεριληφθεί στη νέα προκήρυξη. Ο ιδιώτης θα αναλάβει την εκτίμηση του έργου με απευθείας ανάθεση.

-Ένεκα της επέκτασης των λωρίδων κυκλοφορίας θα ολοκληρωθούν οι απαραίτητες απαλλοτριώσεις.

-Θα ζητηθούν απόψεις από τα αρμόδια τμήματα για τις δυο επιπλέον λωρίδες κυκλοφορίας, με την Υπουργό να τονίζει πως θα ζητήσει οι απόψεις αυτές να δοθούν το συντομότερο δυνατόν.

Ευθύνες στους προηγούμενους

Σε μια προσπάθεια να μετριάσει τις αντιδράσεις που προκλήθηκαν από την απόφαση ακύρωσης των προσφορών, η υπουργός Μεταφορών επικεντρώθηκε περισσότερο στην αρχική απόφαση του προκατόχου της Αλέξη Βαφειάδη και τους λόγους καταγγελίας της σύμβασης και λιγότερο στην τελευταία απόφαση ακύρωσης της διαδικασίας. Η κα Τσολάκη θεώρησε θεμιτές τις ανησυχίες των κατοίκων της περιοχής για το έργο, πλην όμως εμμέσως επέρριψε ευθύνες στην προηγούμενη κυβέρνηση, τους σχεδιασμούς που έγιναν και την επιλογή της εταιρείας που ανέλαβε το έργο. Κατά την κα Τσολάκη, εάν δεν είχε καταγγελθεί η σύμβαση το κόστος του έργου θα ξεπερνούσε τα €250 εκατ. με απροσδιόριστο τον χρόνο ολοκλήρωσής του. Η κα Τσολάκη στη Διασπορά Ειδήσεων επικαλέστηκε το ποσοστό των εργασιών που είχαν εκτελεσθεί όταν καταγγέλθηκε η σύμβαση που ανέρχεται στο 21,1% και στις απαιτήσεις τις εταιρείας που ανέρχονται στα €36 εκατ. τη στιγμή που το έργο είχε κατακυρωθεί στην εταιρεία στα €75 εκατ.

Η τοπική κοινωνία

Σε τοπικό επίπεδο η συνάντηση και οι υπουργικές διαβεβαιώσεις δεν εκτόνωσαν το κλίμα ανησυχίας, με την Υπουργό να γίνεται δέκτης έντονων επικρίσεων για την απόφαση ακύρωσης της διαδικασίας των προσφορών. Ενδεικτική ήταν η αναφορά του αντιδημάρχου Πέγειας Σωτήρη Κουππάρη, ο οποίος απευθυνόμενος στην υπουργό Μεταφορών είπε πως «εγώ δεν σας έχω καμία εμπιστοσύνη» αναφερόμενος στις διαβεβαιώσεις για ολοκλήρωση του έργου. Κατά τον κ. Κουππάρη, η αίσθηση που αποκόμισε από τη συνάντηση στην Πόλη Χρυσοχούς ήταν πως δεν υπήρχε διάθεση τα Δημόσια Έργα να έλθουν σε διαπραγμάτευση με τις δυο εταιρείες που υπέβαλαν προσφορές, παρά μόνο να επιρρίψουν ευθύνες στην προηγούμενη κυβέρνηση με το αιτιολογικό της κακής σχεδιασής του. Τοπικοί παράγοντες διερωτήθηκαν γιατί η κυβέρνηση δεν προχωρά με την εκτέλεση του έργου με δυο λωρίδες και κατασκευή των άλλων δυο στη συνέχεια προκειμένου να αμβλυνθούν τα προβλήματα. Ένα άλλο θέμα που θίχθηκε στη συνάντηση ήταν και οι υποδομές που έχουν ολοκληρωθεί (γέφυρες και σήραγγες) καθώς και ο κίνδυνος να υποστούν ζημιές.

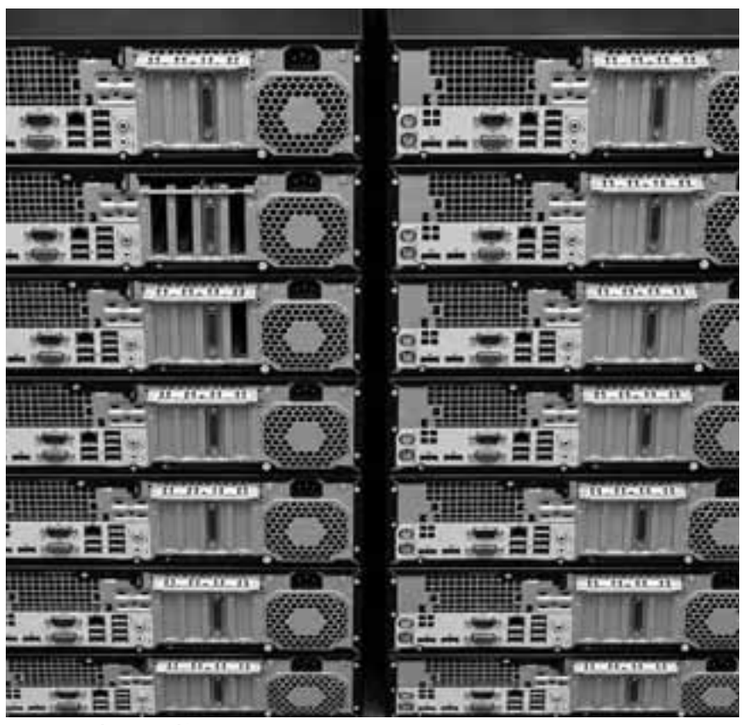
Διεθνής επιχείρηση για επενδυτικές απάτες

Τρεις συλλήψεις γυναικών στη Λεμεσό - Η υποδομή φέρεται να λειτουργούσε από Κύπρο και Ισραήλ με θύματα σε περισσότερες από 50 χώρες

Η Κύπρος συμμετείχε χθες σε διεθνή επιχείρηση των διωκτικών αρχών, με τη συμμετοχή της Europol και υπό την αιγίδα της Eurojust, για την εξάρθρωση δικτύου που φέρεται να παρείχε υποδομή για διαδικτυακές επενδυτικές απάτες με θύματα σε περισσότερες από 50 χώρες. Κατά τη συντονισμένη επιχείρηση, που πραγματοποιήθηκε ταυτόχρονα σε έξι χώρες, κατασχέθηκαν πέραν των 100 διακομιστών (servers), ενώ συνελήφθησαν εφτά ύποπτα πρόσωπα. Στην Κύπρο συνελήφθησαν τρεις γυναίκες. Οι ερευνητές υπολογίζουν ότι οι συνολικές ζημιές υπερβαίνουν τα 4 εκατ. ευρώ. Η επιχείρηση υλοποιήθηκε με τη συμμετοχή των Αρχών της Κύπρου, της Αλβανίας, της Φινλανδίας, της Γερμανίας, του Κοσόβου και της Βόρειας Μακεδονίας και αφορούσε διερεύνηση υποθέσεων επενδυτικής απάτης μέσω ψευδών διαδικτυακών πλατφορμών. Στο πλαίσιο της επιχείρησης, μέλη του Γραφείου Εκτέλεσης Ευρωπαϊκών Ενταλμάτων Έρευνας & Αιτημάτων Δικαστικής Συνδρομής σε συνεργασία με μέλη του ΤΑΕ Λεμεσού, του ΤΑΕ (Επιχειρήσεις) του Αρχηγείου Αστυνομίας, του Δικανικού Εργαστηρίου Ηλεκτρονικών Δεδομένων και μελών των Γερμανικών Αρχών, διενήργησαν συνολικά εφτά έρευνες σε κατοικίες και γραφεία επιχειρήσεων στη Λεμεσό.

Οι τρεις συλληφθείσες οδηγήθηκαν στο δικαστήριο για έκδοσή τους στη Γερμανία.

Η έρευνα έγινε ταυτόχρονα σε έξι χώρες, κατασχέθηκαν πέραν των 100 διακομιστών, κινητά και ψηφιακά πορτοφόλια.

Εκδοση στη Γερμανία

Κατά τις έρευνες εντοπίστηκε και παραλήφθηκε μεγάλος αριθμός τεκμηρίων, μεταξύ των οποίων φορητοί ηλεκτρονικοί υπολογιστές, κινητά τηλέφωνα και ψηφιακά πορτοφόλια. Παράλληλα, συνελήφθησαν στη βάση ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης, δύο γυναίκες ηλικίας 30 ετών και τρίτη γυναίκα ηλικίας 54 ετών.

Οι ύποπτες οδηγήθηκαν ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού για την έναρξη της διαδικασίας έκδοσής τους στις γερμανικές Αρχές. Το δικαστήριο όρισε σε μεταγενέστερη ημερομηνία την έναρξη της διαδικασίας έκδοσής τους και διέταξε όπως οι τρεις ύποπτες αφεθούν ελεύθερες υπό όρους.

Έπειθαν τα θύματα

Η επιχείρηση, υπό την καθοδήγηση της Εισαγγελίας του Ίτσεχοε στη Γερμανία, στόχευσε εταιρεία που φέρεται να παρείχε παραπλανητικές ιστοσελίδες διαδικτυακών συναλλαγών σε εγκληματικές ομάδες. Σύμφωνα με τη Europol, η εταιρεία συνδεόταν με διαχειριστές τηλεφωνικών κέντρων, οι οποίοι φέρονται να έπειθαν τα θύματα να επενδύσουν τις αποταμιεύσεις τους. Οι ερευνητές υπολογίζουν ότι οι συνολικές ζημιές υπερβαίνουν τα 4 εκατ. ευρώ. Οι Αρχές πραγματοποίησαν έρευνες σε 17 τοποθεσίες και κατέσχεσαν διακομιστές, άλλα αποδεικτικά στοιχεία και περιουσιακά στοιχεία.

Από Κύπρο και Ισραήλ

Η Europol αναφέρει ότι η τελευταία επιχείρηση ακολούθησε έρευνα τεσσάρων ετών και προηγούμενες παρεμβάσεις το 2022 και το 2025. Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά τις προηγούμενες επιχειρήσεις οδήγησαν τους ερευνητές σε εταιρεία, η οποία φέρεται να λειτουργούσε μοντέλο παροχής εγκληματικών υπηρεσιών από την Κύπρο και το Ισραήλ. Οι ερευνητές εντόπισαν επίσης φερόμενους πελάτες της εταιρείας που λειτουργούσαν παράνομα τηλεφωνικά κέντρα στην Αλβανία, το Κόσοβο και τη Βόρεια Μακεδονία.

Απαιτήσεις χρημάτων

Το σύστημα υποσχόταν υψηλές και γρήγορες αποδόσεις μέσω συναλλαγών σε κρυπτονομίσματα, ξένα νομίσματα ή μετοχές. Πίσω από ιστοσελίδες που εμφανίζονταν ως νόμιμες επενδυτικές πλατφόρμες, υποτιθέμενοι χρηματιστές παρουσίαζαν πλασματικά κέρδη και ασκούσαν συνεχή ψυχολογική πίεση στα θύματα, προκειμένου να τα πείσουν να επενδύσουν περισσότερα χρήματα. Η έρευνα κατέδειξε επίσης, σύμφωνα με τη Europol, κατάχρηση του λεγόμενου συνεργατικού μάρκετινγκ για την προσέλκυση δυνητικών θυμάτων. Παραπλανητικές διαφημίσεις οδηγούσαν τους χρήστες σε πλατφόρμες επενδυτικής απάτης. Τα προσωπικά δεδομένα που συγκεντρώνονταν μέσω αυτής της διαδικασίας φέρονται στη συνέχεια να πωλούνταν σε εγκληματικές ομάδες που λειτουργούσαν τηλεφωνικά κέντρα. Οι χειριστές επικοινωνούσαν κατόπιν με τα δυνητικά θύματα και τους παρουσίαζαν υποτιθέμενες επενδυτικές ευκαιρίες, μετατρέποντας το αρχικό ενδιαφέρον σε επαναλαμβανόμενες απαιτήσεις για μεταφορά χρημάτων.

Πλασματικά κέρδη

Σύμφωνα με τη Europol, τα θύματα καλούνταν αρχικά να μεταφέρουν μικρό χρηματικό ποσό. Στους διαδικτυακούς λογαριασμούς τους εμφανίζονταν στη συνέχεια πλασματικά κέρδη, ώστε η πλατφόρμα να φαίνεται αξιόπιστη και η επένδυση επιτυχής. Οι υποτιθέμενοι χρηματιστές χρησιμοποιούσαν αυτά τα εμφανιζόμενα κέρδη για να πιέσουν τα θύματα να μεταφέρουν ολοένα μεγαλύτερα ποσά.

Όταν τα θύματα ζητούσαν να αποσύρουν τα χρήματά τους, οι διαχειριστές χρησιμοποιούσαν τακτικές καθυστέρησης για να εμποδίσουν τις πληρωμές. Τελικά η επικοινωνία διακοπτόταν και τα θύματα δεν μπορούσαν να ανακτήσουν τα χρήματά τους.

Η καταγγελία ζευγαριού

Η έρευνα άρχισε το 2022, όταν ζευγάρι στη Γερμανία κατήγγειλε ότι δεν μπορούσε να αποσύρει χρήματα που είχε επενδύσει μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας συναλλαγών. Η πρώτη διεθνής επιχείρηση το ίδιο έτος οδήγησε σε δύο συλλήψεις και στην κατάσχεση αποδεικτικών στοιχείων. Η ανάλυση που πραγματοποιήθηκε με τη στήριξη της Europol βοήθησε στον εντοπισμό άλλων επτά υπόπτων, μεταξύ των οποίων και φερόμενων διαχειριστών τηλεφωνικών κέντρων. Δεύτερη επιχείρηση το 2025 οδήγησε σε περαιτέρω συλλήψεις και κατασχέσεις χρημάτων και αποδεικτικών στοιχείων. Η εξέταση του υλικού που ανακτήθηκε οδήγησε στον εντοπισμό του φερόμενου παρόχου της υποδομής και των συνδέσεών του με τους διαχειριστές τηλεφωνικών κέντρων.

Σύμφωνα με τη Europol, η εταιρεία συνδεόταν με διαχειριστές τηλεφωνικών κέντρων, οι οποίοι φέρονται να έπειθαν τα θύματα να επενδύσουν τις αποταμιεύσεις τους.

Η Europol ανέφερε ότι παρείχε αναλυτική και επιχειρησιακή υποστήριξη στην έρευνα, ενώ κατά την ημέρα της επιχείρησης ανέπτυξε εμπειρογνώμονες στην Αλβανία και το Κόσοβο για την υποστήριξη της ψηφιακής εγκληματολογικής έρευνας και την άμεση διασταύρωση στοιχείων με τις βάσεις δεδομένων της.

Η Eurojust υποστήριξε, μεταξύ άλλων, την εκτέλεση ευρωπαϊκών εντολών έρευνας, ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης και εντολών δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων, ενώ οι δικαστικές ενέργειες της 3ης Νοεμβρίου συντονίστηκαν από την έδρα της στη Χάγη.

Η αναδιάρθρωση του δόγματος της Ελλάδας που φθάνει έως την Κύπρο

Η στενή συνεργασία των δυο χωρών, τα F16, η φρεγάτα και οι νέες αγορές των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων

ΤΟΥ **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Τα νέα αποκτήματα της πολεμικής αεροπορίας θα μπορούν να ανεφοδιάζουν τα μαχητικά αεροσκάφη στον αέρα, επεκτείνοντας έτσι το πεδίο δράσης τους αλλά και τις επιχειρησιακές τους δυνατότητες πέραν των αυστηρών γεωγραφικών ορίων της Ελλάδας.

Σε μια σημαντική διακρατική συμφωνία με την Πορτογαλία προχώρησε η Ελλάδα, η οποία έρχεται να συμπληρώσει και να εξυπηρετήσει τους σχεδιασμούς του νέου αμυντικού δόγματος στην Ανατολική Μεσόγειο. Όπως ανακοινώθηκε επίσημα, η Ελλάδα για πρώτη φορά θα αποκτήσει μεταγωγικά αεροσκάφη νέας γενιάς, τα οποία θα μπορούν να εξυπηρετούν τις ανάγκες των ελληνικών μαχητικών αεροσκαφών σε καύσιμα στον αέρα. Η συγκεκριμένη αγορά χαρακτηρίζεται ως κομβικής σημασίας για τις δυνατότητες των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων από αέρος, οι οποίες θα μπορούν να επεκταθούν πέραν του Αιγαίου πελάγους. Τα νέα αποκτήματα της πολεμικής αεροπορίας θα μπορούν να ανεφοδιάζουν τα μαχητικά αεροσκάφη στον αέρα, επεκτείνοντας έτσι το πεδίο δράσης τους αλλά και τις επιχειρησιακές τους δυνατότητες πέραν των αυστηρών γεωγραφικών ορίων της Ελλάδας. Μια εξέλιξη με βαρύνουσα σημασία, η οποία εκ των πραγμάτων αγγίζει και την Κύπρο. Η απόκτηση εναέριων τάνκερ στην ουσία επιλύει τα όποια επιχειρησιακά προβλήματα αντιμετώπιζαν αεροσκάφη της ελληνικής αεροπορίας με τα στενά περιθώρια επιχειρησιακής δράσης στην Ανατολική Μεσόγειο ένεκα της επάρκειας καυσίμων. Κάτι που τόνισε με νόημα ο υπουργός Εθνικής Άμυνας Νίκος Δένδιας μετά την υπογραφή της διακρατικής συμφωνίας με τον Πορτογάλο ομόλογό του Nuno Melo.

Η απόκτηση εναέριων τάνκερ στην ουσία επιλύει τα όποια επιχειρησιακά προβλήματα αντιμετώπιζαν αεροσκάφη της ελληνικής αεροπορίας με τα στενά περιθώρια επιχειρησιακής δράσης στην Ανατολική Μεσόγειο.

Η Συμφωνία

Η συμφωνία προβλέπει την αγορά 3+3 αεροσκαφών EMBRAER KC-390, τα οποία θα ενταχθούν στον στόλο των μεταγωγικών της πολεμικής αεροπορίας. Τα νέα αεροσκάφη θα μπορούν να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων στη μεταφορά μέσων και ανθρώπινου δυναμικού, θα μπορούν να συμβάλλουν στην αεροκομιδή υγειονομικών περιστατικών, αλλά το κυριότερο τα νέα αεροσκάφη θα μπορούν να λειτουργούν ως τάνκερ εναέριου ανεφοδιασμού μαχητικών αεροσκαφών. Επί του προκειμένου χαρακτηριστική είναι η ανάρτηση του Έλληνα ΥΠΕΘ, η οποία ανέδειξε την τεράστια σημασία κάνοντας αναφορά στα γεγονότα της τουρκικής εισβολής του 1974. «Εάν η Ελλάδα είχε αεροσκάφη ανεφοδιασμού στον αέρα των μαχητικών μας αεροσκαφών στην Κύπρο το 1974 δεν θα μπορούσε να συμβεί και δεν θα μπορούσε να διατηρηθεί το προγεφύρωμα της εισβολής». Η απόκτηση των εναέριων τάνκερ θα συμπληρώσει τις επιχειρησιακές δυνατότητες σε αέρα και θάλασσα και θα συμπληρώσει την παρουσία στην περιοχή συμβάλλοντας τα μέγιστα και στον τομέα ασφάλεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Το EMBRAER KC-390

Το KC-390 Millennium, που θα αποκτήσει η πολεμική αεροπορία είναι δικινητήριο αεριωθούμενο αεροσκάφος που μπορεί να αναδιαμορφώνεται σε σύντομο χρονικό διάστημα, ανάλογα με τις απαιτήσεις κάθε αποστολής. Κατασκευαστής είναι η βραζιλιάνικη εταιρεία Embraer, με κύρια χαρακτηριστικά τις υψηλές επιδόσεις, σημαντική μεταφορική ικανότητα και προηγμένα ηλεκτρονικά συστήματα ελέγχου και ναυτιλίας. Το KC-390 Millennium εκτελεί τακτικές αερομεταφορές προσωπικού, υλικών και οχημάτων, ενώ μέσω ειδικού εξοπλισμού το αεροσκάφος μπορεί να προσαρμόζεται για την εκτέλεση εξειδικευμένων στρατιωτικών και ανθρωπιστικών επιχειρήσεων.

Το KC-390 Millennium μπορεί να εκτελεί αποστολές εναέριου ανεφοδιασμού (Air-to-Air Refuelling - AAR), τόσο ως αεροσκάφος-τάνκερ όσο και ως δέκτης καυσίμου. Αυτό σημαίνει πως μπορεί να ανεφοδιάζει αεροσκάφη και ελικόπτερα εν πτήσει, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο probe-and-drogue, κατά την οποία το αεροσκάφος που ανεφοδιάζεται συνδέεται με ειδικό σωλήνα και καλάθι ανεφοδιασμού.

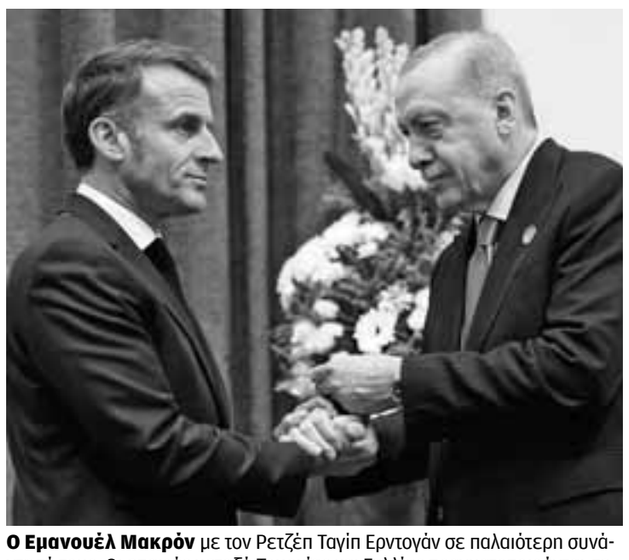
Χαρακτηριστικά EMBRAER KC-390

-Μήκος 35,2 μέτρα.
-Άνοιγμα πτερύγων 35,05 μέτρα.
-Ύψος 11,84 μέτρα.
-Διαθέτει δύο κινητήρες IAE V2500-E5 turbofan.
-Ωφέλιμο φορτίο 26 τόνοι.
-Μέγιστη ταχύτητα πλεύσης έως 470 κόμβους.
-Μέγιστο επιχειρησιακό ύψος 36.000 πόδια.
-Μέγιστη επιχειρησιακή δράση 3.370 ναυτικά μίλια.

Ο σχεδιασμός για τη NAVTEX

Πώς συνδέεται το καλώδιο με τις έρευνες για το έργο EMC

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Ο Εμανουέλ Μακρόν με τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν σε παλαιότερη συνάντησή τους. Οι επαφές μεταξύ Τουρκίας και Γαλλίας πραγματοποιούνται σε μια πολιτική συγκυρία προβληματική και για τις δύο χώρες.

Εν αναμονή της έκδοσης NAVTEX για την επανεκκίνηση των ερευνών που αφορούν το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Κύπρου (Great Sea Interconnector - GSI) η Αθήνα στέλνει μήνυμα ότι ο σχεδιασμός ισχύει στο ακέραιο, ανεξάρτητα από τον θόρυβο που προκάλεσε η πρόσφατη κύρωση του τουρκολιβυκού μνημονίου από τη Βεγγάζη. Χθες, στην εισήγησή του στο υπουργικό συμβούλιο, ο Κυριάκος Μητσοτάκης ανέφερε ότι «οι αυθαίρετες διεκδικήσεις, αντίθετες με το Δίκαιο της Θάλασσας, δεν έχουν καμία ισχύ. Δεν παράγουν τετελεσμένα, ούτε ανατρέπουν τους εθνικούς σχεδιασμούς μας». Ο υπαινιγμός του πρωθυπουργού μένει να επιβεβαιωθεί τις επόμενες ημέρες, καθώς αναμένεται η τυπική ολοκλήρωση των εργασιών της διυπουργικής Επιτροπής Χορήγησης Αδειών Ερευνών Θαλάσσης (ΕΧΑΕΘ), τελευταίο βήμα πριν από το αίτημα για την έκδοση NAVTEX, η οποία είναι απαραίτητη για την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας στην περιοχή των ερευνών.

Αρμόδιες πηγές εκτιμούν πως η NAVTEX πιθανότατα θα εκδοθεί αφότου ολοκληρώσει τις έρευνές του στην περιοχή που βρίσκεται εντός των ορίων της νότιας δυνητικής Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) της Ελλάδας το «Kobi Ruegg», το πλοίο που δραστηριοποιείται για το έργο πόντισης οπτικής ίνας EMC (East to Med Corridor), το οποίο προχωράει παρά τις αλληλοσυγκρουόμενες ως προς την αρμοδιότητα παραχώρησης δικαιοδοσίας NAVTEX από τις σχετικές αρχές σε Ηράκλειο Κρήτης, Λάρνακα και Αττάλεια. Το «Kobi Ruegg» πλέει τις τελευταίες δύο ημέρες σε μεγάλη απόσταση νοτίως του Καστελλορίζου (εντός ελληνικής ΑΟΖ) και με βάση την τρέχουσα NAVTEX του σταθμού Ηρακλείου της Υδρογραφικής Υπηρεσίας του Πολεμικού Ναυτικού (Π.Ν.) έχει άδεια δραστηριοποίησης μέχρι και τις 6 Νοεμβρίου.

Αν και όπως προέκυψε από τις δηλώσεις που έκανε ο διευθύνων σύμβουλος της Nexans Ζιλιέν Ιμπέρ πριν από λίγες ημέρες (στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων ενναμήνου), η εταιρεία ήδη εμπλέκεται σε άλλα έργα και, ως εκ τούτου, δεν έχει ανάγκη άμεσης εκκίνησης του έργου, η γεωπολιτική σημασία του GSI ξεπερνά κατά πολύ την οικονομική. Και έχει μετατραπεί στην παρούσα φάση σε ένα τεστ πολιτικής και γεωπολιτικής.

Η Αθήνα στέλνει μήνυμα ότι ο GSI θα προχωρήσει, ανεξάρτητα από τον θόρυβο που προκάλεσε η πρόσφατη κύρωση του τουρκολιβυκού μνημονίου από τη Βεγγάζη.

Κομβικής σημασίας για το μέλλον του GSI είναι, βεβαίως, η συνεννόηση ανάμεσα σε Αγκυρα και Παρίσι, που πάντως επιχειρείται σε μια πολιτική συγκυρία προβληματική και για τις δύο χώρες. Στο Παρίσι ο πρόεδρος της χώρας Εμανουέλ Μακρόν αντιμετωπίζει πρακτικά ένα εσωτερικό μέτωπο, το οποίο έχει φτάσει σε σημείο βρασμού. Ενώ και στην Αγκυρα, η κυβέρνηση του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, παρά το γεγονός ότι έχει κατορθώσει να ελαχιστοποιήσει τη ροή των πληροφοριών σχετικά με το χρηματιστηριακό σκάνδαλο, αλλά και τις επιπτώσεις του πληθωρισμού στην πραγματική οικονομία, βρίσκεται υπό σοβαρή πίεση. Η γνωστοποίηση της πρόθεσης να προωθηθεί πριν από το τέλος του χρόνου η ψήφιση του νομοσχεδίου για τη «Γαλάζια Πατρίδα» αντικατοπτρίζει όχι μόνο τις προσεκτικά καταρτισμένες στρατηγικές προτεραιότητες της Αγκυρας, αλλά και ένα δύσκολο πολιτικό σκηνικό στο εσωτερικό.

Ηνωμένα Εθνη

Στο πεδίο του τουρκολιβυκού, η Αθήνα έχει ήδη μεταφέρει τις απόψεις της στο σύνολο των συμμάχων και εταίρων της. Παράλληλα, παρακολουθεί και με ενδιαφέρον τις πρωτοβουλίες της Αγκυρας στον ΟΗΕ, αφού η Τουρκία πλέον και επισήμως πρότεινε τον βετεράνο διπλωμάτη και πρόεδρο του ΟΑΣΕ Φεριντούν Σινιρλιόγλου ως υποψήφιο γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών (όπως είχε αποκαλύψει πρώτη η «Κ» στις 30 Σεπτεμβρίου). Αυτή τη στιγμή, πάντως, στην κούρσα για τη διαδοχή του Αντόνιο Γκουτέρες ηγείται η Κοσταρικανή υποψήφια Ρεμπέκα Γκρίνσπαν, η οποία έχει λάβει στο Συμβούλιο Ασφαλείας 11 ψήφους ενθάρρυνσης και 4 αποθάρρυνσης.

Φίλιπ Ρίκερ, *πρώην υφυπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ*

Το τουρκολιβυκό θα μπορούσε να δημιουργήσει περιπλοκές

Συνέντευξη στον **ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΚΑΤΣΙΚΙΔΗ**

«Το τουρκολιβυκό θα μπορούσε να δημιουργήσει περιπλοκές», τονίζει στην «Κ» ο Φίλιπ Ρίκερ, πρώην υφυπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ στην πρώτη κυβέρνηση Τραμπ, απαντώντας σε ερώτηση για το ενδεχόμενο να επηρεαστούν οι έρευνες υδρογονανθράκων νοτίως της Κρήτης. Εκτιμά, παράλληλα, ότι η Αγκυρα θα επιδιώξει να συνάψει αντίστοιχη συμφωνία οριοθέτησης θαλάσσιων ζωνών και με την Αίγυπτο.

– Το 2019 είχατε χαρακτηρίσει την υπογραφή του τουρκολιβυκού μνημονίου «προκλητική και μη εποικοδομητική». Επτά χρόνια αργότερα, πιστεύετε ότι η Τουρκία επιδιώκει να ενισχύσει τη θέση της στην περιοχή;

– Κάθε χώρα επιθυμεί να ενισχύσει τη θέση της. Το αρχικό μνημόνιο του 2019 ήταν αμφιλεγόμενο ακριβώς επειδή αποσκοπούσε στον καθορισμό των θαλάσσιων ορίων. Υπήρχαν ανησυχίες ότι αγνοούσε τα νόμιμα συμφέροντα και τα πιθανά θαλάσσια δικαιώματα άλλων χωρών, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας. Εκείνη την εποχή θέλαμε να διασφαλίσουμε ότι οι εντάσεις μεταξύ των συμμάχων του ΝΑΤΟ και των περιφερειακών εταίρων δεν θα εντείνονταν. Οι λύσεις που προέκυπταν από διαπραγματεύσεις ήταν ο καλύτερος τρόπος για να προχωρήσουμε.

– Κατά τη γνώμη σας, η επικύρωση του μνημονίου από τις δύο πλευρές δημιουργεί νομικώς έγκυρα θαλάσσια δικαιώματα;

– Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι μια διμερής συμφωνία δεν μπορεί να καταργήσει τα νόμιμα δικαιώματα τρίτων χωρών απλώς και μόνον επειδή έχει υπογραφεί ή επικυρωθεί από τα δύο μέρη της εν λόγω συμφωνίας. Αυτή είναι μια θεμελιώδης αρχή. Το διεθνές ναυτικό δίκαιο παρέχει ένα πλαίσιο για τον καθορισμό αυτών των ζητημάτων και την οριοθέτηση αλληλεπικαλυπτόμενων διεκδικήσεων. Ενα θαλάσσιο σύνορο δεν μπορεί απλώς να επιβληθεί μέσω μονομερούς επικύρωσης.

– Θα μπορούσε το μνημόνιο Τουρκίας - Λιβύης να περιπλέξει ή να καθυστερήσει την έρευνα υδρογονανθράκων νοτίως της Κρήτης, δεδομένου ότι η Chevron συμφώνησε πριν από ένα χρόνο με την ελληνική κυβέρνηση;

– Θα μπορούσε να δημιουργήσει περιπλοκές, αλλά ελπίζω να μην καταστεί αυτόματο βέτο έναντι της νόμιμης εμπορικής εξερεύνησης. Τα συμφέροντα των ΗΠΑ, των αμερικανικών εταιρειών και των εταιρειών σε όλο τον κόσμο έγκεινται στην προώθηση της ενεργειακής διαφοροποίησης και των επενδύσεων στην Ανατολική Μεσόγειο. Η Ανατολική Μεσόγειος πρέπει να καταστεί περιοχή ενεργειακής συνεργασίας και κοινών οικονομικών ευκαιριών και όχι πεδίο γεωπολιτικής αντιπαράθεσης.

«Η Ανατολική Μεσόγειος πρέπει να καταστεί περιοχή ενεργειακής συνεργασίας και κοινών οικονομικών ευκαιριών», τονίζει ο Φίλιπ Ρίκερ.

Απάντηση για το ενδεχόμενο να επηρεαστούν οι σχεδιαζόμενες έρευνες για υδρογονάνθρακες νοτίως της Κρήτης.

– Πιστεύετε ότι η απουσία Αμερικανού πρέσβη στην Αθήνα έχει επιδεινώσει την κατάσταση;

– Δεν θα το έλεγα αυτό. Ενας επιτετραμμένος μπορεί να είναι εξαιρετικά αποτελεσματικός. Στην περίπτωση αυτή, ο επιτετραμμένος είναι ένας καριερίστας διπλωμάτης με σημαντική εμπειρία, ο οποίος γνωρίζει τη χώρα και την περιοχή. Μερικές φορές μπορεί να εστιάζουμε υπερβολικά στο αν υπάρχει επικυρωμένος πρέσβης.

– Η αρχική δήλωση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ στις 21 Οκτωβρίου δεν καταδίκασε το τουρκολιβυκό μνημόνιο και δεν έλαβε σαφή θέση ως προς τη νομιμότητά του. Μια δεύτερη δήλωση, που εκδόθηκε στις 25 Οκτωβρίου, υπογράμμισε ότι: «Η επικύρωση του τουρκολιβυκού μνημονίου... έχει προκαλέσει εντάσεις στην περιοχή, είναι μη εποικοδομητική και προκλητική». Πώς εξηγείτε αυτή την αλλαγή στη ρητορική;

– Πιστεύω ότι η δήλωση που εκδόθηκε στις 25 Οκτωβρίου ανέφερε ρητώς ότι η αμερικανική θέση δεν έχει αλλάξει. Αυτό είναι το σημαντικό. Η αρχική απάντηση αναφερόταν στον διάλογο και στην ειρηνική επίλυση των διαφορών. Η επακόλουθη δήλωση, που εκδόθηκε μεταξύ 21 και 25 Οκτωβρίου, απλώς προσέφερε μεγαλύτερη σαφήνεια στο προηγούμενο κείμενο. Γνωρίζω πόσο σημαντική είναι η διπλωματική γλώσσα. Αυτό που λέει ή δεν λέει η Ουάσιγκτον μπορεί μερικές φορές να ερμηνευθεί ως εξίσου σημαντικό με αυτό που λέει στην πραγματικότητα. Δεν θα ήθελα να κάνω εικασίες σχετικά με τις εσωτερικές διαβουλεύσεις κατά τη διάρκεια αυτών των τεσσάρων ημερών, αλλά το αποτέλεσμα ήταν μια διευκρίνιση και πιστεύω ότι όλοι θα πρέπει να χαιρετίσουν την επαναβεβαίωση μιας συνεπούς αμερικανικής θέσης.

– Πριν από λίγες ημέρες, η Ελλάδα, η Κύπρος, η Αίγυπτος, το Μπαχρέιν και τα ΗΑΕ εξέδωσαν κοινή δήλωση στα Ηνωμένα Εθνη, καταδικάζοντας τη συμφωνία. Μπορεί η διπλωματική πίεση να οδηγήσει στην αναστολή ή στην ακύρωση του μνημονίου;

– Η διεθνής διπλωματική πίεση και οι συζητήσεις που την περιβάλλουν έχουν σημασία. Ωστόσο, πρέπει να είμαστε ρεαλιστές ως προς το τι μπορεί να επιτύχει. Το πρακτικό ερώτημα είναι αν η διπλωματική πίεση ή οι διπλωματικές διαδικασίες μπορούν να διακόψουν ή να αποθαρρύνουν την εξερεύνηση (υδρογονανθράκων). Ο στόχος πρέπει να είναι να αποτραπεί η μετατροπή της συμφωνίας σε πηγή αντιπαράθεσης, να διαφυλαχθούν τα δικαιώματα των χωρών που δεν ήταν συμβαλλόμενα μέρη και να προστατευθούν τα ευρύτερα κοινά μας συμφέροντα.

– Μετά τη συμφωνία με τη Λιβύη, πιστεύετε ότι η Τουρκία θα επιδιώξει την υπογραφή παρόμοιας θαλάσσιας συμφωνίας ενδεχομένως με την Αίγυπτο;

– Βεβαίως, αυτό αποτελεί πιθανότητα. Προφανώς θα εξαρτηθεί από το αν η Αίγυπτος θα συμφωνήσει, κάτι που αποτελεί ξεχωριστό ζήτημα. Η Τουρκία καταβάλλει προσπάθειες για τη βελτίωση των σχέσεών της με την Αίγυπτο έπειτα από αρκετά χρόνια σοβαρών πολιτικών διαφωνιών. Τα θαλάσσια ζητήματα θα μπορούσαν να αποτελέσουν μέρος αυτής της διαδικασίας.

ECONOMIST ENTERPRISE

22nd Annual Cyprus Summit

A strategic gateway for regional co-operation

Geopolitics – Growth – Investment

November 9th -10th 2026 | The Landmark Nicosia

hazlis & rivas
Economist Enterprise Events for south-east Europe

In collaboration with

European Parliament Office in Cyprus

#EconCyprusSummit

Energy security in a fragmented world

Michael Damianos
Minister of energy, commerce and industry
Government of Cyprus

Joe Saddi
Minister of energy and water
Government of Lebanon

Joan Hoey
Europe consultant
EIU

Osama Mobarez
Secretary-general, East Mediterranean Gas Form (EMGF)

John Ardill
Vice-president, head of global exploration
ExxonMobil

Basil Allam
Country manager
Chevron Cyprus

www.hazliseconomist.com | www.22ndcyprussummit.economist.com

Economist Enterprise SE Europe | @Economist_SEUR | Economist Enterprise SE Europe
Economist Enterprise south-east Europe | economistenterprise_seeurope

Platinum sponsors: ecommbx, pwc
Premium gold sponsor: HANIKIAN LAW FIRM
Premium energy sponsor: ExxonMobil
Gold sponsors: capital.com, Sioufas & Associates Law Firm
Silver sponsors: Chevron, Medical Trade International, XM
Bronze sponsors: IOANNIDES DEMETRIOU LAW, European University Cyprus
Communication sponsor: KATHIMERINI
Official airline carrier: AEGEAN
Telecommunications provider: NOVA
Logistics supplier: DHL
Contributor: NESPRESSO
Supported by: Cyprus Chamber of Commerce & Industry
Supporters: Lino3D, CONEQ, ARTECNIK PRODUCTIONS, GNOA
Digital agency: AdPIXEL

ΑΝΑΛΥΣΗ

Αυξάνεται η αβεβαιότητα στα διεθνή χρηματιστήρια

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Πολλοί δυσκολεύονται να κατανοήσουν γιατί οι χρηματιστηριακές αγορές βρίσκονταν σε ακμή, ενώ οι οικονομίες αντιμετώπιζαν προκλήσεις έως και επιβράδυνση της ανάπτυξης. Η λύση στο αίνιγμα είναι η εκρηκτική ανάπτυξη των εταιρειών AI, που παρέσυραν τα χρηματιστήρια, κυρίως στις ΗΠΑ, σε άνοδο. Προκάλεσαν ενθουσιασμό οι προοπτικές μιας τεχνολογίας της οποίας ο οικονομικός αντίκτυπος «θα είναι μεγαλύτερος από εκείνον της βιομηχανοποίησης, του ηλεκτρισμού, των ημιαγωγών και του Διαδικτύου», όπως αναφέρει το ενημερωτικό δελτίο της Anthropic που κατατέθηκε στο χρηματιστήριο ενόψει της δημόσιας προσφοράς τον επόμενο μήνα.

Η εταιρεία προσφεύγει στις αγορές για να συγκεντρώσει κεφάλαια σε μια κεφαλαιοποίηση που υπολογίζεται ανάμεσα σε 1,5 και 2 τρισ. δολάρια! Το κρίσιμο ερώτημα είναι αν οι επενδυτές θα δεχθούν το στοίχημα, η έκβαση του οποίου θα έχει σημαντικές επιπτώσεις. Ετσι η διεθνής αγορά απέκτησε κι άλλο ορόσημο που επηρεάζει τα χρηματιστήρια. Αν η εισαγωγή αυτή στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης δεν είναι επιτυχημένη, οι επιπτώσεις θα είναι άμεσες γιατί θα έχει ξεθωριάσει η βασική κινητήριος δύναμη της αγοράς. Η εισαγωγή στο χρηματιστήριο μιας εταιρείας αναδεικνύεται σε παράγοντα που μπορεί να αποσταθεροποιήσει τις αγορές. Μαζί με την αβεβαιότητα που φέρνουν οι εκλογές στις ΗΠΑ και στη Γαλλία, αυξάνονται οι παράγοντες που μπορεί να αναστατώσουν τις αγορές, φυσικά και την ελληνική.

> **Το στοίχημα της ανάπτυξης των εταιρειών AI θα κρίνει σε μεγάλο βαθμό την πορεία των αγορών.**

Μόλις πριν από λίγες ημέρες η OpenAI ανέβαλε την είσοδο στη Wall Street μετά τις αντιρρήσεις που προέβαλαν οι επενδυτές κατά τη διάρκεια ενός γύρου χρηματοδότησης. Αναγκάστηκε να μειώσει την αποτίμησή της κατά περίπου 150 δισ. δολάρια. Μια δεύτερη αποτυχία, αυτή τη φορά από την Anthropic, θα ήταν κάτι παραπάνω από ανεπιθύμητη για τις χρηματιστηριακές αγορές.

Αυτή τη στιγμή το ερώτημα στο οποίο κανείς δεν τολμά να απαντήσει είναι αν η OpenAI μπορεί να παραμείνει εκτός χρηματιστηρίου, δεδομένου του μεγέθους των κεφαλαιακών της αναγκών και των ορίων που θέτουν οι αγορές.

Αν δεν επιτύχει ούτε η εισαγωγή της Anthropic, είναι βέβαιον ότι το στοίχημα της τεχνητής νοημοσύνης θα φαίνεται λιγότερο ελκυστικό. Ακόμα όμως κι αν η εισαγωγή πετύχει, δεν θα ερμηνευτεί ως επιτυχία που αφορά κι άλλες εταιρείες που προσβλέπουν σε εισαγωγή στο χρηματιστήριο ή σε άντληση δανειακών κεφαλαίων, καθώς θα μπορούσε να αποδοθεί στα ισχυρά θεμελιώδη μεγέθη της ίδιας της Anthropic.

Τα έσοδα της εταιρείας εκτινάχθηκαν στα 16,3 δισ. δολάρια το πρώτο εξάμηνο του 2026, από 1,2 δισ. δολάρια την αντίστοιχη περίοδο του 2025, γεγονός που καθιστά την Anthropic την ταχύτερα αναπτυσσόμενη εταιρεία στον κόσμο. Ωστόσο εμφανίζει συσσωρευμένες ζημίες περίπου 80 δισ. δολ., οι περισσότερες όμως από την αποτίμηση των μετατρέψιμων ομολόγων, όχι από ταμειακή δαπάνη.

Η ανάπτυξη και η κερδοφορία των ανταγωνιστών της είναι λιγότερο θεαματικές. Η OpenAI για τη χρήση 2025 έχει έσοδα 13,07 δισ. δολ., λειτουργική ζημία 20,92 δισ. δολ. και ζημίες 38,5 δισ. δολ. Υπάρχουν βέβαια κι άλλες ζημίες που οφείλονται στη μετατροπή της από μη κερδοσκοπική σε κερδοσκοπική εταιρεία. Η διαστημική SpaceX εμφανίζει έσοδα 18,67 δισ. δολ., ζημία 4,94 δισ. δολ. κυρίως λόγω των κεφαλαιουχικών δαπανών που σχεδόν διπλασιάστηκαν στα 20,7 δισ. δολ. για ανάπτυξη AI.

Η Microsoft περιμένει φέτος έσοδα 331,8 δισ. δολ., λειτουργικά κέρδη 155,2 δισ. δολ., καθαρά κέρδη 133,7 δισ. δολ. στα οποία περιλαμβάνονται λογιστικά κέρδη 5 δισ. δολ. από τη συμμετοχή στην OpenAI.

Αυτό είναι ένα επιπλέον χαρακτηριστικό των μεγάλων της AI. Είναι ανταγωνιστές αλλά και μέτοχοι και προμηθευτές η μία της άλλης. Γι' αυτό η μοίρα τους θα είναι κοινή ανάλογα με την κερδοφορία.

Μέτωπο κατά της μεταφοράς ρωσικού ντίζελ στις ΗΠΑ

Σφοδρές αντιδράσεις από Δημοκρατικούς και περιβαλλοντικές οργανώσεις

Σε πεδίο έντονης πολιτικής και οικονομικής αντιπαράθεσης εξελίσσεται η μεταφορά ρωσικού ντίζελ προς τις ΗΠΑ, την ώρα που συνολικά επτά δεξαμενόπλοια με περίπου 288.000 τόνους καυσίμου πλέουν προς τα αμερικανικά λιμάνια, στο πλαίσιο του πρώτου σταδίου μιας ευρύτερης συμφωνίας ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και τη Μόσχα.

Η αιφνιδιαστική συμφωνία μεταξύ του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ και του Ρώσου ομολόγου του Βλαντιμίρ Πούτιν στις αρχές Οκτωβρίου ανέτρεψε το μακροχρόνιο καθεστώς κυρώσεων στο ρωσικό πετρέλαιο, προκαλώντας σφοδρές αναταράξεις και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού. Αν και η Μόσχα παραμένει υπό καθεστώς αυστηρών δασμών από τις ΗΠΑ, την Ε.Ε., το Ηνωμένο Βασίλειο και άλλους Δυτικούς συμμάχους μετά την εισβολή της στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022, ο Λευκός Οίκος άλλαξε στρατηγική λίγο πριν ανοίξουν οι κάλπες για τις ενδιάμεσες εκλογές. Στόχος της κυβέρνησης Τραμπ, να συγκρατήσει τις τιμές των καυσίμων –οι οποίες εκτοξεύθηκαν στα 6,33 δολάρια ανά γαλόνι μετά τη στρατιωτική εμπλοκή στο Ιράν– και να εκτονώσει την οργή των πολιτών.

Ωστόσο, η διοχέτευση του ρωσικού ντίζελ στην αμερικανική αγορά συναντάει έντονες αντιδράσεις που πιθανότατα θα μπορούσαν να εμποδίσουν ακόμη και την ολοκλήρωση της αποστολής, σύμφωνα με δημοσίευμα του Guardian. Ομάδες Δημοκρατικών γερουσιαστών προειδοποιούν τις τράπεζες και τις λιμενικές αρχές με νομικές ενέργειες και έρευνες του Κογκρέσου εάν υποδεχθούν το ρωσικό ντίζελ, ενώ η Δημοκρατική κυβερνήτης του Νιου Τζέρσεϊ Μίκι Σέριλ –μεταξύ άλλων– χαρακτήρισε τη συμφωνία «διεφθαρμένη και παράνομη» και δήλωσε ότι αναζητά τρόπους να εμποδίσει τον ελλιμενισμό των πλοίων στην πολιτεία της.

> **Επτά δεξαμενόπλοια με περίπου 288.000 τόνους καυσίμου πλέουν προς τα αμερικανικά λιμάνια.**

Παράλληλα, περιβαλλοντικές οργανώσεις ζητούν την ακινητοποίηση των αποστολών, με τον ειδικό σε θέματα ενέργειας της ουκρανικής Greenpeace Σον Μπέρνι να δηλώνει ότι η Ρωσία πρέπει να τιμωρηθεί. «Αντί να ανταμείβεται η Ρωσία για τον άθλιο πόλεμό της κατά της Ουκρανίας, χρειάζονται περισσότερες τιμωρητικές κυρώσεις εναντίον της. Αυτές οι αποστολές μπορούν και πρέπει να σταματήσουν».

Ομάδες Δημοκρατικών γερουσιαστών προειδοποιούν τις τράπεζες και τις λιμενικές αρχές με νομικές ενέργειες και έρευνες του Κογκρέσου εάν υποδεχθούν το ρωσικό ντίζελ.

Παρά τις παρασκηνιακές πιέσεις της αμερικανικής κυβέρνησης προς τις εγχώριες εταιρείες ενέργειας για την απορρόφηση των φορτίων, η αμερικανική αγορά διατηρεί στάση αναμονής. Οπως υπογραμμίζουν οι αναλυτές της Rapidan Energy Group, ο φόβος των νομικών επιπλοκών λειτουργεί ανασταλτικά για τις εταιρείες, εξέλιξη που καθιστά πολύ πιθανή την αλλαγή πορείας των δεξαμενόπλοιων προς άλλες αγορές, με τη Βραζιλία να προβάλλει ως ο επικρατέστερος εναλλακτικός προορισμός. Η αμφιλεγόμενη συμφωνία Τραμπ - Πούτιν έχει προκαλέσει, όπως ήταν αναμενόμενο, και την έντονη αντίδραση του προέδρου της Ουκρανίας Βολοντίμιρ Ζελένσκι, ο οποίος κατήγγειλε ότι τα έσοδα τροφοδοτούν απευθείας την πολεμική μηχανή του Κρεμλίνου. Ωστόσο, υπό το βάρος πρωτοφανών πιέσεων από την Ουάσιγκτον, ο στρατός της Ουκρανίας ανέστειλε ανεπίσημα τις επιθέσεις με drones κατά των ρωσικών διυλιστηρίων. Η απόφαση ελήφθη εν μέσω οξείας κρίσης στις σχέσεις των δύο χωρών, κατά την οποία ο Τραμπ ζήτησε ακόμη και την απομάκρυνση Ζελένσκι, ενώ η SpaceX επέβαλε προσωρινούς περιορισμούς στο δίκτυο Starlink, παραλύοντας κρίσιμες αμυντικές επιχειρήσεις του Κιέβου. Σύμφωνα με τη Wall Street Journal, η διπλωματική πίεση κορυφώθηκε σε συνάντηση στο Οσλο, όπου ο Αμερικανός απεσταλμένος Τζάρεντ Κούσνερ απαίτησε 30ήμερη παύση των ουκρανικών πληγμάτων ως δείγμα ευγνωμοσύνης για τις μεσολαβητικές προσπάθειες της Ουάσιγκτον, ενώ και οι Ευρωπαίοι σύμμαχοι προέτρεψαν το Κιέβο να λάβει υπόψη την πολιτική βαρύτητα που έχουν οι διακυμάνσεις στις τιμές των καυσίμων στον δρόμο προς τις αμερικανικές εκλογές.

Μέσα σε αυτό το ευρύτερο γεωπολιτικό σκηνικό, οι μεγάλες ευρωπαϊκές πετρελαϊκές εταιρείες, όπως η Shell, η BP, η TotalEnergies και η OMV, καταγράφουν κέρδη-ρεκόρ για το τρίτο τρίμηνο. Η κατακόρυφη αύξηση της κερδοφορίας τους οφείλεται στα εξαιρετικά υψηλά περιθώρια διύλισης και στις διαταραχές της εφοδιαστικής αλυσίδας που προκλήθηκαν από τις συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή και στα Στενά του Ορμούζ. Η εξέλιξη αυτή οδηγεί σε αυξημένες αποδόσεις προς τους μετόχους των ομίλων, πυροδοτώντας παράλληλα νέες εκκλήσεις για την επιβολή έκτακτης φορολόγησης των υπερκερδών.

ΑΠΟΨΗ

Χρηματοπιστωτικές υποδομές για την ψηφιακή εποχή της Ευρώπης

Του **ΠΙΕΡ ΓΚΡΑΜΕΝΙΑ***

Οι προσπάθειες της Ευρώπης να μελετήσει σε βάθος τις κεφαλαιαγορές της και να κινητοποιήσει περισσότερες επενδύσεις επικεντρώνονται, ορθώς, στην άρση των εμποδίων και στην προσέλκυση κεφαλαίων. Ωστόσο η επιτυχία αυτών των προσπαθειών εξαρτάται επίσης από την ύπαρξη αποτελεσματικών και αξιόπιστων υποδομών της αγοράς. Καθώς οι νέες τεχνολογίες μετασχηματίζουν τις αγορές κινητών αξιών, καθοριστική σημασία έχει η εμπιστοσύνη στους θεσμούς και στις υποδομές που στηρίζουν κάθε συναλλαγή.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ESM) υποστηρίζει τη νέα λύση του Ευρωσυστήματος, η οποία επιτρέπει τον άμεσο διακανονισμό χρηματοπιστωτικών συναλλαγών χονδρικής, που καταγράφονται σε κατανεμημένα καθολικά (distributed ledgers), με τη χρήση ψηφιακών μονάδων χρήματος κεντρικής τράπεζας (tokenised central bank money). Η πρωτοβουλία Pontes, η οποία τέθηκε σε λειτουργία στις 21 Σεπτεμβρίου 2026, δημιουργεί μια πρακτική γέφυρα μεταξύ της τεχνολογικής καινοτομίας και των αξιόπιστων θεμελίων του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος, συνδέοντας τις νέες ψηφιακές πλατφόρμες με τις καθιερωμένες υποδομές πληρωμών του Ευρωσυστήματος.

Την περασμένη εβδομάδα, ο ESM προέβη στο επόμενο βήμα, καθώς έγινε ο πρώτος ευρωπαϊκός υπερεθνικός εκδότης που προχώρησε στην έκδοση ενός εξαρχής ψηφιακού ομολόγου (digitally native bond), χρησιμοποιώντας την πλατφόρμα Pontes του Ευρωσυστήματος για τον διακανονισμό της συναλλαγής.

Το ομόλογο αναφοράς (benchmark bond), ύψους 1 δισ. ευρώ, συνδυάζει την ψηφιακή έκδοση με την ασφάλεια δικαίου, την ευρεία πρόσβαση των επενδυτών και τις καθιερωμένες πρακτικές της αγοράς στις οποίες βασίζονται οι ευρωπαϊκές κεφαλαιαγορές. Για τον ESM, ο διακανονισμός σε χρήμα κεντρικής τράπεζας έχει ιδιαίτερη σημασία, διότι παρέχει στους επενδυτές εμπιστοσύνη όχι μόνο ως προς τον τίτλο που αγοράζουν, αλλά και ως προς τον τρόπο με τον οποίο διακανονίζεται η συναλλαγή.

Ως σημαντικός ευρωπαϊκός εκδότης, με αποστολή τη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στη Ζώνη του Ευρώ, ο ESM έχει άμεσο ενδιαφέρον για την εξέλιξη των υποδομών της αγοράς. Μέσω της χρήσης της πλατφόρμας Pontes αποκτά άμεση, πρακτική εμπειρία στην ψηφιακή έκδοση τίτλων και συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξή της.

> **Ο ESM προχώρησε στην πρώτη έκδοση ψηφιακού ομολόγου στην Ευρωπαϊκή Ενωση.**

Οι προεκτάσεις αυτής της εξέλιξης υπερβαίνουν τη συγκεκριμένη έκδοση. Μέχρι σήμερα, η Ευρώπη δεν διέθετε ένα αξιόπιστο μέσο διακανονισμού εκφρασμένο σε ευρώ για συναλλαγές που χρησιμοποιούν τεχνολογία κατανεμημένου καθολικού (distributed ledger technology – DLT). Ελλείψει ευρωπαϊκών λύσεων, το κενό αυτό θα μπορούσαν να καλύψουν εναλλακτικές λύσεις που αναπτύσσονται αλλού, δημιουργώντας νέες εξαρτήσεις.

Διασφαλίζοντας ότι το χρήμα και τα περιουσιακά στοιχεία που εκφράζονται σε ευρώ μπορούν να χρησιμοποιούνται εύκολα στις αναδυόμενες ψηφιακές αγορές, η πρωτοβουλία Pontes μπορεί επίσης να ενισχύσει τον διεθνή ρόλο του ευρώ.

Η συμπληρωματική πρωτοβουλία Appia έχει πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα, διερευνώντας τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου και διαλειτουργικού ευρωπαϊκού ψηφιακού χρηματοπιστωτικού οικοσυστήματος. Ο ESM συμβάλλει και σε αυτή την προσπάθεια. Οφείλουμε να αξιοποιήσουμε την ψηφιοποίηση για να υπερβούμε τον κατακερματισμό που χαρακτηρίζει το παραδοσιακό χρηματοπιστωτικό σύστημα και να αποφύγουμε τη δημιουργία νέων, απομονωμένων εθνικών συστημάτων.

Από κοινού, οι πρωτοβουλίες Pontes και Appia προσφέρουν στην Ευρώπη την ευκαιρία να συμβάλει ενεργά στη διαμόρφωση των υποδομών της ψηφιακής χρηματοοικονομίας, αντί απλώς να προσαρμόζεται σε λύσεις που αναπτύσσονται αλλού.

Οι χρηματοπιστωτικές αγορές βασίζονται στην εμπιστοσύνη και η εμπιστοσύνη πρέπει να παραμείνει το θεμέλιό τους καθώς εξελίσσονται οι υποδομές τους. Με την έκδοση ψηφιακών ομολόγων που διακανονίζονται μέσω της πλατφόρμας Pontes, ο ESM συμβάλλει στο να καταδειχθεί πώς μπορεί να αξιοποιηθεί η νέα τεχνολογία, διατηρώντας παράλληλα τις δικλίδες ασφαλείας στις οποίες στηρίζεται η εμπιστοσύνη των επενδυτών.

Οι ψηφιακές κεφαλαιαγορές της Ευρώπης πρέπει να οικοδομηθούν πάνω σε αυτά τα στέρεα θεμέλια.

Ο κ. Πιερ Γκραμένια είναι διευθύνων σύμβουλος του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM).

Πενταετής συμφωνία Metlen με Shell για προμήθεια LNG

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Με μια νέα πενταετή συμφωνία προμήθειας LNG με τη Shell, η Metlen ενισχύει εγκαίρως τις θέσεις της στην αγορά εν όψει της πλήρους εξόδου του ρωσικού αερίου από την Ευρώπη. Σε συνέχεια του μνημονίου συνεργασίας που είχαν υπογράψει τον Φεβρουάριο, Metlen και Shell Global LNG προχώρησαν στην υπογραφή δεσμευτικής συμφωνίας πενταετούς διάρκειας με έναρξη τον Ιανουάριο του 2027. Με βάση τη συμφωνία, η Shell Global LNG θα προμηθεύει τη Metlen με έξι φορτία LNG ετησίως, που αντιστοιχούν σε περίπου 0,6 δισ. κυβικά μέτρα ετησίως. Η συμφωνία εντάσσεται στο πλαίσιο της στρατηγικής διαφοροποίησης προμηθειών της Metlen και ενίσχυσης της θέσης της στην αγορά της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, με το οριστικό τέλος του ρωσικού αερίου τον Νοέμβριο του 2027. Η συνεργασία με έναν από τους μεγαλύτερους διεθνείς παίκτες στην αγορά LNG παρέχει πρόσβαση σε ένα παγκόσμιο χαρτοφυλάκιο προμηθειών, σε δυνατότητες θαλάσσιων μεταφορών και σε εξειδικευμένη τεχνογνωσία εμπορίας φυσικού αερίου. Η Metlen έχει εδραιώσει τη θέση της ως προμηθευτή στην αγορά της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, διοχετεύοντας πάνω από 0,6 δισ. κ.μ. αερίου ετησίως και συνολικά πάνω από 4 δισ. κ.μ. τα τελευταία χρόνια. Η εταιρεία επιδιώκει μέσα από μακροχρόνιες συμφωνίες προμήθειας LNG να διατηρήσει την ηγετική της θέση στην περιοχή, ενώ παράλληλα διερευνά και ευκαιρίες για νέες προμήθειες, με την προσοχή της να στρέφεται και στα νέα κοιτάσματα της Μαύρης Θάλασσας, που μπορεί να διασφαλίσουν ποσότητες αερίου μέσω αγωγών, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα του χαρτοφυλακίου της. Στη δυναμική που έχει αναπτύξει η Metlen στην περιοχή φαίνεται να επενδύει και η Shell, όπως προκύπτει από τις δηλώσεις του Τομ Σάμερς, Executive Vice President for Shell LNG Marketing and Trading, για περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας τους στο μέλλον. «Είμαστε ιδιαίτερα ικανοποιημένοι που υπογράφουμε αυτήν τη συμφωνία με τη Metlen, συμβάλλοντας στον εφοδιασμό των πελατών της στην ευρύτερη περιοχή, και προσβλέπουμε στη διερεύνηση ευκαιριών για την περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας μας στο μέλλον», δήλωσε χαρακτηριστικά. «Ο συνδυασμός των παγκόσμιων δυνατοτήτων της Shell στον τομέα του LNG με την εδραιωμένη περιφερειακή παρουσία της Metlen ενισχύει το χαρτοφυλάκιο προμήθειάς μας και μας προσφέρει μεγαλύτερη ευελιξία στην εξυπηρέτηση της Ελλάδας και άλλων ευρωπαϊκών αγορών», δήλωσε ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος, Chief Executive Director International Energy Supply & Trading της Metlen.

> **Εξασφαλίζεται η παράδοση έξι φορτίων υγροποιημένου φυσικού αερίου ετησίως.**

Στη δυναμική που έχει αναπτύξει η Metlen στην περιοχή φαίνεται να επενδύει και η Shell, όπως προκύπτει από τις δηλώσεις του Τομ Σάμερς

Το ακριβό χρήμα απειλεί την ανάπτυξη

Φόβοι προσγείωσης των επενδύσεων καθώς αυξάνεται το κόστος χρηματοδότησης των επιχειρήσεων

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Η εκτόξευση του κόστους δανεισμού έχει χτυπήσει και τις ευρωπαϊκές εταιρείες, με τη δημοσιονομική κρίση της Γαλλίας και την άνοδο των επιτοκίων να δημιουργούν πιέσεις και στην αγορά εταιρικού χρέους και να καθιστούν ακριβότερη τη χρηματοδότηση ακόμη και σε εισηγμένες με ισχυρούς ισολογισμούς. Σε αυτό το περιβάλλον, η ελληνική αγορά δεν έχει μείνει ανεπηρέαστη.

Σύμφωνα με αναλυτές, οι επενδυτές απαιτούν υψηλότερες αποδόσεις, όχι μόνο λόγω της ανόδου των κρατικών επιτοκίων, αλλά και εξαιτίας της μεγαλύτερης αβεβαιότητας γύρω από το κόστος χρηματοδότησης και την ανθεκτικότητα των επιχειρηματικών ισολογισμών.

Μάλιστα, προειδοποιούν πως οι πιέσεις μπορεί να μεταφερθούν και στην πραγματική οικονομία, με τις τράπεζες να αυξάνουν τα επιτόκια χορήγησης δανείων και τις επιχειρήσεις να καθυστερούν τα επενδυτικά τους σχέδια. Ηδη υπάρχουν ενδείξεις πιέσεων καθώς, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, αν και ο δανεισμός στην Ευρωζώνη συνέχισε να αυξάνεται με ικανοποιητικό ρυθμό τον Σεπτέμβριο, οι τράπεζες περιόρισαν την πρόσβαση στην πίστωση, υπό την επίδραση των υψηλότερων επιτοκίων και της γεωπολιτικής αναταραχής. Οι τράπεζες αύξησαν τον πήχυ για τη χορήγηση εταιρικών και καταναλωτικών δανείων και αναμένουν να αυστηροποιήσουν τα κριτήρια για όλες τις μορφές δανεισμού κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους.

Οπως σημειώνει και η Goldman Sachs, οι ανησυχίες για το δημόσιο χρέος στην Ευρώπη αρχίζουν να μεταφέρονται στο κόστος δανεισμού των επιχειρήσεων, περιορίζοντας δυνητικά τα διαθέσιμα κεφάλαια για επενδύσεις και τις αποδόσεις προς τους μετόχους. Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις δέχονται πιέσεις από δύο κατευθύνσεις: την άνοδο των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων και την εκρηκτική αύξηση των εκδόσεων χρέους από τους αμερικανικούς τεχνολογικούς κολοσσούς, που εντείνει τον ανταγωνισμό για κεφάλαια. Σύμφωνα με τα στοιχεία της αμερικανικής τράπεζας, οι εκδόσεις ομολόγων από τους hyperscalers αναμένεται να αυξηθούν από 250 δισ. δολάρια το 2026 σε 420 δισ. το 2027, ενώ η παγκόσμια χρηματοδότηση έργων τεχνητής νοημοσύνης ενδέχεται να διπλασιαστεί στα 300 δισ. δολάρια.

Οι αποδόσεις των ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων επενδυτικής βαθμίδας έχουν αυξηθεί κατά περίπου 30 μονάδες βάσης.

Καθώς οι πιστωτικές συνθήκες γίνονται πιο αυστηρές, το υψηλότερο κόστος τόκων αρχίζει πλέον να περιορίζει τα περιθώρια κέρδους των εταιρειών. Οι αποδόσεις των ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων επενδυτικής βαθμίδας έχουν αυξηθεί κατά περίπου 30 μ.β. από τις αρχές Σεπτεμβρίου, στο 4,4%, με τα spreads να διευρύνονται κατά 24-117 μ.β., ενώ το κόστος δανεισμού για εκδότες χαμηλότερης βαθμίδας έχει ενισχυθεί κατά 90 μονάδες βάσης, στο 7% και τα spreads κατά 94-354 μ.β.

Στις εισηγμένες του πανευρωπαϊκού δείκτη Stoxx 600, στον οποίο περιλαμβάνονται πλέον και ελληνικές, οι δαπάνες για τόκους αυξήθηκαν από το 1,25% στο 1,85% των πωλήσεων από το 2022, μειώνοντας τα κέρδη κατά περισσότερο από 5%. Το ζήτημα γίνεται ακόμη πιο σημαντικό αφού περίπου το ένα τέταρτο του εταιρικού χρέους πρέπει να αναχρηματοδοτηθεί εντός διετίας, ενώ ένα επιπλέον 25% αφορά δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου. Επομένως, οι υψηλότερες αποδόσεις μπορούν να επηρεάσουν σχετικά γρήγορα σχεδόν το μισό χρέος. Το «πρόβλημα», ωστόσο, δεν είναι μόνο ευρωπαϊκό, μιας και σύμφωνα με τον οίκο αξιολόγησης Moody's, όγκος ρεκόρ ύψους 1,45 τρισ. δολ. ομολόγων εταιρειών επενδυτικής βαθμίδας των ΗΠΑ λήγει το 2026-2030.

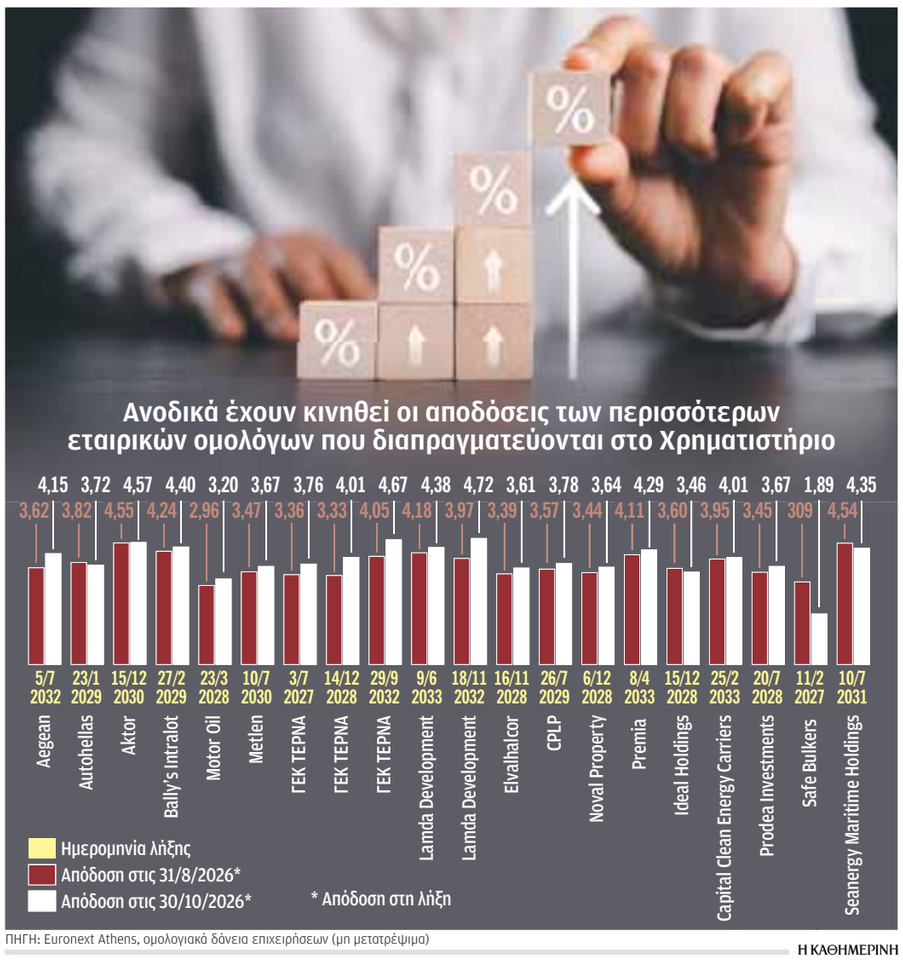
Η Fitch Ratings εκτιμά πως οι πιέσεις στις τιμές της ενέργειας ενδέχεται να αποδειχθούν πιο επίμονες το 2027, επιτείνοντας ενδεχομένως τις ανοδικές πιέσεις στα spreads των εταιρικών ομολόγων, λόγω της αυξημένης προσφοράς, οδηγώντας σε ευρύτερες πιστωτικές πιέσεις. Οι αναλυτές προειδοποιούν πως οι επιχειρήσεις με περιορισμένη ρευστότητα και υψηλές ανάγκες αναχρηματοδότησης είναι ιδιαίτερα ευάλωτες, με τις διοικήσεις να ενδέχεται να δώσουν προτεραιότητα στη μείωση του δανεισμού έναντι των επενδύσεων ή των διανομών στους μετόχους.

Επικεντρώνοντας στην ελληνική αγορά, αξίζει να σημειώσουμε ότι από τα τέλη Αυγούστου, οι αποδόσεις των ομολόγων των εισηγμένων έχουν καταγράψει σημαντική άνοδο, η οποία σε κάποιες περιπτώσεις ξεπερνά το 10% ενώ φτάνει έως και στο 20%, με μεγάλο όγκο αυτών των ομολόγων να λήγει την επόμενη διετία με τριετία.

Στα ελληνικά εταιρικά ομόλογα, η εικόνα είναι περισσότερο διαφοροποιημένη, όπως σχολιάζει στην «Κ» ο Συμεών Μαυρουδής, διαχειριστής χαρτοφυλακίων στη Fast Finance. Οι αποδόσεις αποτυπώνουν τις τρέχουσες απαιτήσεις των επενδυτών, χωρίς όμως να δίνουν καθαρή εικόνα για την ποιότητα του εκδότη ή για κάποια «ειδική» καμπύλη επιτοκίου. Αλλωστε, όπως εξηγεί, δεν έχουν όλες οι εταιρείες την ίδια εικόνα στα θεμελιώδη μεγέθη τους, καθώς, για παράδειγμα, όσες διαθέτουν ισχυρές λειτουργικές ταμειακές ροές, περιορισμένο/ελεγχόμενο δανεισμό και μακρινές λήξεις υποχρεώσεων βρίσκονται σε σαφώς πλεονεκτικότερη θέση από επιχειρήσεις με υψηλή μόχλευση και σημαντικές ανάγκες αναχρηματοδότησης, χωρίς κατ' ανάγκην να αποτυπώνεται αυτό στην τιμή του ομολόγου τους.

Οι τράπεζες αναμένεται να αυστηροποιήσουν τα κριτήρια για όλες τις μορφές δανεισμού το τελευταίο τρίμηνο του έτους.

Επιπλέον, η ελληνική αγορά χαρακτηρίζεται από σχετικά περιορισμένη ρευστότητα στη δευτερογενή διαπραγμάτευση. Αυτό σημαίνει ότι ακόμη και μικρές συναλλαγές μπορούν να προκαλέσουν δυσανάλογες μεταβολές στις τιμές, χωρίς αυτές να αντανακλούν απαραιτήτως ουσιαστική μεταβολή της πιστοληπτικής ικανότητας του εκδότη.

ΠΗΓΗ: Euronext Athens, ομολογιακά δάνεια επιχειρήσεων (μη μετατρέψιμα) Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ενεργειακή κρίση και AI

Οι πιέσεις στις τιμές της ενέργειας ενδέχεται να αποδειχθούν πιο επίμονες το 2027, επιτείνοντας ενδεχομένως τις ανοδικές πιέσεις στα spreads των εταιρικών ομολόγων, λόγω της αυξημένης προσφοράς χρέους για τη χρηματοδότηση της τεχνητής νοημοσύνης. Αυτό θα οδηγήσει σε ευρύτερες πιστωτικές πιέσεις, εκτιμά η Fitch Ratings.

24-117

μονάδες βάσης έχουν διευρυνθεί τα spreads των ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων επενδυτικής βαθμίδας από τις αρχές Σεπτεμβρίου.

1,45

τρισ. δολ. ομολόγων εταιρειών επενδυτικής βαθμίδας των ΗΠΑ λήγει την περίοδο 2026-2030, πόσο που αποτελεί ρεκόρ.

Η βόμβα του χρέους

Το 25% εταιρικού χρέους πρέπει να αναχρηματοδοτηθεί εντός διετίας, ενώ ένα επιπλέον 25% αφορά δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου, δηλαδή οι υψηλότερες αποδόσεις μπορούν να επηρεάσουν σχεδόν το μισό χρέος. Επομένως, προτεραιότητα μπορεί να δοθεί στη μείωση του δανεισμού και όχι στις επενδύσεις, λέει η Goldman Sachs.

Λιγότερα δάνεια

Οι επιχειρήσεις στην Ευρωζώνη αντιμετώπισαν αυστηρότερους όρους τραπεζικού δανεισμού και αυξανόμενο κόστος δανεισμού κατά το τρίτο τρίμηνο του 2026, καθώς οι τράπεζες περιόρισαν τη διαθεσιμότητα δανείων σε σχέση με τις χρηματοδοτικές ανάγκες των επιχειρήσεων, σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα της ΕΚΤ.

GoGordian REAL ESTATE
gogordian.com | 77 77 56 56
The Art of the **SMART DEAL**

Ref: 8008
Τουριστικά τεμάχια στο Πισσούρι, Λεμεσός 44.683 m²
~~€2,264,000~~ €2,000,000

Ref: 7481
Εμπορικό οικόπεδο στον Άγιο Παύλο, Λευκωσία 716 m²
~~€420,000~~ €405,000

Ref: 6585
Εμπορικό οικόπεδο στην Αγλαντζιά, Λευκωσία 718 m²
~~€552,500~~ €470,000

Ref: 7987
Κτήριο μικτής χρήσης στην Κλήρου, Λευκωσία 2.087 m²
~~€900,000~~ €825,000

Ηλεκτρονικό ριφιφί με λεία 6,3 δισ. δολ. και θύμα την Binance

Χάκερ μπήκαν σε σύστημα του ανταλλακτηρίου κρυπτονομισμάτων

Ενας φορητός υπολογιστής και μόλις 20 λεπτά. Η μεγαλύτερη κλοπή κρυπτονομισμάτων που έχει καταγραφεί ποτέ φαίνεται ότι ξεκίνησε από την παραβίαση του λάπτοπ ενός μηχανικού της Binance και κατέληξε σε μια πρωτοφανή κυβερνοεπίθεση, με δισεκατομμύρια δολάρια να μεταφέρονται από τα ψηφιακά πορτοφόλια του μεγαλύτερου ανταλλακτηρίου κρυπτονομισμάτων στον κόσμο. Το ποσό προκαλεί ίλιγγο: 6,3 δισ. δολάρια. Σύμφωνα με τα πρώτα ευρήματα, ο δράστης κατάφερε να αποκτήσει πρόσβαση σε εσωτερικό σύστημα της εταιρείας και να πραγματοποιήσει μη εξουσιοδοτημένες αναλήψεις. Η εταιρεία ανάλυσης TRM Labs υπολογίζει ότι το μεγαλύτερο μέρος από τα περίπου 6,36 δισ. δολάρια που αποσπάστηκαν από πορτοφόλια της Binance μεταφέρθηκε μέσω δέκα διαφορετικών blockchains μέσα σε περίπου 20 λεπτά. Σχεδόν 3 δισ. δολάρια έχουν ήδη δεσμευθεί, ωστόσο η τύχη των υπόλοιπων κεφαλαίων παραμένει αβέβαιη. Την ίδια ώρα, οι υποψίες των εταιρειών κυβερνοασφάλειας στρέφονται προς μια επίλεκτη ομάδα χάκερ της Βόρειας Κορέας, χωρίς να έχει αποδειχθεί μέχρι στιγμής η εμπλοκή της.

Η μεγαλύτερη κλοπή κρυπτονομισμάτων που έχει καταγραφεί ποτέ φαίνεται ότι ξεκίνησε από την παραβίαση του λάπτοπ ενός μηχανικού της Binance και κατέληξε σε μια πρωτοφανή κυβερνοεπίθεση, με δισεκατομμύρια δολάρια να μεταφέρονται από τα ψηφιακά πορτοφόλια του μεγαλύτερου ανταλλακτηρίου κρυπτονομισμάτων στον κόσμο.

Πώς κατάφεραν οι δράστες να αποκτήσουν πρόσβαση στα συστήματα της Binance; Πού κατέληξαν τα κλεμμένα κρυπτονομίσματα και πόσα από τα δισεκατομμύρια μπορούν να ανακτηθούν; Καθώς οι έρευνες συνεχίζονται, τα πρώτα στοιχεία αρχίζουν να φωτίζουν το χρονικό της μεγαλύτερης ψηφιακής ληστείας στην ιστορία των κρυπτονομισμάτων.

Οι πρώτες ενδείξεις εμφανίστηκαν το απόγευμα της Πέμπτης (29/10), όταν παρατηρητές της αγοράς κρυπτονομισμάτων άρχισαν να επισημαίνουν στην πλατφόρμα Χ ασυνήθιστα μεγάλες μεταφορές κεφαλαίων από ψηφιακά πορτοφόλια που συνδέονται με την Binance. Τα στοιχεία ήταν δημόσια διαθέσιμα μέσω των blockchain και σύντομα οι αναφορές άρχισαν να πληθαίνουν. Λίγο αργότερα, ο ιδρυτής της Binance, Τσανγκπένγκ Ζάο, επιβεβαίωσε την κυβερνοεπίθεση. Το βράδυ της ίδιας ημέρας η εταιρεία έδωσε την πρώτη επίσημη εξήγηση για το πώς ενδέχεται να παραβιάστηκαν τα συστήματά της. «Η αρχική έρευνα υποδηλώνει ότι το περιστατικό ασφαλείας ενδέχεται να σχετίζεται με τον παραβιασμένο φορητό υπολογιστή μηχανικού DevOps, ο οποίος επέτρεψε σε έναν επιτιθέμενο να αποκτήσει πρόσβαση σε έναν περιέκτη υπηρεσιών (service container) και να υποβάλει μη εξουσιοδοτημένες συναλλαγές ανάληψης», ανέφερε η Binance. Σύμφωνα με το Fortune, ο υπολογιστής ανήκε σε εργαζόμενο ή εξωτερικό συνεργάτη της εταιρείας. Μέχρι στιγμής δεν έχει διευκρινιστεί με ποιον ακριβώς τρόπο ο δράστης απέκτησε τον έλεγχό του.

Υπάρχουν ενδείξεις ότι πίσω από την ηλεκτρονική ληστεία του αιώνα κρύβονται Βορειοκορεάτες χάκερ.

Οι πρώτες εκτιμήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έκαναν λόγο για ποσά που κυμαίνονταν από 2 έως 8 δισ. δολάρια. Η ίδια η Binance προσδιόρισε τον εκτιμώμενο συνολικό αντίκτυπο σε περίπου 6,3 δισ. δολάρια, ενώ διαφορετικές εταιρείες ανάλυσης κατέληξαν σε ελαφρώς διαφορετικούς υπολογισμούς. Από την πλευρά του, ο επικεφαλής ερευνών της CryptoQuant, Χούλιο Μορένο, εντόπισε τη μεταφορά 18.270 bitcoin, αξίας περίπου 1,42 δισ. δολαρίων, από ένα cold wallet της Binance προς 19 νέες διευθύνσεις. Σε 17 από αυτές κατέληξαν ακριβώς 1.000 bitcoin η καθεμία. Μέχρι τη στιγμή της ανάρτησής του, τα συγκεκριμένα bitcoin δεν είχαν μετακινηθεί περαιτέρω.

«Τίποτα δεν έχει φτάσει σε ένα κεντρικοποιημένο ανταλλακτήριο, γέφυρα ή μείκτη», εξήγησε ο Μορένο, περιγράφοντας την κατάσταση των κεφαλαίων που παρακολουθούσε. Σύμφωνα με τις πρώτες αναφορές που επικαλείται το Fortune, οι δράστες απέσπασαν περίπου 1,5 δισ. δολάρια σε bitcoin και σχεδόν αντίστοιχο ποσό σε tether, το γνωστό stablecoin USDT. Αναφέρονται επίσης σημαντικές ποσότητες Ethereum και USDC, με αξίες λίγο χαμηλότερες του ενός δισ. δολαρίων, ενώ είναι πιθανό η επίθεση να περιελάμβανε και άλλα κρυπτονομίσματα.

Η πλήρης καταγραφή δεν έχει ολοκληρωθεί και ενδέχεται να χρειαστούν ημέρες μέχρι να προσδιοριστεί με ακρίβεια το εύρος της επίθεσης.Μέχρι στιγμής, κανείς δεν έχει αναλάβει την ευθύνη για την κυβερνοεπίθεση και η Binance δεν έχει κατονομάσει κάποιον συγκεκριμένο δράστη, ωστόσο, οι υποψίες των εταιρειών κυβερνοασφάλειας στρέφονται έντονα προς τη Βόρεια Κορέα.

Η TRM Labs απέδωσε την επίθεση στην TraderTraitor, την οποία χαρακτηρίζει επίλεκτη ομάδα χάκερ της Βόρειας Κορέας. Στο ίδιο συμπέρασμα κατέληξε και η Chainalysis, οι ερευνητές της οποίας εντόπισαν κεφάλαια που συνδέονται με την παραβίαση του ανταλλακτηρίου Bitget τον Σεπτέμβριο να αναμειγνύονται με τα κρυπτονομίσματα που εκλάπησαν από την Binance.

«Η Βόρεια Κορέα επιστρέφει στα παλιά κόλπα της», έγραψε στην πλατφόρμα Χ ο διευθύνων σύμβουλος της Chainalysis, Τζόναθαν Λέβιν. Οπως σημειώνει το Fortune, οι υποψίες αυτές θεωρούνται βάσιμες, καθώς ο βορειοκορεατικός στρατός χρησιμοποιεί εδώ και χρόνια κυβερνοεπιθέσεις σε κρυπτονομίσματα για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του. Η πολυπλοκότητα της επιχείρησης και οι προσπάθειες μετακίνησης των κλεμμένων κεφαλαίων παραπέμπουν επιπλέον, σύμφωνα με το δημοσίευμα, σε γνωστές τακτικές της Βόρειας Κορέας. Παρά τις ισχυρές ενδείξεις, πάντως, δεν υπάρχει μέχρι στιγμής οριστική απόδειξη ότι η Πιονγιάνγκ βρίσκεται πίσω από την επίθεση.

Πρόωρη αποπληρωμή δανείων έως 5 δισ. ευρώ από την Πορτογαλία

Τον δρόμο για την πρόωρη αποπληρωμή δανείων συνολικού ύψους έως 5 δισ. ευρώ από την Πορτογαλία ανοίγει ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF), διευκολύνοντας τη χώρα να περιορίσει τις υποχρεώσεις που ανέλαβε κατά τη διάρκεια της κρίσης χρέους. Το διοικητικό συμβούλιο του EFSF εξουσιοδότησε τον διευθύνοντα σύμβουλό του, Πιερ Γκραμένια, να χορηγήσει εξαιρέσεις από την υποχρέωση αναλογικής αποπληρωμής των δανείων του μηχανισμού, επιτρέποντας στην Πορτογαλία να προχωρήσει σε πρόωρες εξοφλήσεις δανείων που είχε λάβει από την Ευρωπαϊκή Ενωση μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Χρηματοοικονομικής Σταθεροποίησης (EFSM). Σύμφωνα με την ανακοίνωση, η απόφαση αφορά πρόωρες αποπληρωμές έως 2,4 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του 2026 και επιπλέον 2,6 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του 2027, κατόπιν επίσημου αιτήματος των πορτογαλικών αρχών.

Με βάση τις υφιστάμενες δανειακές συμβάσεις, η πρόωρη εξόφληση δανείων του EFSM συνεπάγεται την υποχρέωση αναλογικής αποπληρωμής και των δανείων που έχει χορηγήσει ο EFSF.

Η εξαίρεση που εγκρίθηκε επιτρέπει στην Πορτογαλία να εξοφλήσει νωρίτερα τις υποχρεώσεις της προς τον EFSM, διατηρώντας παράλληλα το υφιστάμενο χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής των δανείων του EFSF.

«Η οικονομία της Πορτογαλίας συνεχίζει να παρουσιάζει σχετικά καλές επιδόσεις, παρά το δύσκολο εξωτερικό περιβάλλον», δήλωσε ο Πιερ Γκραμένια. Ο ίδιος επισήμανε ότι οι πρόσθετες πρόωρες αποπληρωμές μπορούν να εξασφαλίσουν δημοσιονομική εξοικονόμηση, να συμβάλουν στην ομαλότερη κατανομή των

Η απόφαση αφορά πρόωρες αποπληρωμές έως 2,4 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του 2026 και επιπλέον 2,6 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του 2027.

λήξεων του δημόσιου χρέους και να στείλουν θετικό μήνυμα στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Η Πορτογαλία είχε λάβει την περίοδο 2011-2014 πακέτο χρηματοδοτικής στήριξης ύψους 78 δισ. ευρώ από τον EFSF, τον EFSM και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, με καθέναν από τους τρεις πιστωτές να συνεισφέρει το ένα τρίτο του συνολικού ποσού. Η χώρα ολοκλήρωσε την πρόωρη αποπληρωμή των δανείων του ΔΝΤ τον Δεκέμβριο του 2018, ενώ τον Σεπτέμβριο του 2019 προχώρησε στην πρόωρη εξόφληση δανείων ύψους 2 δισ. ευρώ προς τον EFSF. Η πρώτη πρόωρη αποπληρωμή δανείων του EFSM πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2025.

«Η οικονομία της Πορτογαλίας συνεχίζει να παρουσιάζει σχετικά καλές επιδόσεις, παρά το δύσκολο εξωτερικό περιβάλλον», δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος του EFSF Πιερ Γκραμένια.

Φόροι-ρεκόρ για μείωση χρέους στη Βρετανία

Στα όρια των αντοχών της βρετανικής οικονομίας κινείται η προσπάθεια της κυβέρνησης να περιορίσει το δημοσιονομικό έλλειμμα αποκλειστικά μέσω της αύξησης των φόρων. Παρά τα εύσημα που απέσπασε από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για το φιλόδοξο σχέδιο δημοσιονομικής προσαρμογής, οικονομολόγοι προειδοποιούν ότι η περαιτέρω επιβάρυνση νοικοκυριών και επιχειρήσεων ενδέχεται να πλήξει την ανάπτυξη.

Η κυβέρνηση σχεδιάζει να μειώσει τον δανεισμό κατά 76 δισ. στερλίνες (102 δισ. δολάρια) στη διάρκεια της πενταετούς κοινοβουλευτικής περιόδου. Η προσαρμογή, ωστόσο, θα στηριχθεί εξ ολοκλήρου σε φορολογικά μέτρα, τα οποία συνολικά θα αποφέρουν 107 δισ. στερλίνες.

Πρόκειται για επιλογή που διαφοροποιείται σημαντικά από προηγούμενα προγράμματα λιτότητας. Το 2010, ο Συντηρητικός τότε υπουργός Οικονομικών Τζορτζ Οσμπορν είχε επιλέξει να καλύψει το 80% της δημοσιονομικής προσαρμογής μέσω περικοπών δαπανών και το υπόλοιπο 20% μέσω φόρων. Ο Εργατικός προκάτοχός του, Αλιστερ Ντάρλινγκ, είχε σχεδιάσει αναλογία 66% προς 34%. Ο σημερινός υπουργός Οικονομικών Τζον Χίλι ακολουθεί την αντίθετη κατεύθυνση, σε μια περίοδο κατά την οποία η φορολογική επιβάρυνση βρίσκεται ήδη στο υψηλότερο επίπεδο από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και το κόστος διαβίωσης αυξάνεται εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης που προκάλεσε η σύγκρουση ΗΠΑ και Ιράν. Τα φορολογικά έσοδα της Βρετανίας ανήλθαν πέρυσι στο 36% του ΑΕΠ και, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ανεξάρτητης Αρχής Προϋπολογισμού (OBR), αναμένεται να φθάσουν στο 38,6% το οικονομικό έτος 2031-2032.

Η προσαρμογή θα στηριχθεί εξ ολοκλήρου σε φορολογικά μέτρα, τα οποία στην πενταετία θα αποφέρουν 107 δισ. στερλίνες.

Για λόγους σύγκρισης, από το 1997, όταν οι Εργατικοί ανέλαβαν

την εξουσία, έως την παραμονή της πανδημίας το 2020, η φορολογική επιβάρυνση διαμορφωνόταν κατά μέσον όρο στο 32,7% του ΑΕΠ. Μεγάλο μέρος της αύξησης προέρχεται από το «πάγωμα» των φορολογικών κλιμακίων. Καθώς οι ονομαστικοί μισθοί αυξάνονται, εκατομμύρια εργαζόμενοι καταλήγουν να καταβάλλουν υψηλότερους φόρους χωρίς να έχει αλλάξει ο φορολογικός συντελεστής.

Η κυβέρνηση ανακοίνωσε στον προϋπολογισμό της Τετάρτης πρόσθετα φορολογικά μέτρα περίπου 6 δισ. στερλινών ετησίως από το 2028, ενώ παράλληλα αύξησε τους προϋπολογισμούς των υπουργείων για τις τρέχουσες δαπάνες κατά 3 δισ. στερλίνες ετησίως κατά μέσον όρο.

Ο Χίλι ξεκαθάρισε επίσης ότι δεν σχεδιάζει να περιορίσει τις δαπάνες κοινωνικής πρόνοιας, οι οποίες ανέρχονται σε εκατοντάδες δισεκατομμύρια στερλίνες, πριν από τις επόμενες γενικές εκλογές, που προβλέπεται να πραγματοποιηθούν το 2029.

Η επιλογή της κυβέρνησης προκαλεί επιφυλάξεις στους οικονομολόγους. Ο Ανταμ Σλάτερ, επικεφαλής οικονομολόγος της Oxford Economics, επισημαίνει ότι, παρότι τα προγράμματα δημοσιονομικής προσαρμογής εμφανίζουν γενικώς υψηλά ποσοστά αποτυχίας, τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας όταν βασίζονται κυρίως στη μείωση των δαπανών και όχι στην αύξηση της φορολογίας. Ακόμη και το ΔΝΤ, το οποίο επαίνεσε τη Βρετανία για το πρόγραμμα μείωσης του ελλείμματος, αναγνωρίζει τις δυσκολίες.

Ο Ροντρίγο Βάλντες, διευθυντής του τμήματος δημοσιονομικών υποθέσεων του Ταμείου, δήλωσε νωρίτερα μέσα στον μήνα ότι η Βρετανία έχει αυξήσει τη φορολογία σε τέτοιο βαθμό ώστε απομένουν ελάχιστες δυνατότητες ενίσχυσης των εσόδων χωρίς αρνητικές παρενέργειες στην οικονομία. Οι πρόσθετοι φόροι σε αποταμιευτές, ιδιοκτήτες ακινήτων και τράπεζες αποφέρουν μόλις 2 δισ. στερλίνες, ενώ η αύξηση της πρόσθετης τραπεζικής επιβάρυνσης θα καταργηθεί έπειτα από 15 μήνες. Το OBR εκτιμά πως πέντε από τα φορολογικά μέτρα του προϋπολογισμού χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό αβεβαιότητας.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Πέντε ευρώ το σουβλάκι και λέει ότι έχει ζημίες

Του **ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ**

Οι υποθέσεις της Pizza Fan και του «Χωριάτικου» έφεραν ξανά στην επιφάνεια το γνωστό παράπονο που υπάρχει σε μερίδα της κοινωνίας ότι οι υπηρεσίες του κράτους ελέγχουν τους μικρούς και οι μεγάλοι, σαν τις συγκεκριμένες εταιρείες, λειτουργούν με πλήθος παραπτωμάτων κάτω από το ραντάρ της εφορίας και των υπόλοιπων ελεγκτικών αρχών. Το ερώτημα, οπότε, είναι ποιος ελέγχεται και γιατί, και η απάντηση δεν είναι εύκολη. Δεν είναι παράλογο, για παράδειγμα, να ελεγχθεί μια επιχείρηση που δηλώνει συνεχώς ζημίες, παρά το γεγονός ότι δραστηριοποιείται σε έναν κλάδο που διαρκώς αναπτύσσεται και οι τιμές πώλησης των προϊόντων της εκτοξεύονται.

Στις φορολογικές αρχές είναι γνωστή η απορία πώς γίνεται η τιμή στο σουβλάκι να έχει ανέβει στα 5 ευρώ και περίπου τα μισά ψητοπωλεία, τα οποία ξεφυτρώνουν συνεχώς σε κάθε γειτονιά, να δηλώνουν ζημιογόνα. Κάποιος πρέπει να ρωτήσει και να ψάξει πώς βγαίνουν οι συγκεκριμένοι λογαριασμοί. Γιατί δυσκολεύεται ο κοινώς νους να αντιληφθεί πώς παραμένουν ανοιχτές επιχειρήσεις με συνεχώς ζημιογόνες χρήσεις. Και προφανώς αυτό το κάνουν οι φορολογικές αρχές, καθώς όποιον αλγόριθμο ελέγχου και να χρησιμοποιήσουν, οι συγκεκριμένες «μικρές» επιχειρήσεις θα βρεθούν σε ένα δείγμα ελέγχου. Χωρίς να σημαίνει υποχρεωτικά ενοχή. Σημαίνει ότι πρέπει κάποιος να δει αν τα δηλωμένα στοιχεία συμφωνούν με την πραγματικότητα. Στις μεγάλες επιχειρήσεις η εικόνα είναι πιο σύνθετη. Πρώτα από όλα για να ξεκινήσει έλεγχος, αν δεν προκύψει από κάποιο τυχαίο δείγμα, θα πρέπει να υπάρχει κάποια άλλη ένδειξη.

Οταν η επιχείρηση εξυπηρετεί τις υποχρεώσεις της, αυτό σπανίως συμβαίνει. Η εγκληματικότητα, όπως σε κάθε άλλη δραστηριότητα, έχει προβάδισμα. Η φορολογική παράβαση είναι οργανωμένη και δεν θα τη βρει ένας απλός έλεγχος στο ταμείο της επιχείρησης. Θα πρέπει να ενωθούν πολλά κομμάτια. Τι παραγγέλθηκε, τι παραδόθηκε, τι πληρώθηκε και τελικά τι δηλώθηκε. Θα πρέπει να υπάρχει από κάπου η υπόνοια παράβασης, ώστε να διαταχθεί τακτικός έλεγχος. Οι πρόσφατες υποθέσεις από τον χώρο της εστίασης περιλαμβάνουν καταγγελίες για πιο σύνθετες πρακτικές από την απλή μη έκδοση μιας απόδειξης. Αναδεικνύουν πόσο διαφορετική δουλειά απαιτείται για να ελεγχθεί ένα οργανωμένο δίκτυο.

Η ΑΑΔΕ, που εδώ και χρόνια έχει αναβαθμίσει τις διαδικασίες της, προβλέπει ελέγχους βάσει ανάλυσης κινδύνου, ηλεκτρονικών δεδομένων και δείγματος. Δεν μπορούμε ωστόσο να δημιουργήσουμε έναν «στρατό» εφοριακών που θα ελέγχουν τακτικά το σύνολο των εκατοντάδων χιλιάδων ελληνικών επιχειρήσεων. Μια σοβαρή έρευνα που οδηγεί σε συλλήψεις και στη συνέχεια σε δημόσια τεκμηριωμένη ενημέρωση μπορεί να στείλει μήνυμα σε όλη την επιχειρηματικότητα. Οτι η κατάσταση ζόρισε. Εδώ έχει ενδιαφέρον και η εμπειρία της πιο επιτυχημένης φορολογικής αρχής παγκοσμίως, της περίφημης IRS των ΗΠΑ. Μελέτη της εξέτασε την επίδραση της δημοσιοποίησης αυτών των υποθέσεων και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είχε μεγαλύτερη επίδραση στη φορολογική συμμόρφωση και από τις πιο στοχευμένες επισκέψεις πεδίου.

Αυτό δεν σημαίνει ότι οι συλλήψεις πρέπει να υποκαταστήσουν τους ελέγχους. Ούτε βέβαια να σταματήσουν οι έλεγχοι στις μικρές επιχειρήσεις. Αυτό που μετράει είναι αν ο έλεγχος μπορεί να ακολουθήσει τα στοιχεία και αν οι συνέπειες μιας αποδεδειγμένης παράβασης γίνονται ορατές σε εκείνους που ίσως σκέφτονται ότι δεν θα εντοπιστούν.

Στους διαδηλωτές ο «λογαριασμός» των ζημιών

Βαριά πρόστιμα και παρακρατήσεις επιδομάτων προβλέπει ν/σ στη Γαλλία

Οι ζημιές στις πρόσφατες ταραχές στη Γαλλία εκτιμάται ότι ξεπέρασαν το 1 δισ. ευρώ, ενώ σε ένα Σαββατοκύριακο η αστυνομία προχώρησε σε σχεδόν 2.400 συλλήψεις. Χιλιάδες καταστήματα λεπλατήθηκαν ή υπέστησαν καταστροφές, ενώ πυρκαγιά κατέστρεψε το δημαρχείο του 19ου αιώνα στη Λιμόζ.

Ακόμη και από τα οικογενειακά επιδόματα και την κρατική ενίσχυση για τη στέγαση θα μπορούν να παρακρατούνται στη Γαλλία χρήματα για την αποζημίωση επιχειρήσεων που υπέστησαν ζημιές κατά τη διάρκεια βίαιων επεισοδίων. Η γαλλική Γερουσία ενέκρινε αυτή την εβδομάδα νομοσχέδιο που προβλέπει αυστηρότερες οικονομικές κυρώσεις για όσους συμμετέχουν σε βίαιες συγκεντρώσεις, ακόμη και εάν δεν έχουν προκαλέσει οι ίδιοι τις καταστροφές.

Η απόφαση, που ελήφθη με 229 ψήφους υπέρ και 105 κατά, έρχεται λιγότερο από δύο εβδομάδες μετά τις μαζικές κινητοποιήσεις για την ακρίβεια, οι οποίες εξελίχθηκαν στις σοβαρότερες ταραχές των τελευταίων ετών στη χώρα. Οι ζημιές εκτιμάται ότι ξεπέρασαν το 1 δισ. ευρώ, ενώ σε ένα Σαββατοκύριακο η αστυνομία προχώρησε σε σχεδόν 2.400 συλλήψεις. Χιλιάδες καταστήματα λεπλατήθηκαν ή υπέστησαν καταστροφές, ενώ πυρκαγιά κατέστρεψε το δημαρχείο του 19ου αιώνα στη Λιμόζ.

Η Γαλλία δεν αποτελεί μεμονωμένη περίπτωση. Σύμφωνα με το Associated Press, κυβερνήσεις της Δυτικής Ευρώπης επιχειρούν να αντιμετωπίσουν το νέο κύμα βίαιων επεισοδίων, επεκτείνοντας την ευθύνη πέρα από τους φυσικούς αυτουργούς, στους γονείς ανηλίκων αλλά και στις διαδικτυακές πλατφόρμες μέσω των οποίων οργανώνονται συγκεντρώσεις. Στη Γαλλία, το νομοσχέδιο προβλέπει ότι όποιος συμμετέχει εν γνώσει του σε ομάδα που προετοιμάζει βίαιες ενέργειες θα μπορεί να υποχρεώνεται να καταβάλει έως 10.000 ευρώ για ζημιές που προκάλεσαν άλλα μέλη της ομάδας.

Αντίστοιχη ευθύνη θα μπορεί να αποδίδεται σε όσους παραμένουν σε βίαιη συγκέντρωση παρά την εντολή της αστυνομίας να αποχωρήσουν, για καταστροφές που σημειώνονται στη συνέχεια.

Το βασικό πρόβλημα, σύμφωνα με έκθεση της Γερουσίας, είναι η είσπραξη των χρημάτων. Πολλοί από τους παραβάτες διαθέτουν περιορισμένα εισοδήματα ή λαμβάνουν οικονομικές ενισχύσεις που προστατεύονται από κατασχέσεις.

Το νομοσχέδιο επιτρέπει, μετά την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης, την παρακράτηση ποσών από οικογενειακά επιδόματα και στεγαστικές ενισχύσεις. Οι γερουσιαστές πρόσθεσαν στις προβλεπόμενες παροχές και το RSA, το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα της Γαλλίας, το οποίο φθάνει περίπου τα 650 ευρώ μηνιαίως για ένα άτομο, καθώς και το επίδομα που λαμβάνουν οι οικογένειες για την αγορά σχολικών ειδών.

Θα προβλέπεται, πάντως, η διατήρηση ενός ελάχιστου ποσού για την κάλυψη βασικών αναγκών διαβίωσης. Ο κομμουνιστής γερουσιαστής Φαμπιέν Γκε ανέφερε ως παράδειγμα ένα νοικοκυριό που λαμβάνει RSA και από το οποίο παρακρατούνται 57 ευρώ τον μήνα. Με αυτόν τον ρυθμό, η αποπληρωμή οφειλής 10.000 ευρώ θα απαιτούσε σχεδόν 15 χρόνια.

Οι υποστηρικτές του μέτρου επιμένουν ότι οι επιχειρήσεις και οι πολίτες που υφίστανται ζημιές πρέπει να αποζημιώνονται, χωρίς το κόστος να μεταφέρεται στους φορολογουμένους. Το ύψος των αποζημιώσεων δεν είναι αμελητέο. Σύμφωνα με τη γαλλική ένωση ασφαλιστικών εταιρειών France Assureurs, μετά τις ταραχές του 2023 καταβλήθηκαν ασφαλιστικές αποζημιώσεις ύψους 793 εκατ. ευρώ για 16.400 αιτήσεις.

Ανθρωπιστικές οργανώσεις αντιδρούν στις νέες ρυθμίσεις, προειδοποιώντας ότι θα μπορούσαν να πλήξουν ιδιαίτερα τα φτωχότερα νοικοκυριά και να αποθαρρύνουν ακόμη και την ειρηνική συμμετοχή σε διαδηλώσεις. Η Ναταλί Γκοντάρ της Διεθνούς Αμνηστίας στη Γαλλία προειδοποίησε ότι η κατάσχεση κοινωνικών παροχών ενδέχεται να έχει καταστροφικές συνέπειες για τους οικονομικά ασθενέστερους.

Το νομοσχέδιο, το οποίο υποστηρίχθηκε και από την Ακροδεξιά στη συντηρητικά ελεγχόμενη Γερουσία, θα εξεταστεί στη συνέχεια από την Εθνοσυνέλευση, όπου κανένας πολιτικός συνασπισμός δεν διαθέτει απόλυτη πλειοψηφία. Η παρακράτηση επιδομάτων από όσους συμμετέχουν σε βίαια επεισόδια αποτελεί παλαιότερη πρόταση της Μαρίν Λεπέν, επικεφαλής του ακροδεξιού Εθνικού Συναγερμού. Πλέον έχει υιοθετηθεί από την κυβέρνηση, ενώ η ίδια προηγείται στις δημοσκοπήσεις ενόψει των προεδρικών εκλογών της επόμενης άνοιξης.

Ανθρωπιστικές οργανώσεις αντιδρούν προειδοποιώντας ότι θα πληγούν ιδιαίτερα τα φτωχότερα νοικοκυριά, ενώ αποθαρρύνονται και οι ειρηνικές διαδηλώσεις.

Στην Ιταλία, η κυβέρνηση της Τζόρτζια Μελόνι προχώρησε επίσης σε αυστηρότερες ρυθμίσεις μετά τις λεπλασίες που σημειώθηκαν στο Μιλάνο. «Πίσω από αυτή τη βιτρίνα βρίσκεται μια οικογένεια που έχει επενδύσει τις θυσίες μιας ολόκληρης ζωής», δήλωσε η Ιταλίδα πρωθυπουργός στις 20 Οκτωβρίου, παρουσιάζοντας νέο διάταγμα για τη δημόσια ασφάλεια.

Η φιλοσοφία των μέτρων συνοψίζεται στη φράση «Chi rompe paga» – όποιος σπάει, πληρώνει. Και όταν εκείνος που προκαλεί την καταστροφή είναι ανήλικος, σύμφωνα με τη Μελόνι, την οικονομική ευθύνη αναλαμβάνουν οι γονείς του.

Οι γονείς αντιμετωπίζουν πλέον πρόστιμα έως 1.000 ευρώ, τα οποία διπλασιάζονται σε περίπτωση υποτροπής, εκτός εάν αποδείξουν ότι δεν μπορούσαν να αποτρέψουν τη συμπεριφορά του παιδιού τους. Μπορούν επίσης να υποχρεωθούν να αποζημιώσουν τους παθόντες για τις ζημιές.

Η οργάνωση βίαιων ενεργειών κατά τη διάρκεια διαδηλώσεων, ακόμη και μέσω Διαδικτύου, επισύρει πλέον ποινές φυλάκισης από τέσσερα έως 12 χρόνια. Οι ευρωπαϊκές αρχές στρέφονται πλέον και προς τις τεχνολογικές εταιρείες, ζητώντας ταχύτερη απομάκρυνση αναρτήσεων που υποκινούν βίαιες ενέργειες. Η υπουργός Εσωτερικών της Καταλωνίας Νούρια Παρλόν κάλεσε το Telegram και το WhatsApp να κλείνουν κανάλια που χρησιμοποιούνται για την οργάνωση επεισοδίων. Εκπρόσωπος του Telegram δήλωσε στο Associated Press ότι η εταιρεία προστατεύει την ελευθερία της έκφρασης και το δικαίωμα στην ειρηνική διαμαρτυρία, αλλά απαγορεύει ρητά τις προτροπές για βία, βανδαλισμούς και κλοπές. Σύμφωνα με την εταιρεία, αντίστοιχο περιεχόμενο που συνδεόταν με συγκεντρώσεις στη Μαδρίτη έχει ήδη αφαιρεθεί.

Το Telegram έκλεισε επίσης ομάδα στη Βαρκελώνη που προωθούσε λεπλασίες κατά το Halloween. Ωστόσο, σύμφωνα με ισπανικά μέσα ενημέρωσης, δημιουργήθηκε νέα ομάδα, η οποία συγκέντρωσε περισσότερα από 2.000 μέλη. Το TikTok και η Meta, στην οποία ανήκει το WhatsApp, δεν απάντησαν στα σχετικά αιτήματα του Associated Press για σχολιασμό.

Στη Γαλλία, το νέο νομοσχέδιο επιτρέπει στις Αρχές να ζητούν την αφαίρεση συγκεκριμένου παράνομου περιεχομένου που υποκινεί βία ή λεπλασίες, χωρίς προηγούμενη δικαστική έγκριση. Εάν το περιεχόμενο παραμένει διαθέσιμο έπειτα από 24 ώρες, οι Αρχές θα μπορούν να διατάσσουν τον αποκλεισμό των σχετικών διαδικτυακών διευθύνσεων. Οι αποφάσεις θα μπορούν να προσβάλλονται δικαστικά.

Η προσέγγιση αυτή διαφοροποιείται από εκείνη των Ηνωμένων Πολιτειών, όπου η νομοθεσία προστατεύει γενικά τις διαδικτυακές πλατφόρμες από αστική ευθύνη για αναρτήσεις χρηστών, ενώ η κυβέρνηση Τραμπ χαρακτηρίζει τις ευρωπαϊκές ρυθμίσεις μορφή λογοκρισίας.

Η περίπτωση της Βρετανίας αναδεικνύει, σύμφωνα με το AP, και τα όρια της απομάκρυνσης περιεχομένου. Μετά τη δολοφονία τριών κοριτσιών στο Southport το 2024, ψευδείς πληροφορίες διαδόθηκαν στο Διαδίκτυο και ακολούθησαν βίαια επεισόδια. Κοινοβουλευτική επιτροπή διαπίστωσε ότι οι αλγόριθμοι των πλατφορμών ενίσχυσαν τη διάδοση επιβλαβούς περιεχομένου, μεγάλο μέρος του οποίου δεν παραβίαζε τη νομοθεσία.

Στη μάχη αντιμετώπισης της στεγαστικής κρίσης οι εκκλησίες στις ΗΠΑ

Σε μια καινοτόμο απάντηση στη στεγαστική κρίση, εκατοντάδες θρησκευτικές κοινότητες στις ΗΠΑ μετατρέπουν αναξιοποίητα οικόπεδα, χώρους στάθμευσης, ακόμη και ιστορικά κτίρια ναών σε συγκροτήματα οικονομικά προσιτών κατοικιών. Η τάση αυτή, γνωστή ως κίνημα YIGBY (από τις λέξεις «Yes in God's Back Yard», δηλαδή «Ναι στην αυλή του Θεού»), προσφέρει παράλληλα μια σανίδα σωτηρίας σε ναούς που βλέπουν τα εισοδήματα και το ποίμνιό τους να συρρικνώνονται, επιτρέποντάς τους παράλληλα να επιτελέσουν κοινωνικό έργο.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το Χριστιανικό Πολιτιστικό Κέντρο στην Ανατολική Νέα Υόρκη. Πριν από μία δεκαετία, ο πάστορας Αλφόνσο Μπέρναρντ συνέλαβε την ιδέα να αξιοποιήσει αποτελεσματικά τον τεράστιο χώρο στάθμευσης της μεγα-εκκλησίας του. Πρόσφατα οι Αρχές εγκαινίασαν τα πρώτα 385 προσιτά διαμερίσματα ενός έργου ύψους 270 εκατ. δολαρίων, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από ομοσπονδιακές φοροελαφρύνσεις, δημοτικά και πολιτειακά στεγαστικά προγράμματα, καθώς και ιδιωτικά κεφάλαια της Goldman Sachs. Η συνολική ανάπλαση της έκτασης των 10,5 στρεμμάτων, με την ονομασία Innovative Urban Village, αναμένεται να προσφέρει σταδιακά περίπου 2.000 οικονομικές κατοικίες, με σούπερ μάρκετ, κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης, παιδικό σταθμό και χώρο παραστατικών τεχνών.

Παρόμοιες πρωτοβουλίες αναπτύσσονται όμως σε δεκάδες πολιτείες των ΗΠΑ. Στο Μπρονξ, ο πάστορας Τζέιμς Γουίλσον πέρασε χρόνια προσπαθώντας να σώσει το ιστορικό κτίριο της Πρώτης Εκκλησίας Βαπτιστών στο Γκραντ Κονκόρς που ήταν εδώ και χρόνια ετοιμόρροπο. Τα ταβάνια κατέρρεαν, παρά το γεγονός ότι το εκκλησίασμα είχε δαπανήσει μεγάλα ποσά για ανακαινίσεις. Ο αριθμός των μελών μειωνόταν διαρκώς από την έναρξη της πανδημίας και ο Γουίλσον –ο οποίος ηγείται της εκκλησίας εδώ και πέντε δεκαετίες– είχε ξεμείνει από επιλογές. Τελικά, συμφώνησε σε μια διευθέτηση με την Community Builders, έναν μη κερδοσκοπικό φορέα ανάπτυξης ακινήτων. Η εκκλησία θα διατηρούσε την κυριότητα ενός νέου χώρου λατρείας στο ισόγειο, ενώ από πάνω θα υψώνονταν 13 όροφοι με οικονομικά προσιτά διαμερίσματα για ηλικιωμένους. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί τους επόμενους μήνες.

Θρησκευτικές κοινότητες μετατρέπουν χώρους στάθμευσης και ιστορικά κτίρια ναών σε συγκροτήματα προσιτών κατοικιών.

Στο Ντέκατουρ της Τζόρτζια, η Εκκλησία Βαπτιστών αξιοποίησε επίσης μία έκταση 5,3 στρεμμάτων για τη δημιουργία 125 διαμερισμάτων για ηλικιωμένους με χαμηλά εισοδήματα, ενώ στο Κολοράντο Σπρινγκς, η εκκλησία Woodmen Valley Chapel δώρισε περισσότερο από ένα στρέμμα για την κατασκευή 50 κατοικιών. Σε άλλες περιπτώσεις, όπως στο Κονκόρντ της Βόρειας Καρολίνας, εγκαταλελειμμένα εκκλησιαστικά κτίρια μετατρέπονται απευθείας σε συγκροτήματα κατοικιών.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το Χριστιανικό Πολιτιστικό Κέντρο στην Ανατολική Νέα Υόρκη. Πριν από μία δεκαετία, ο πάστορας Αλφόνσο Μπέρναρντ συνέλαβε την ιδέα να αξιοποιήσει αποτελεσματικά τον τεράστιο χώρο στάθμευσης της μεγα-εκκλησίας του. Πρόσφατα, οι Αρχές εγκαινίασαν τα πρώτα 385 προσιτά διαμερίσματα ενός έργου ύψους 270 εκατ. δολαρίων.

Για τον Μάικλ Σκέιλς, βετεράνο της Ακτοφυλακής από την Τζόρτζια, η νέα του κατοικία αποτελεί τεράστια αλλαγή σε σχέση με την προηγούμενη: ένα ετοιμόρροπο κτίριο για ηλικιωμένους, με βρώμικες μοκέτες, σπασμένη εξώπορτα και διακινητές ναρκωτικών να λυμαίνονται το εσωτερικό του. Όπως δήλωσε στη Wall Street Journal, αρκετές βραδιές προτιμούσε να κοιμάται στο αυτοκίνητό του παρά να επιστρέψει στο σπίτι. Πλέον, πληρώνει 425 δολάρια τον μήνα για ένα διαμέρισμα ενός υπνοδωματίου –ποσό που καλύπτει και τα έξοδα κοινής ωφελείας– χάρη σε ένα ομοσπονδιακό πρόγραμμα επιδότησης, το οποίο περιορίζει το ενοίκιο για τους βετεράνους στο 30% του εισοδήματός τους.

Η ανάγκη για την αξιοποίηση της εκκλησιαστικής περιουσίας όμως γίνεται όλο και πιο επιτακτική και για άλλους λόγους στις κατά τόπους ενορίες. Το Ινστιτούτο Δημόσιας Θρησκευτικής Έρευνας (PRRI) διαπίστωσε ότι η τακτική συμμετοχή στις λειτουργίες στις ΗΠΑ υποχώρησε στο 26% το 2025, από 31% το 2013, την ώρα που το 53% δηλώνει πλέον ότι δεν εκκλησιάζεται σχεδόν ποτέ. Την ίδια στιγμή, οι διαθέσιμες αναξιοποίητες εκτάσεις είναι τεράστιες. Μελέτη του Κέντρου Τέρνερ στο Πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϊ καταγράφει 47.000 στρέμματα αξιοποιήσιμης θρησκευτικής γης μόνο στην Καλιφόρνια, με ανάλογες εκτάσεις στο Μέριλαντ, στη Φλόριντα και στη Μασαχουσέτη.

Παρά την τεράστια δυναμική του εγχειρήματος, οι συμφωνίες προχωρούν με αργούς ρυθμούς και υπό αυστηρές προϋποθέσεις. Προκειμένου να διευκολύνουν τις διαδικασίες, πολλές αμερικανικές πολιτείες –ανάμεσά τους η Καλιφόρνια, η Ουάσιγκτον, η Μινεσότα, το Ορεγκον, το Μέριλαντ, η Βιρτζίνια και η Φλόριντα– έχουν ήδη θεσπίσει τη νομοθεσία YIGBY (Yes In God's Back Yard). Οι νέες ρυθμίσεις επιτρέπουν την ταχεία αδειοδότηση για την ανέγερση κατοικιών σε εκκλησιαστικά ακίνητα, παρακάμπτοντας τη γραφειοκρατία και τις χρονοβόρες διαδικασίες που απαιτούν κατά τα άλλα οι αλλαγές στη χρήση γης.

Η πρωτοβουλία αυτή ωστόσο δεν στερείται αντιδράσεων. Οι επικριτές της προειδοποιούν για πιθανές συνταγματικές εμπλοκές, επικαλούμενοι την ευνοϊκή μεταχείριση των θρησκευτικών φορέων, ενώ την ίδια στιγμή κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για εμπορευματοποίηση της εκκλησιαστικής περιουσίας από κερδοσκοπικά συμφέροντα.

Ρεκόρ εξαγορών και συγχωνεύσεων

Μπαράζ επιχειρηματικών συμφωνιών στην Ελλάδα και το 2026 παρά τη γεωπολιτική αβεβαιότητα

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Εντονη κινητικότητα καταγράφεται στην ελληνική αγορά συγχωνεύσεων και εξαγορών, με το 2026 να διαμορφώνεται σε χρονιά-ρεκόρ για τις επιχειρηματικές συμφωνίες. Παρά τις διεθνείς γεωπολιτικές αναταράξεις, οι αμιγώς ελληνικές επιχειρήσεις –τόσο στον ρόλο του επενδυτικού στόχου όσο και στη θέση του αγοραστή– διαμορφώνουν έναν νέο επιχειρηματικό χάρτη. Σύμφωνα με τα επικαιροποιημένα στοιχεία από τους κορυφαίους συμβουλευτικούς οίκους, όπως η ετήσια μελέτη της PwC Ελλάδας, το pipeline των υπό εξέλιξη συναλλαγών ξεπέρασε τα 7 δισ. ευρώ ήδη από το πρώτο τρίμηνο του 2026.

Η δυναμική αυτή αποτελεί τη φυσική συνέχεια ενός κύματος ρευστότητας: κατά το περασμένο έτος τα συνολικά κεφάλαια που προσείλκυσαν οι ελληνικές επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων αυξήσεων κεφαλαίου και αποκρατικοποιήσεων) άγγιξαν τα 28 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 7,3 δισ. ευρώ σε ετήσια βάση, ενώ ειδικά οι 181 επιβεβαιωμένες συναλλαγές συγχωνεύσεων και εξαγορών όπως και εκδόσεις εταιρικών ομολόγων διαμορφώθηκαν στα 23,8 δισ. ευρώ.

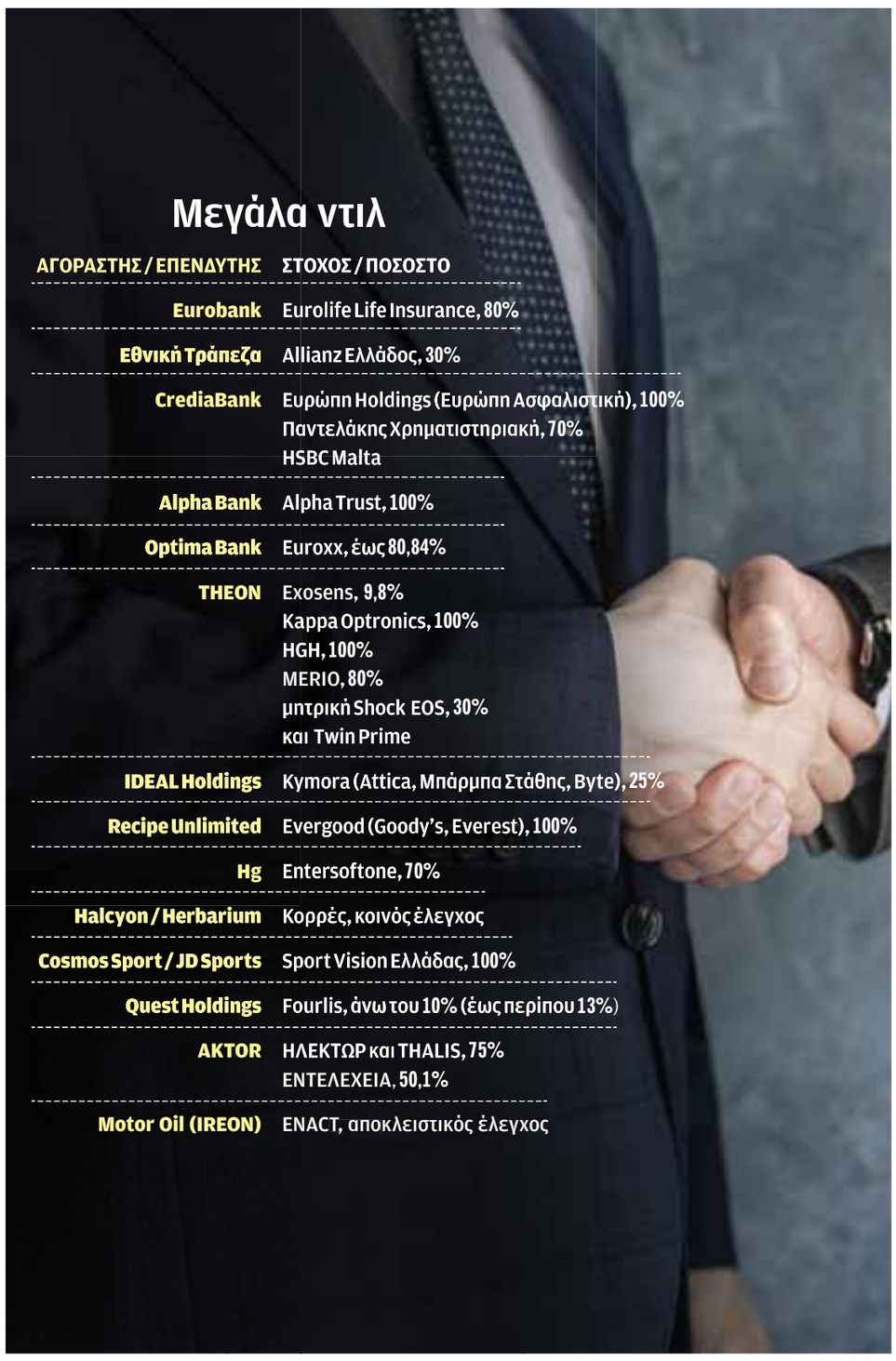
Η αναβάθμιση της επενδυτικής βαθμίδας της χώρας επιτρέπει στις επιχειρήσεις να αντλούν κεφάλαια με ανταγωνιστικούς όρους.

Καθώς η αγορά περνάει το κατώφλι του Νοεμβρίου του 2026, ο ρυθμός των επιχειρηματικών συμφωνιών επιταχύνεται, με τον τραπεζικό, τον ασφαλιστικό, τον τεχνολογικό, τον ενεργειακό και τον κατασκευαστικό τομέα να πρωταγωνιστούν.

• **Αμυντική τεχνολογία.** Καθοριστικό ρόλο στην ποιοτική διαφοροποίηση του φετινού μείγματος διαδραματίζει η επιθετική εξωστρέφεια ελληνικών ομίλων. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα, η εισηγμένη Theon International, η οποία εντός του 2026 υλοποίησε μπαράζ διεθνών κινήσεων στον κλάδο της αμυντικής τεχνολογίας. Ηδη από τις 7 Ιανουαρίου 2026 ολοκλήρωσε την απόκτηση ποσοστού 9,8% της γαλλικής Exosens SA καταβάλλοντας 268,7 εκατ. ευρώ, ενώ στις 14 Ιανουαρίου έκλεισε την εξαγορά του 100% της γερμανικής Kappa Optronics GmbH έναντι 69,9 εκατ. ευρώ. Ακολούθησαν η απόκτηση του 30% της μητρικής της γαλλικής ShockEOS, η επένδυση στην εταιρεία τεχνητής νοημοσύνης Twin Prime τον Μάιο, καθώς και η συμφωνία αποκλειστικότητας για το 100% της γαλλικής HGH με αποτίμηση (EV) περίπου 300 εκατ. ευρώ, που αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του 2027. Παράλληλα, βρίσκεται στην τελική ευθεία για την απόκτηση του 80% της γαλλικής MERIO.

• **Τράπεζες.** Ο Οκτώβριος αποδείχθηκε επίσης «καυτός» μήνας για τον ευρύτερο χρηματοοικονομικό τομέα στην Ελλάδα, καθώς κλείδωσαν κινήσεις που αναδιατάσσουν πλήρως τις ισορροπίες σε τράπεζες, ασφάλειες και χρηματιστηριακές υπηρεσίες. Στις 29 Οκτωβρίου 2026 ανακοινώθηκε επίσημα η ολοκλήρωση της εξαγοράς της Eurolife Life Insurance από τη Eurobank έναντι περίπου 813 εκατ. ευρώ. Με την κίνηση αυτή, η τράπεζα ελέγχει πλέον το 100% της ασφαλιστικής εταιρείας ζωής. Λίγες ημέρες νωρίτερα, στις 14 Οκτωβρίου, η Εθνική Τράπεζα κατέληξε σε οριστική συμφωνία για την απόκτηση στρατηγικού μειοψηφικού πακέτου 30% στην Allianz Ελλάδος, αλλάζοντας τα δεδομένα στο bancassurance. Εντονη κινητικότητα επέδειξε και η CrediaBank, η οποία στις 2 Οκτωβρίου ολοκλήρωσε την εξαγορά του 70% της Παντελάκης Χρηματιστηριακή έναντι 8,75 εκατ. ευρώ, ενώ στις 30 Οκτωβρίου επισφράγισε τη συγχώνευση με απορρόφηση της Ευρώπη Holdings (μητρικής της Ευρώπη Ασφαλιστική), έχοντας παράλληλα σε εξέλιξη τη διασυνοριακή εξαγορά της HSBC Malta με ορίζοντα ολοκλήρωσης το δεύτερο τρίμηνο του 2027. Το παζλ συμπληρώνουν η μη δεσμευτική πρόταση της Optima Bank για έως 80,84% της Euroxx (έως 65,5 εκατ. ευρώ) και η απόκτηση του 100% της Alpha Trust από την Alpha Bank μέσω squeeze-out τον Αύγουστο (περίπου 63 εκατ. ευρώ).

• **Πληροφορική.** Ισχυρή κινητικότητα καταγράφει και η πληροφορική, με αιχμή τη συμφωνία υπό όρους του βρετανικού fund Hg Capital για το 70% της Entersoftone, με αποτίμηση περίπου 1 δισ. ευρώ. Στο ίδιο μέτωπο, ο όμιλος Qualco προχώρησε στις 29 Ιουλίου στην εξαγορά του 60% της Lever Development Consultants (έναντι 3 εκατ. ευρώ πλέον earn-out έως 0,5 εκατ. ευρώ) και τον Αύγουστο απέκτησε το 50,1% της Multiverse σε συμφωνία συνολικού ύψους έως 2,4 εκατ. ευρώ. Αντίστοιχα, η Real Consulting ολοκλήρωσε ήδη από τον Μάρτιο του 2026 την εξαγορά του 100% της Open Technology Services (OTS) έναντι περίπου 47 εκατ. ευρώ, ενώ η QnR απέκτησε τον Φεβρουάριο το 51% της εταιρείας ναυτιλιακής τεχνολογίας MTIS (2,7 εκατ. ευρώ) και τον Ιούλιο ολοκλήρωσε την απόκτηση του 51% της πολωνικής E-XIM IT. Παράλληλα, ο ιταλικός όμιλος Maggioli απέκτησε στις 29 Μαΐου το 60% της Collectives, η Motor Oil μέσω της IREON συμφώνησε στις 20 Ιουλίου για το 50% της Nova ICT έναντι 60,5 εκατ. ευρώ, ενώ τον Αύγουστο ο Γ. Στασινόπουλος απέκτησε το σύνολο των μετοχών (100%) της Active Computer Systems.

Μεγάλα ντιλ

ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ / ΕΠΕΝΔΥΤΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ / ΠΟΣΟΣΤΟ
Eurobank	Eurolife Life Insurance, 80%
Εθνική Τράπεζα	Allianz Ελλάδος, 30%
CrediaBank	Ευρώπη Holdings (Ευρώπη Ασφαλιστική), 100% Παντελάκης Χρηματιστηριακή, 70% HSBC Malta
Alpha Bank	Alpha Trust, 100%
Optima Bank	Euroxx, έως 80,84%
THEON	Exosens, 9,8% Kappa Optronics, 100% HGH, 100% MERIO, 80% μητρική Shock EOS, 30% και Twin Prime
IDEAL Holdings	Kymora (Attica, Μπάρμπα Στάθης, Byte), 25%
Recipe Unlimited	Evergood (Goody's, Everest), 100%
Hg	Entersoftone, 70%
Halcyon / Herbarium	Κορρές, κοινός έλεγχος
Cosmos Sport / JD Sports	Sport Vision Ελλάδας, 100%
Quest Holdings	Fourlis, άνω του 10% (έως περίπου 13%)
AKTOR	ΗΛΕΚΤΩΡ και THALIS, 75% ΕΝΤΕΛΕΧΕΙΑ, 50,1%
Motor Oil (IREON)	ENACT, αποκλειστικός έλεγχος

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

• **Logistics.** Στον τομέα της εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics) και των υποδομών, τα βλέμματα της αγοράς στράφηκαν στην καταληκτική προθεσμία της 30ής Οκτωβρίου 2026 για το δικαίωμα προαίρεσης (call option) που διατηρούσε η γερμανική GLS σχετικά με την εξαγορά του υπολοίπου 80% της ACS από την Quest Holdings. Πρόκειται για ένα mega-deal όπου το ελάχιστο τίμημα για το 80% ορίστηκε στα 296 εκατ. ευρώ, αναβάζοντας τη συνολική αποτίμηση (Enterprise Value) για το 100% της ACS τουλάχιστον στα 370 εκατ. ευρώ, εάν συνυπολογιστούν και τα 74 εκατ. ευρώ που είχαν ήδη καταβληθεί για το αρχικό 20%. Στις ψυχόμενες μεταφορές, ο όμιλος OB Streem SA ολοκλήρωσε στις 13 Ιουλίου την απόκτηση του αποκλειστικού ελέγχου και την ενσωμάτωση της Med Frigo SA.

• **Κατασκευές.** Στις κατασκευές και το περιβάλλον ξεχωρίζει η δεσμευτική συμφωνία AKTOR και Motor Oil (5/8) για το 75% των Ηλεκτωρ και Thalis (EV 300 εκατ. ευρώ, ολοκλήρωση στις αρχές του 2027), ενώ η Aktor απέκτησε το 50,1% της Εντελέχεια (30,06 εκατ. ευρώ) και η ΜΕΤΚΑ το 49% της Κόσμο Κατασκευαστική.

• **Ενέργεια.** Πλούσια είναι όμως και η επενδυτική δραστηριότητα στην ενέργεια, στη βιομηχανία, στο λιανεμπόριο αλλά και στην αυτοκίνηση. Μετά τη στρατηγική έλευσή της στην ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή, η αραβική Masdar υπέγραψε στις 24 Οκτωβρίου 2026 νέα συμφωνία με τη Lightsource bp για την απόκτηση και ανάπτυξη μεγάλου φωτοβολταϊκού έργου άνω των 550 MW στην Ελλάδα.

Τον ίδιο μήνα, η Motor Oil μέσω της IREON Investments γνωστοποίησε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την εξαγορά της εταιρείας διαχείρισης αποβλήτων ENACT, ενώ εγκρίθηκαν η εξαγορά του ελληνικού ομίλου ενεργειακών υποδομών Paralos από τη γαλλική Circet Europe (23/10) και η απόκτηση της Venilia από το γαλλικό fund InfraVia (29/9), σε συνέχεια της εξαγοράς της εταιρείας ενεργειακού λογισμικού Joule από τη METLEN τον Αύγουστο.

• **Αυτοκίνηση.** Στην αυτοκίνηση, η Πέτρος Πετρόπουλος ΑΕ-ΒΕ υπέγραψε στις 12 Οκτωβρίου την οριστική συμφωνία εξαγοράς του 100% της εταιρείας Τζώρτζης έναντι 6,5 εκατ. ευρώ, ενώ η κυπριακή P.M. Tseriotis Ltd και η

Η αγορά διατηρεί ισχυρή δυναμική. Ηδη από το πρώτο τρίμηνο φέτος οι συναλλαγές που «τρέχουν» ξεπερνούν τα 7 δισ. ευρώ.

Μοτοδυναμική απέκτησαν κοινό έλεγχο στην Blue Horizon Mobility, λαμβάνοντας την έγκριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

• **Λιανεμπόριο,** εστίαση. Στα καταναλωτικά αγαθά και την εστίαση, η IDEAL Holdings ολοκλήρωσε στις 26 Οκτωβρίου την εξαγορά του υπολοίπου 25% του οχήματος συμμετοχών Kymora (Αττικά Πολυκαταστήματα, Μπάρμπα Στάθης, Byte) έναντι 118,75 εκατ. ευρώ φτάνοντας στο 100%, η καναδική Recipe Unlimited υπέγραψε στις 14 Οκτωβρίου οριστική συμφωνία για το 100% της Evergood (Goody's, Everest), η JD Sports μέσω της Cosmos Sport προχώρησε στην απόκτηση της Sport Vision Ελλάδας, η Quest Holdings απέκτησε στρατηγικό ποσοστό άνω του 10% (έως σχεδόν 13%) στη Fourlis, και η Κύκλος Συμμετοχών ολοκλήρωσε τον Μάρτιο το squeeze-out για το 100% της Ακρίτας. Πλήθος ακόμα μικρότερων εξαγορών έλαβαν χώρα ή κυοφορούνται φέτος.

Η ανάκτηση και αναβάθμιση της επενδυτικής βαθμίδας της χώρας τα προηγούμενα χρόνια λειτουργεί πλέον ως θρυαλλίδα, επιτρέποντας στις ελληνικές επιχειρήσεις να αντλούν κεφάλαια με ανταγωνιστικούς όρους, τουλάχιστον μέχρι στιγμής, παρά το διαχρονικά απαιτητικό περιβάλλον επιτοκίων. Το αποτέλεσμα είναι η δημιουργία ισχυρότερων ή και καθετοποιημένων ομίλων που διεκδικούν ή ενισχύουν τον πρωταγωνιστικό τους ρόλο στις αγορές τους.

Η επέλαση των διεθνών ξενοδοχειακών αλυσίδων

Ο κλάδος της φιλοξενίας στην Ελλάδα το 2026 κινείται με ρυθμούς φρενήρους ανάπτυξης, με τις μεγαλύτερες διεθνείς ξενοδοχειακές αλυσίδες να επεκτείνουν το αποτύπωμά τους μέσα από στρατηγικές συμφωνίες διαχείρισης, δικαιόχρησης (franchise) και εξαγορές υφιστάμενων μονάδων.

Πρωταγωνιστικό ρόλο διαδραματίζει η Hilton, η οποία τον Σεπτέμβριο του 2026 επιβεβαίωσε ότι το χαρτοφυλάκιό της στην Ελλάδα (σε λειτουργία και υπό ανάπτυξη) προσεγγίζει πλέον τις 60 μονάδες με στόχο τις 70, έχοντας εκτιναχθεί μέσα σε μία πενταετία από ένα μόλις ξενοδοχείο στην Αθήνα σε πάνω από 50 πανελλαδικά. Στη Σαντορίνη, πέραν του Sea Breeze Santorini Beach Resort (Curio Collection), ενέταξε μέσω της συνεργασίας με τη Small Luxury Hotels (SLH) κορυφαίες μονάδες όπως τα Canaves Epitome, Canaves Oia Suites, Canaves Ena, Santorini Sky και San Antonio.

Αντιστοιχα, η Marriott International διευρύνει τις συμφωνίες της με εγχώρια funds και ξενοδόχους φέρνοντας νέα luxury brands στην Αθηναϊκή Ριβιέρα και την Πελοπόννησο, ενώ ο όμιλος IHG προχώρησε στην ανανέωση της συνεργασίας για το Athenaeum InterContinental στην Αθήνα, όπου υλοποιείται εμβληματικό πρόγραμμα αναβάθμισης. Στις εξαγορές ξενοδοχείων ξεχώρισαν το Athens Zafolia Hotel από τις Highgate και Eternam τον Σεπτέμβριο (άνω των 30 εκατ. ευρώ), το sale and leaseback του Hilton Garden Inn Athens Syggrou από την Cretan Investment Group τον Ιανουάριο (περίπου 45 εκατ. ευρώ) και το Cora Resort & Spa από τον όμιλο Fattal.

Τα ελληνικά funds

Η εικόνα των φετινών εξαγορών καθορίζεται εξίσου από την καταιγιστική δραστηριότητα των ελληνικών ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων (Private Equity) στη μεσαία επιχειρηματικότητα (mid-market). Η EOS Capital Partners διαχειρίζεται πλέον μέσω του νέου ταμείου EOS Hellenic Renaissance Fund II (EHRF II) κεφάλαια 250 εκατ. ευρώ, προχωρώντας τον Οκτώβριο του 2026 στην εξαγορά του 70% της εταιρείας logistics και αεροπορικών μεταφορών UTC International Transport, διατηρώντας τον ιδρυτή της στο τιμόνι. Ισχυρό αποτύπωμα αφήνει και το SMERemediumCap (SMERC) του Νίκου Καραμούζη μέσω του ταμείου SMERC II ύψους 200 εκατ. ευρώ (το οποίο ολοκλήρωσε την άντληση κεφαλαίων τον Δεκέμβριο του 2025, διπλασιάζοντας τα μεγέθη του πρώτου fund), αποκτώντας στα τέλη Απριλίου 2026 την πλειοψηφία του διαγνωστικού ομίλου Βιοϋγεία.

Παράλληλα, η Halcyon Equity Partners συμμάχησε τον Σεπτέμβριο του 2026 με τον ιδρυτή Γιώργο Κορρέ (Herbarium) για την απόκτηση κοινού ελέγχου στην ιστορική εταιρεία καλλυντικών Κορρές, επιβεβαιώνοντας ότι τα εγχώρια θεσμικά κεφάλαια οδηγούν πλέον τον μετασχηματισμό κρίσιμων κλάδων της οικονομίας.

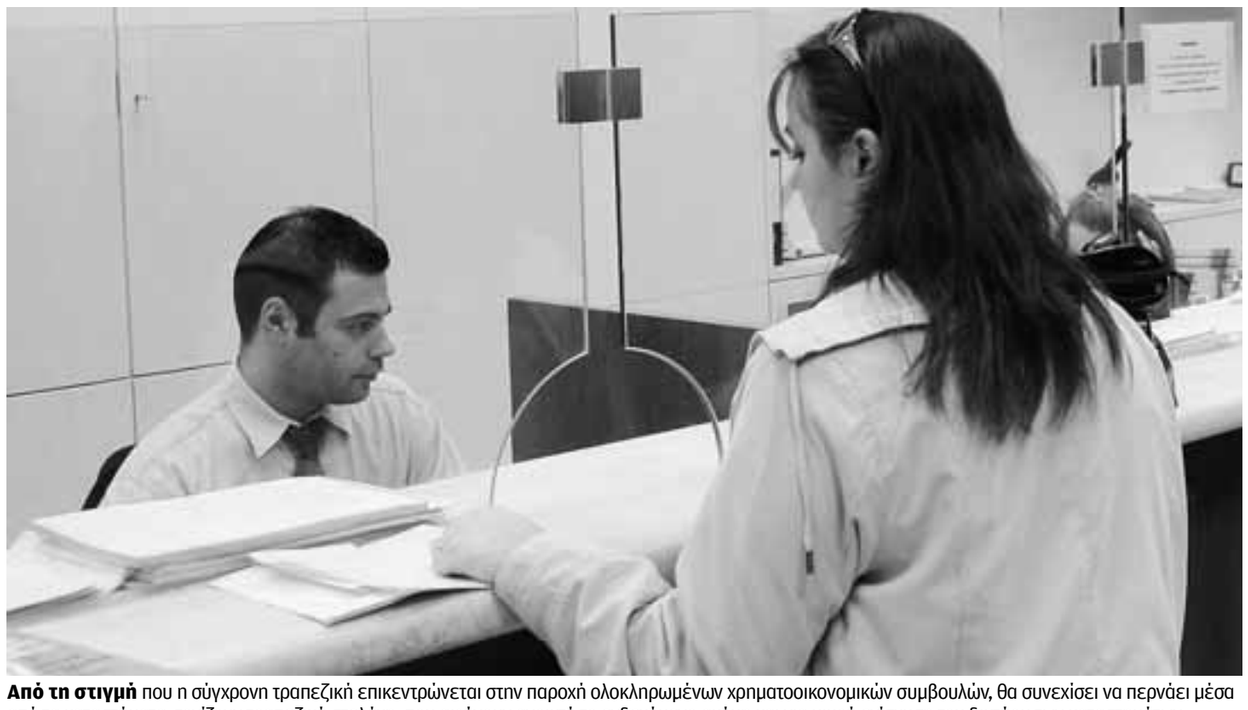
Στις εξαγορές ξενοδοχείων ξεχώρισαν το Athens Zafolia Hotel από τις Highgate και Eternam τον Σεπτέμβριο.

Έκθεση
Μηνύματα σε Μέταλλο
Ένας διαχρονικός διάλογος με την Κύπρο
Alpha bank
Λεβέντειο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Νομισματική Συλλογή της Alpha Bank
Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας
16.10.2026-10.01.2027

Οι τράπεζες προσλαμβάνουν ξανά προσωπικό

Από το 2009 έχουν χαθεί στον τραπεζικό κλάδο 35.029 θέσεις εργασίας

Από τη στιγμή που η σύγχρονη τραπεζική επικεντρώνεται στην παροχή ολοκληρωμένων χρηματοοικονομικών συμβουλών, θα συνεχίσει να περνάει μέσα από τα καταστήματα, τονίζουν τραπεζικά στελέχη, που αφήνουν ανοικτό το ενδεχόμενο ακόμη και για μικρή ενίσχυση του δικτύου των καταστημάτων.

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Επειτα από 15 χρόνια συνεχούς συρρίκνωσης του προσωπικού και του δικτύου των τραπεζικών καταστημάτων, κάτι δείχνει να αλλάζει και το κοντέρ αρχίζει δειλά να γράφει προς τα πάνω. Το 2025, για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια, οι τράπεζες εμφάνισαν στα επίσημα στοιχεία τους μικρή αύξηση του προσωπικού τους κατά 1,8%, στους 28.379 υπαλλήλους, ανακόπτοντας μια πορεία δραματικής συρρίκνωσης που ξεκίνησε το 2009 και οδήγησε στην απώλεια 35.029 θέσεων εργασίας (μείωση 55,2%). Η συρρίκνωση αυτή συνοδεύτηκε με τη δραστική μείωση των καταστημάτων κατά 2.653 ή 66,2% την τελευταία 15ετία.

Την τάση αυτή επιβεβαιώνουν και οι επικεφαλής ανθρώπινου δυναμικού των τεσσάρων συστημικών τραπεζών, εξηγώντας ότι στον βαθμό που η σύγχρονη τραπεζική εστιάζει στην παροχή ολοκληρωμένων χρηματοοικονομικών συμβουλών, θα συνεχίσει να περνάει μέσα από τα καταστήματα. Κάποιοι μάλιστα, όπως η επικεφαλής ανθρώπινου δυναμικού της Alpha Bank Φραγκίσκη Μελίσσα, δεν διστάζουν να κάνουν λόγο ακόμα και για μικρή ενίσχυση του δικτύου των καταστημάτων.

Το 2025 για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια οι τράπεζες εμφάνισαν μικρή αύξηση του προσωπικού τους κατά 1,8%, φθάνοντας στους 28.379 υπαλλήλους.

Από την πλευρά της Τράπεζας Πειραιώς –που διατηρεί το μεγαλύτερο δίκτυο με 367 καταστήματα– ο επικεφαλής ανθρώπινου δυναμικού Γιώργος Γεωργόπουλος υπογραμμίζει ότι «η τεχνολογία αλλάζει την καθημερινότητά μας, τον τρόπο που ενημερωνόμαστε, επιλέγουμε και συναλλασσόμαστε». Η εξαίρεση ωστόσο συμμετοχής στο τελευταίο πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου που υλοποίησε η Πειραιώς, των υπαλλήλων του δικτύου των καταστημάτων, αλλά και των εργαζομένων σε πελατοκεντρικές μονάδες, όπως ο τομέας διαχείρισης προσωπικών οικονομικών, δείχνει ότι κάτι αλλάζει. Αντίστοιχα εξαιρέθηκε και ο τομέας εταιρικής και επενδυτικής τραπεζικής που διαχειρίζεται τις σχέσεις, τις χρηματοδοτήσεις και τα επενδυτικά προϊόντα των μεγάλων επιχειρήσεων και εταιρικών πελατών, δείχνοντας ότι όλες οι τράπεζες –όχι μόνο η Πειραιώς– αναθεωρούν τη στάση τους απέναντι στον βασικό διαμεσολαβητικό τους ρόλο, που σε κρίσιμες αποφάσεις εξακολουθεί να περνάει μέσα από τα καταστήματα.

Η μείωση του αριθμού των τραπεζοϋπαλλήλων τα προηγούμενα χρόνια ήταν κυρίως απότοκος της οικονομικής κρίσης και του κλεισίματος τραπεζών. Η τάση αυτή συνέπεσε με την ψηφιοποίηση των τραπεζικών εργασιών από την πανδημία και μετά, συμπαρασύροντας όχι μόνο το μέγεθος του τραπεζικού τομέα αλλά και την ανθρωπογεωγραφία των εργαζομένων σε αυτόν. Από την ανάλυση δεδομένων, την κυβερνοασφάλεια, την τεχνητή νοημοσύνη και την ανάπτυξη λογισμικού έως τη διαχείριση κινδύνων και πιστώσεων, οι τράπεζες πλέον αναζητούν προσωπικό για τις επενδύσεις και τη διαχείριση περιουσίας, την κανονιστική συμμόρφωση, τις νομικές υπηρεσίες και την εταιρική διακυβέρνηση, την εταιρική και τη λιανική τραπεζική, την εξυπηρέτηση μικρών επιχειρήσεων και τη χρηματοοικονομική. Στην κορυφή των νέων δεξιοτήτων δεν είναι μόνο η τεχνολογία.

Παρά το γεγονός επίσης ότι ο ρυθμός αύξησης του αριθμού των υπαλλήλων δεν υποκαθιστά τις απώλειες, οι προσλήψεις προσωπικού είναι πλέον στην ημερήσια ατζέντα των τραπεζών, που επιδιώκουν όχι μόνο να προσελκύσουν νέο αίμα, αλλά να αλλάξουν την εικόνα των τραπεζών ως εργοδότη, ανεβάζοντας τον πήχυ των μισθολογικών παροχών.

Οι τράπεζες έχουν ανακοινώσει μισθολογικό κατώφλι για τους νεοπροσληφθέντες υπαλλήλους σε μια προσπάθεια να προσελκύσουν νέο αίμα και σύμφωνα με τα στοιχεία στην Εθνική Τράπεζα ο κατώτατος εισαγωγικός μεικτός μισθός διαμορφώνεται στα 1.800 ευρώ (το μέσο μισθολογικό επίπεδο ανεβαίνει στα 3.450 ευρώ), στην Τράπεζα Πειραιώς ο εισαγωγικός μισθός διαμορφώνεται στα 1.700 ευρώ, και στην Alpha Bank στα 1.600 ευρώ.

Επισημαίνοντας ότι η τράπεζα «δεν έχει υλοποιήσει πρόγραμμα εθελουσίας από το 2024, η Eurobank προχωράει σε περίπου 300 προσλήψεις ετησίως», σημειώνει η γενική διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού του ομίλου Eurobank Νατάσσα Πασχάλη, με τον μέσο μισθό των εργαζομένων που προσλήφθηκαν το 2026 να διαμορφώνεται στις 2.580 ευρώ. Οι προσλήψεις καλύπτουν αποχωρήσεις και ανάγκες ενίσχυσης τόσο του δικτύου των καταστημάτων της όσο και των κεντρικών υπηρεσιών και οι νέες θέσεις εντοπίζονται στους τομείς της πληροφορικής, των νέων τεχνολογιών, της τεχνητής νοημοσύνης, της διαχείρισης κινδύνων και της εταιρικής τραπεζικής, ενώ στο δίκτυο ζητούνται κυρίως στελέχη συμβουλευτικής και εξυπηρέτησης.

Στα 1.000 άτομα είναι οι προσλήψεις προσωπικού την τελευταία 5ετία που έχει πραγματοποιήσει η Εθνική Τράπεζα, η οποία παρά τα προγράμματα εθελουσίας εξόδου που υλοποιεί σχεδόν κάθε χρόνο, έχει κρατήσει σταθερό σχεδόν με βάση τα τελευταία στοιχεία το προσωπικό της στα 6.370 άτομα. Στις 2.000 είναι σύμφωνα με τα στοιχεία της Alpha Bank οι προσλήψεις της τελευταίας 2ετίας, η οποία έχει σταθεροποιήσει το δίκτυο των καταστημάτων της στα 261 και τον αριθμό των υπαλλήλων στα 6.670 άτομα. Η τράπεζα, όπως εξηγεί η επικεφαλής ανθρώπινου δυναμικού Φραγκίσκη Μελίσσα, επιδιώκει «να αυτοματοποιήσει τις συναλλαγές διεκπεραιωτικού χαρακτήρα και να μετατρέψει τους εργαζομένους του δικτύου σε χρηματοοικονομικούς συμβούλους που θα κατανοούν τις ανάγκες του πελάτη και θα προτείνουν λύσεις για τα οικονομικά του ή για την επιχείρησή του». Αναγνωρίζοντας ότι οι εργαζόμενοι θα πρέπει να περάσουν από απαιτητικές πιστοποιήσεις, η τράπεζα ανεβάζει από την 1η Μαρτίου 2027 τον πήχυ του ελάχιστου εγγυημένου μεικτού μηνιαίου μισθού στα 2.300 ευρώ για τους εργαζομένους που θα στελεχώνουν τις συγκεκριμένες θέσεις χρηματοοικονομικών συμβούλων ιδιωτών και επιχειρήσεων.

Οι τράπεζες αναζητούν προσωπικό για τις επενδύσεις και τη διαχείριση περιουσίας, την κανονιστική συμμόρφωση, τις νομικές υπηρεσίες, την εταιρική διακυβέρνηση.

Χωρίς εθνικό σχεδιασμό για την εισαγωγή εργαζομένων

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Η αυξανόμενη ανάγκη των επιχειρήσεων για εργαζομένους από τρίτες χώρες υποχρεώνει την κυβέρνηση να προσαρμόσει εκ των υστέρων τον σχεδιασμό των μετακλήσεων, καθώς οι προβλεπόμενες θέσεις σε συγκεκριμένες ειδικότητες εξαντλούνται, ενώ σε άλλες παραμένουν αδιάθετες. Η ανακατανομή 5.480 θέσεων εργασίας για το 2026, που προβλέπεται με νεότερη οδηγία του υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, αποτυπώνει ένα πρόβλημα που δεν αφορά μόνο τον αριθμό των εργαζομένων που μπορούν να εισέλθουν στη χώρα, αλλά και την ικανότητα του συστήματος να καταγράφει εγκαίρως τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς.

Η παρέμβαση επιτρέπει τη μεταφορά θέσεων από ειδικότητες που δεν έχουν ζήτηση σε αυτές που έχουν ήδη καλυφθεί, χωρίς να μεταβληθεί ο συνολικός αριθμός για το έτος. Είναι, μάλιστα, η δεύτερη τέτοια απόφαση, με συνολικά να μεταφέρονται περισσότερες από 16.000 θέσεις. Κατά την πρώτη μεταφορά διατέθηκαν 11.000 θέσεις, εκ των οποίων 10.000 αφορούσαν ανειδίκευτους εργάτες γεωργίας, κτηνοτροφίας, δασοκομίας και αλιείας και 1.000 θέσεις εργαζομένους υψηλής ειδίκευσης.

Κατά τη δεύτερη μεταφορά διατίθενται επιπλέον 5.480 θέσεις σε ειδικότητες όπως χειριστές σταθερών βιομηχανικών μηχανημάτων και εξοπλισμού, συναρμολογητές - μονταδόροι, αρχιμάγειρες - μάγειρες, φροντιστές ηλικιωμένων και ατόμων με αναπηρία, εργάτες γενικών καθηκόντων σε γραμμές παραγωγής φαρμακευτικών και συναφών προϊόντων, κηπουροί και συντηρητές χώρων πρασίνου ξενοδοχείων και τουριστικών καταλυμάτων, βοηθοί παρασκευής φαγητών, εργάτες υπηρεσιών αποσκευών αεροδρομίου, καθώς και εργαζόμενοι υψηλής ειδίκευσης.

Οι ανακατανομές αποσκοπούν στην κάλυψη συμπληρωματικών αναγκών σε ειδικότητες για τις οποίες οι αρχικά προβλεπόμενες θέσεις έχουν εξαντληθεί, καθώς και στην κάλυψη αναγκών σε ειδικότητες που δεν είχαν συμπεριληφθεί στην αρχική κατανομή.

16.000 θέσεις εργασίας ανακατανέμονται το 2026 για να καλυφθούν οι πραγματικές ανάγκες της αγοράς.

Πίσω από τη διορθωτική κίνηση αναδεικνύεται ένα ευρύτερο ζήτημα: οι ανάγκες για εργατικό δυναμικό διευρύνονται, αλλά οι εργοδότες δεν είναι πάντοτε σε θέση να προσδιορίσουν με ακρίβεια και εγκαίρως πόσους εργαζομένους θα χρειαστούν, σε ποιες ειδικότητες και σε ποιες περιοχές. Οι μεταβολές της ζήτησης, οι εποχικές διακυμάνσεις και οι διαφορετικοί χρόνοι προγραμματισμού ανά κλάδο δυσκολεύουν τη διαμόρφωση σταθερού αριθμητικού ορίου που θα ανταποκρίνεται στις πραγματικές συνθήκες.

Οι μεταβολές της ζήτησης, οι εποχικές διακυμάνσεις και οι διαφορετικοί χρόνοι προγραμματισμού ανά κλάδο δυσκολεύουν τη διαμόρφωση σταθερού αριθμητικού ορίου που θα ανταποκρίνεται στις πραγματικές συνθήκες.

Στο κάδρο προστίθενται και η δυσλειτουργία του συστήματος, η γραφειοκρατία και οι δυσκολίες σε διάφορες πρεσβείες της Ελλάδας σε τρίτες χώρες που οδηγούν πολλές φορές στο να έρχεται ο ξένος εργαζόμενος όταν η δουλειά στη χώρα μας έχει τελειώσει.

Με αυτό το δεδομένο, σύμφωνα με πληροφορίες, έχουν ήδη ξεκινήσει συσκέψεις μεταξύ των εμπλεκομένων φορέων, με στόχο για πρώτη φορά να διαμορφωθεί για το 2027 μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αναγκών της αγοράς εργασίας. Το ζητούμενο είναι να περιοριστούν οι αποκλίσεις ανάμεσα στις θέσεις που εγκρίνονται κεντρικά και στις ειδικότητες για τις οποίες οι επιχειρήσεις αναζητούν πραγματικά προσωπικό.

Οπως εξηγούν, βέβαια, στην «Κ» άνθρωποι που με κάποιο τρόπο εμπλέκονται στη διαδικασία, η καταγραφή δεν αρκεί από μόνη της. Εξίσου κρίσιμη είναι η δημιουργία διαδικασίας που θα επιτρέπει την έγκαιρη προσαρμογή των διαθέσιμων θέσεων, χωρίς να απαιτούνται χρονοβόρες διοικητικές παρεμβάσεις κάθε φορά που εξαντλείται το όριο μιας ειδικότητας. Η ανακατανομή μπορεί να δώσει προσωρινή διέξοδο, δεν υποκαθιστά όμως έναν αποτελεσματικό μηχανισμό πρόβλεψης και διαχείρισης της ζήτησης.

Η εικόνα για το τρέχον έτος επιβεβαιώνει την πολυπλοκότητα του προβλήματος.

Σύμφωνα με πληροφορίες, από τη διοικητική καταγραφή του υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, από τις συνολικά 98.664 θέσεις που έχουν εγκριθεί για το 2026, σχεδόν οι 90.000 έχουν δεσμευθεί μέσω αιτημάτων εργοδοτών. Ειδικά όσον αφορά τις θέσεις εξαρτημένης εργασίας, από τις περίπου 45.000 θέσεις έχουν δεσμευθεί οι 30.000 και οι εγκρίσεις μετακλήσεων έχουν ξεπεράσει τις 25.000.

Περίπου 20.000 αιτήσεις για άδεια παραμονής αφορούν πολίτες τρίτων χωρών που είχαν ήδη εισέλθει στη χώρα. Η νέα κατανομή των 5.480 θέσεων επιχειρεί να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις σε ειδικότητες όπου τα προβλεπόμενα όρια έχουν εξαντληθεί, αξιοποιώντας διαθέσιμα περιθώρια από άλλες. Για τις εκκρεμείς αιτήσεις που αφορούν ειδικότητες χωρίς διαθέσιμες θέσεις προβλέπεται η προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης του εργοδότη και, κατά περίπτωση, βεβαίωσης της ΔΥΠΑ για τη μη διαθεσιμότητα εργατικού δυναμικού της ζητούμενης ειδικότητας.

Κάτω από τη βάση η Ελλάδα στην καινοτομία στην Ευρώπη

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Σε δύο ταχύτητες κινείται η καινοτομία στην Ελλάδα, καθώς, αν και υπάρχει υψηλής ποιότητας επιστημονικό ταλέντο που παράγει έρευνα και γνώση, διαχρονικές παθογένειες εξακολουθούν να βάζουν φρένο στην αξιοποίηση και μετουσίωση αυτής της γνώσης σε ανταγωνιστικά εμπορικά προϊόντα. Η Ελλάδα, παρά τη βελτίωση, υστερεί σε κομβικούς για την καινοτομία τομείς, όπως η διαμόρφωση σταθερού θεσμικού πλαισίου για την επιχειρηματική δραστηριότητα, ενώ εξακολουθεί να υπάρχει απόσταση ως προς τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων σε επίπεδο έρευνας και ανάπτυξης. Μεγάλο «αγκάθι» παραμένει και το δημογραφικό.

Την εικόνα αυτή αποτυπώνει το Global Innovation Index 2026, του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας WIPO, που μετράει τις επιδόσεις 139 οικονομιών παγκοσμίως σε επίπεδο καινοτομίας. Η Ελλάδα στον σχετικό δείκτη κατατάσσεται 41η από 42η το 2025, αφήνοντας πίσω άλλες χώρες όπως η Κροατία (46η), η Ρουμανία (49η), η Βραζιλία (53η). Ωστόσο, ψηλότερα στην κατάταξη βρίσκεται η Βουλγαρία (37η), η οποία προηγείται και στην ευρωπαϊκή κατάταξη καταλαμβάνοντας την 24η θέση έναντι της 27ης που κατέχει η Ελλάδα ανάμεσα σε 39 οικονομίες της Ευρώπης. Ψηλότερα βρίσκονται και η Κύπρος (29η), η Ισπανία (28η), η Ιταλία (27η) κ.ά. Στην απόλυτη κορυφή ως ο αδιαμφισβήτητος ηγέτης στην καινοτομία βρίσκεται για ακόμη μία χρονιά η Ελβετία, ακολουθούμενη από τη Σουηδία και τις ΗΠΑ. Στην λίστα με τις πιο καινοτόμες χώρες παγκοσμίως εξέχουσα θέση κατέχουν η Νότια Κορέα (4η), η Σιγκαπούρη (5η) και το Ηνωμένο Βασίλειο (6η).

Στη σχετική κατάταξη, η Βουλγαρία είναι σε καλύτερη θέση από τη χώρα μας.

Σύμφωνα με τα ευρήματα, βήματα δείχνει να έχει κάνει η Ελλάδα στο κομμάτι των υποδομών (23η), καθώς και στο ανθρώπινο κεφάλαιο - έρευνα (28η). Στους επιμέρους δείκτες, σχετικά ικανοποιητική είναι η επίδοσή της ως προς τον αριθμό των αποφοίτων σε τομείς υψηλής ζήτησης όπως οι επιστήμες και η μηχανική (35η), ενώ θετικά αποτιμάται και ο αριθμός των ερευνητών ανά εκατ. κατοίκους (24η). Βελτιωμένες είναι οι δαπάνες Ερευνας και Ανάπτυξης ως ποσοστό του ΑΕΠ (26η). Στα θετικά σημεία συγκαταλέγεται και η παραγωγή επιστημονικών και τεχνικών δημοσιεύσεων, δείκτης όπου καταλαμβάνει τη 16η θέση παγκοσμίως.

Ωστόσο, διαχρονικές παθογένειες βάζουν φρένο στην καινοτομία και τελικώς στην περαιτέρω ανάπτυξη της οικονομίας. Μεγάλο πρόβλημα αποτελεί η μεταφορά της γνώσης από το εργαστήριο στην αγορά. Εκεί που «κολλάει» η καινοτομία είναι στην ανεπαρκή συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων για έργα έρευνας και ανάπτυξης (115η), ενώ χαμηλότερα κατατάσσεται η χώρα και ως προς την ανάπτυξη επιχειρηματικών clusters (125η). Στον κομβικό δείκτη που αφορά τους θεσμούς, η Ελλάδα καταλαμβάνει την 65η θέση στην παγκόσμια κατάταξη, ενώ στον επιμέρους δείκτη που αφορά το επιχειρηματικό περιβάλλον κατατάσσεται χαμηλότερα (86η). Στη σταθερότητα του ρυθμιστικού πλαισίου για επιχειρηματική δραστηριότητα κατατάσσεται στην 76η θέση, ενώ ως προς τις πολιτικές που αφορούν την κουλτούρα της επιχειρηματικότητας ανεβαίνει στην 59η. Ωστόσο, μεγάλη πρόκληση μακροπρόθεσμα αποδεικνύεται και το δημογραφικό, με την Ελλάδα να κατατάσσεται 131η στον δείκτη που αποτυπώνει τη συμμετοχή νεότερων ηλικιακών ομάδων (0-24 ετών) στο σύνολο του πληθυσμού.

Σύμφωνα με τα ευρήματα, βήματα δείχνει να έχει κάνει η Ελλάδα στο κομμάτι των υποδομών (23η), καθώς και στο ανθρώπινο κεφάλαιο - έρευνα (28η).

Σχέδιο «Lego» για περισσότερες κατοικίες

Συνενώσεις διαμερισμάτων και καταστημάτων μεταξύ πολυκατοικιών και διαίρεση μεγάλων ακινήτων σε μικρότερα

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Νέες πρωτοβουλίες σε νομοθετικό επίπεδο προωθούνται από την κυβέρνηση, προκειμένου να αντιμετωπιστούν χρόνια ζητήματα που εμποδίζουν την αμεσότερη αξιοποίηση ακινήτων, αλλά και να καταστούν ευκολότερες παρεμβάσεις τεχνικής φύσεως, όπως οι συνενώσεις ή οι κατατμήσεις ιδιοκτησιών, ανάλογα με τις ανάγκες. Αλλωστε, όπως έχουν επισημάνει και επαγγελματίες της αγοράς ακινήτων, το στεγαστικό πρόβλημα δύσκολα θα λυθεί μέσω νέων κατασκευών, με δεδομένο το κόστος που συνεπάγεται μια τέτοια επιλογή. Αντιθέτως, το υφιστάμενο κτιριακό απόθεμα προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες, τόσο σε επίπεδο πολυκατοικιών όσο και απαξιωμένων επαγγελματικών κτιρίων (π.χ. κτίρια γραφείων, αποθήκες, ισόγεια καταστήματα, βιομηχανικά ακίνητα) που μπορούν να μετατραπούν σε κατοικίες, μέσω αλλαγής χρήσης, συνενώσεων και άλλων δυνατοτήτων, οι οποίες σταδιακά προστίθενται στη νομοθετική «φαρέτρα» των ενδιαφερομένων.

Θα χρειάζεται η συμφωνία των ιδιοκτητών των συγκεκριμένων ακινήτων και όχι του συνόλου των ιδιοκτητών ενός κτιρίου (έστω με αυξημένη πλειοψηφία).

Το στεγαστικό πρόβλημα δύσκολα θα λυθεί μέσω νέων κατασκευών, λόγω του υψηλού κόστους, επισημαίνουν επαγγελματίες της αγοράς ακινήτων. Αντιθέτως, το υφιστάμενο κτιριακό απόθεμα προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες, τόσο σε επίπεδο πολυκατοικιών όσο και απαξιωμένων επαγγελματικών κτιρίων (π.χ. κτίρια γραφείων, αποθήκες, ισόγεια καταστήματα, βιομηχανικά ακίνητα), που μπορούν να μετατραπούν σε κατοικίες.

Στο πλαίσιο αυτό, στο νομοσχέδιο που κατατέθηκε στο τέλος της προηγούμενης εβδομάδας από το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, περιλαμβάνεται και μια σειρά τροποποιήσεων στον Κώδικα Χωροταξίας και Πολεοδομίας «Νίκος Ταγαράς», που είχε ψηφιστεί νωρίτερα εντός του έτους. Μεταξύ των νέων διατάξεων προβλέπεται και η διευκόλυνση της λειτουργικής ενοποίησης γειτονικών διαμερισμάτων και άλλων αυτοτελών ιδιοκτησιών, που βρίσκονται στον ίδιο όροφο, συμπεριλαμβάνοντας μάλιστα και ακίνητα που ανήκουν σε διαφορετικές πολυκατοικίες. Η δυνατότητα αυτή θα παρέχεται εφόσον υπάρχει συναίνεση του 67% των συνιδιοκτητών των χώρων που ενοποιούνται, ανεξαρτήτως κανονισμών των πολυκατοικιών και των όσων ενδεχομένως αναγράφονται σε αυτούς. Επομένως, χρειάζεται η συμφωνία των ιδιοκτητών των συγκεκριμένων ακινήτων και όχι του συνόλου των ιδιοκτητών ενός κτιρίου (έστω με αυξημένη πλειοψηφία). Προϋπόθεση είναι, προφανώς, να διατηρούνται οι προϋποθέσεις στατικής ασφάλειας και των απαιτούμενων διοικητικών πράξεων (π.χ. οικοδομική άδεια κτλ). Η στατική ασφάλεια θα πρέπει να τεκμηριώνεται από μηχανικό.

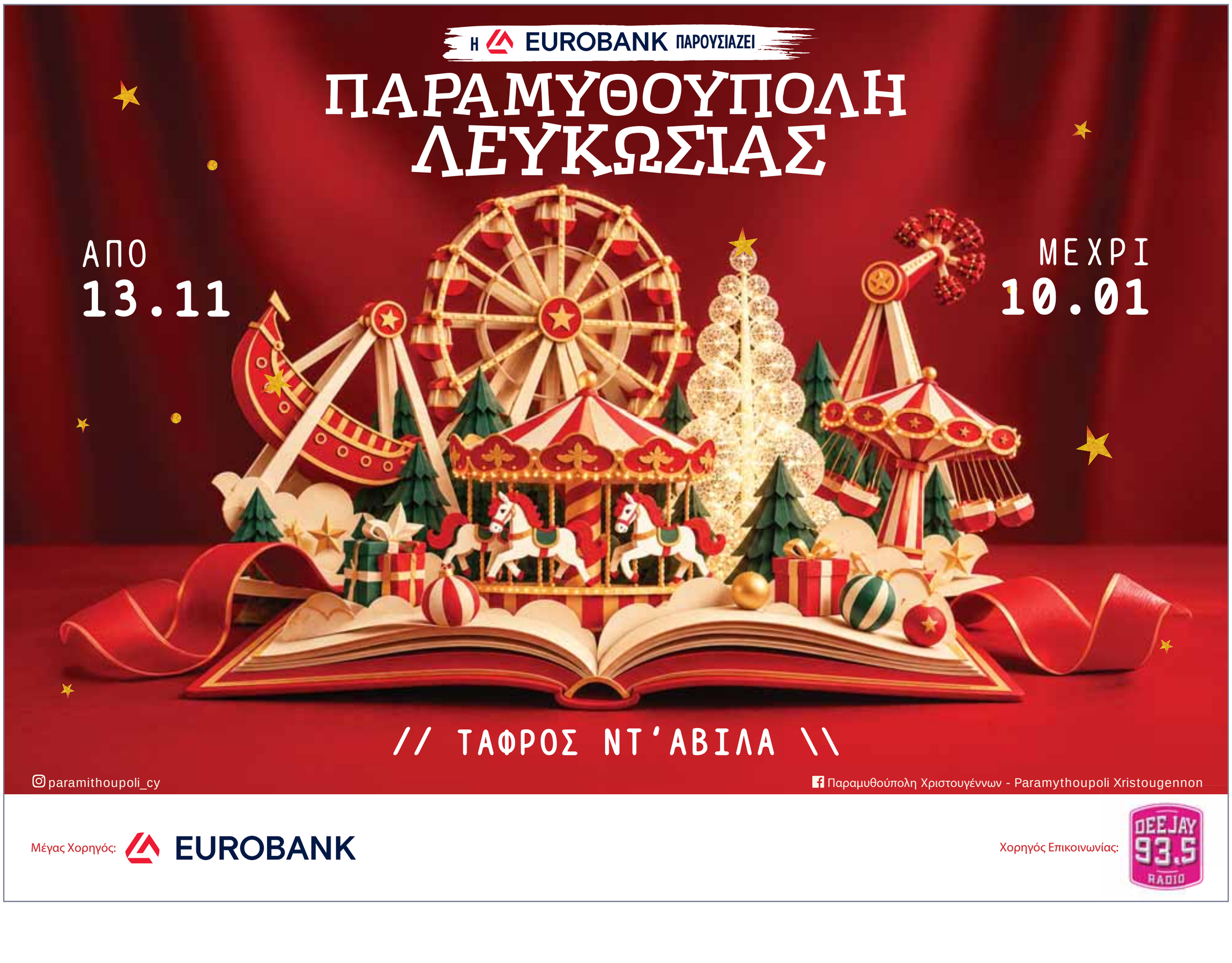
Η διάταξη προβλέπει τη δυνατότητα λειτουργικής συνένωσης όμορων οικοπέδων, ιδιοκτησιών που βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο κτιρίου (π.χ. όμορα διαμερίσματα), αλλά και ιδιοκτησιών που είναι όμορες αλλά ανήκουν σε διαφορετικά κτίρια. Ωστόσο, η συνένωση αυτή δεν αφορά και την ιδιοκτησία, παρά μόνον τη λειτουργική αξιοποίηση των συγκεκριμένων ακινήτων.

Στην πράξη καλύπτονται διαμερίσματα διαφορετικών πολυκατοικιών (δύο κατοικίες στον ίδιο όροφο, που βρίσκονται σε επαφή μεταξύ δύο γειτονικών κτιρίων), επαγγελματικά γραφεία (δύο αυτοτελείς χώροι γραφείων που βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο γειτονικών κτιρίων και πρόκειται να λειτουργήσουν ενιαία), εμπορικά καταστήματα (δύο ισόγεια καταστήματα σε διαφορετικά κτίρια, τα οποία εφάπτονται και μπορούν να αποκτήσουν λειτουργική επικοινωνία), ιατρεία ή άλλοι επαγγελματικοί χώροι (εφαπτόμενες ιδιοκτησίες που προορίζονται να αποτελέσουν μία ενιαία εγκατάσταση, εφόσον επιτρέπεται η χρήση τους) και αυτοτελείς ιδιοκτησίες της ίδιας πολυκατοικίας (η ειδική πρόβλεψη μπορεί να εφαρμοστεί και σε γειτονικές ιδιοκτησίες του ίδιου κτιρίου).

Με τη διάταξη αυτή, η στόχευση είναι να αυξηθεί ο αριθμός διαθέσιμων διαμερισμάτων, ειδικά σε περιοχές υψηλής πυκνότητας δόμησης, όπου υπάρχουν πολλά ακίνητα και επαγγελματικοί χώροι μικρών επιφανειών που υπό προϋποθέσεις θα μπορούσαν να ενοποιηθούν και να δημιουργήσουν νέα λειτουργικά ακίνητα. Αντιστοίχως, το υπουργείο Δικαιοσύνης προωθεί έτερη ρύθμιση, που θα περιλαμβάνεται στον νέο Κώδικα Ιδιοκτησίας, βάσει της οποίας θα παρέχεται και η δυνατότητα διαίρεσης ενός ακινήτου, ιδίως σε περιπτώσεις μεγάλων διαμερισμάτων, που θα μπορούν να χωριστούν σε μικρότερα, εφόσον επιτρέπεται πολεοδομικά.

Αντιστοίχως, στο νομοσχέδιο του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για το ιδιωτικό χρέος, που αναμένεται να ψηφιστεί τις επόμενες ημέρες, περιλαμβάνεται ρύθμιση, με την οποία διευκολύνεται η διαδικασία εξαγοράς του μεριδίου του Δημοσίου, όταν αποτελεί συνιδιοκτήτη οριζόντιας ιδιοκτησίας ή όταν εμφανίζεται μεταξύ των συγκληρονόμων, όπως συμβαίνει σε πολλές περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει αποποίηση από ορισμένους εκ των κληρονόμων. Στην αγορά είναι χιλιάδες τα παραδείγματα τέτοιων ακινήτων, που μένουν για χρόνια αναξιοποίητα λόγω εμπλοκής του Δημοσίου στη συνιδιοκτησία, ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις που αυτά αξιοποιούνται χωρίς το Δημόσιο να το γνωρίζει.

Με βάση το σχετικό άρθρο, η δυνατότητα εξαγοράς ενεργοποιείται εφόσον το Δημόσιο έχει μειοψηφικό ποσοστό και εφόσον έχουν περάσει τουλάχιστον πέντε χρόνια από την επαγωγή της κληρονομιάς και δεν έχει ολοκληρωθεί διαδικασία εξαγοράς. Εφόσον πληρούνται οι δύο αυτές προϋποθέσεις, οι ενδιαφερόμενοι ιδιώτες με πλειοψηφικό ποσοστό θα μπορούν να υποβάλουν πρόταση εξαγοράς μέσω ειδικής πλεκτρονικής εφαρμογής του Ηλεκτρονικού Μητρώου Κοινωφελών Περιουσιών. Η πρόταση πρέπει να συνοδεύεται από εκτίμηση της αγοραίας αξίας του μεριδίου, η οποία θα γίνεται από δύο πιστοποιημένους εκτιμητές που ορίζονται από τον αρμόδιο φορέα, καθώς και από εγγυητική επιστολή κατατεθειμένη σε τράπεζα. Το τίμημα δεν μπορεί να είναι χαμηλότερο ούτε από την εκτιμηθείσα αξία του μεριδίου ούτε από την αντικειμενική αξία που του αναλογεί. Εάν, για παράδειγμα, η εκτιμημένη αξία είναι 40.000 ευρώ και η αντίστοιχη αντικειμενική 35.000 ευρώ, η προσφορά δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 40.000 ευρώ. Αν η αντικειμενική αξία είναι υψηλότερη, αυτή αποτελεί το κατώτατο όριο.

Μαγνήτης η Ελλάδα για data centers

Γιατί οι επενδυτές στρέφονται στη χώρα μας – Οφέλη και προκλήσεις

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Η γεωγραφική θέση της, η ανάπτυξη των διεθνών τηλεπικοινωνιακών διασυνδέσεων και η ανάγκη διασποράς των ψηφιακών υποδομών έχουν τοποθετήσει την Ελλάδα στο ραντάρ μεγάλων διεθνών επενδυτών για την ανάπτυξη data centers.

Στο επίκεντρο ενός νέου επενδυτικού κύματος, που φιλοδοξεί να αναδιαμορφώσει τον ευρωπαϊκό χάρτη των ψηφιακών υποδομών, βρίσκεται η Ελλάδα, προσελκύοντας ισχυρό ενδιαφέρον για την ανάπτυξη data centers. Οι αιτήσεις για ηλεκτρική ισχύ ξεπερνούν αθροιστικά τα 12 GW, μέγεθος εντυπωσιακό σε σχέση με τις δυνατότητες του εγχώριου ηλεκτρικού συστήματος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του διαχειριστή μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας (ΑΔΜΗΕ), η ισχύς των έργων με υπογεγραμμένες συμβάσεις σύνδεσης και οριστικές προσφορές σύνδεσης στο σύστημα ανέρχεται σε 517 MW. Η απόκλιση σε σχέση με τα αιτήματα που έχουν υποβληθεί είναι τεράστια, με το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας να επιδιώκει μέσω του θεσμικού πλαισίου που έχει θέσει σε διαβούλευση να βάλει τάξη, δίνοντας προτεραιότητα σε ώριμα έργα ώστε να μη δεσμεύεται πολύτιμος ηλεκτρικός χώρος από έργα που μπορεί να μη φτάσουν ποτέ στο στάδιο υλοποίησης.

Το ενεργειακό κόστος

Η Ελλάδα διεκδικεί μερίδιο από μια αγορά που αναπτύσσεται με εκρηκτικούς ρυθμούς, καθώς η επανάσταση της τεχνητής νοημοσύνης εκτοξεύει τη ζήτηση για υπολογιστική ισχύ και ενώ στο μεταξύ η διεθνής εμπειρία αναδεικνύει και την άλλη όψη αυτής της ανάπτυξης. Μια λιγότερο φωτεινή πραγματικότητα που συνδέεται με την τεράστια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, την πίεση που ασκείται στα δίκτυα και στους υδάτινους πόρους, το περιβαλλοντικό αποτύπωμα και κυρίως τον κίνδυνο μετακύλισης του πρόσθετου ενεργειακού κόστους στους υπόλοιπους καταναλωτές.

Στις ΗΠΑ, τα κέντρα δεδομένων μετατρέπονται σταδιακά από σύμβολα της τεχνολογικής προόδου σε εστίες κοινωνικών αντιδράσεων και πολιτικών αντιπαραθέσεων, με το ζήτημα να αποκτά κεντρική θέση στην προεκλογική ατζέντα ενόψει των ενδιάμεσων εκλογών του Νοεμβρίου. Σύμφωνα με δημοσκόπηση του CNN τον Σεπτέμβριο, το 90% των Αμερικανών εκφράζει ανησυχία για τα κέντρα δεδομένων. Στην Ευρώπη, οι παραδοσιακοί κόμβοι της Φρανκφούρτης, του Λονδίνου, του Αμστερνταμ, του Παρισιού και του Δουβλίνου βρίσκονται αντιμέτωποι με υψηλά ποσοστά πληρότητας και σοβαρούς περιορισμούς στα ηλεκτρικά δίκτυα, στρέφοντας το επενδυτικό ενδιαφέρον προς νέες αγορές. Σε αυτή τη συγκυρία, η Ελλάδα φιλοδοξεί να αναδειχθεί σε έναν από τους ανερχόμενους κόμβους της ευρωπαϊκής ψηφιακής οικονομίας.

Η γεωγραφική της θέση, η ανάπτυξη των διεθνών τηλεπικοινωνιακών διασυνδέσεων και η ανάγκη γεωγραφικής διασποράς των ψηφιακών υποδομών έχουν τοποθετήσει την Αθήνα στο ραντάρ μεγάλων διεθνών επενδυτών. Στις εταιρείες που έχουν ήδη παρουσία ή διερευνούν νέες επενδυτικές ευκαιρίες περιλαμβάνονται η Digital Realty μέσω της Lamda Hellix, η Sparkle, η Lancom, η Microsoft, η Data4, η Data In Scale των ΔΕΗ–DAMAC και η AWS, η οποία υπέγραψε μνημόνιο συνεργασίας με τη ΔΕΗ για την κατασκευή του mega data center στην Κοζάνη. Στον κατάλογο προστέθηκαν τις τελευταίες εβδομάδες και οι εταιρείες των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων Khazna Data Centers και Core42, οι οποίες υπέγραψαν συμφωνίες για την ανάπτυξη data centers στην Ελλάδα με τη Masdar και τον όμιλο Κοπελούζου.

Είναι όμως το ηλεκτρικό σύστημα και οι υποδομές της χώρας έτοιμα να υποδεχθούν το νέο επενδυτικό κύμα της βαριάς ενεργοβόρου ψηφιακής βιομηχανίας;

Οι μεγάλες προκλήσεις

Τρεις είναι οι βασικές προκλήσεις που θα κληθεί να αντιμετωπίσει το ηλεκτρικό σύστημα, εφόσον υλοποιηθούν τα σχέδια για την ανάπτυξη πολύ μεγάλων data centers, σύμφωνα με τον αντιπρόεδρο του ΑΔΜΗΕ Γιάννη Μάργαρη: «Επάρκεια ενέργειας, δίκτυα ώστε να μην υπάρχει θέμα κορεσμού και προφανώς οι τιμές, δηλαδή το πώς αυτά τα έργα θα ενσωματωθούν στο σύστημα χωρίς να αυξηθούν οι τιμές ηλεκτρικού ρεύματος». Πρόκειται για προκλήσεις με τις οποίες έχουν ήδη βρεθεί αντιμέτωπες χώρες όπου η μεγάλη συγκέντρωση data centers έχει δημιουργήσει κινδύνους τόσο για την επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας όσο και για την αντοχή των δικτύων. Η Ελλάδα, σύμφωνα με τον κ. Μάργαρη, έχει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει αυτή τη διεθνή εμπειρία και να σχεδιάσει εγκαίρως τους όρους ανάπτυξης της νέας αγοράς, αποφεύγοντας προβλήματα που αλλού επιχειρείται να αντιμετωπιστούν εκ των υστέρων.

Σε αυτή τη λογική κινείται το νέο θεσμικό πλαίσιο του ΥΠΕΝ, το οποίο επιχειρεί να διαχωρίσει τις πραγματικές επενδύσεις από τα έργα που παραμένουν στα χαρτιά. Μεταξύ άλλων, προβλέπει προτεραιότητα στην εξέταση αιτημάτων για έργα ισχύος άνω των 200 MW, ενώ υποχρεώνει τους επενδυτές να έχουν εξασφαλίσει για τουλάχιστον δέκα χρόνια την έκταση στην οποία σχεδιάζεται να εγκατασταθεί το data center. Παράλληλα, προβλέπει την κάλυψη τουλάχιστον του 60% της ετήσιας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, καθώς και αυστηρότερα κριτήρια οικονομικής φερεγγυότητας. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι η ανάπτυξη των κέντρων δεδομένων δεν θα δεσμεύσει δυσανάλογους πόρους του ηλεκτρικού συστήματος, ούτε θα μεταφέρει το κόστος των αναγκαίων υποδομών στους υφιστάμενους καταναλωτές.

Αβεβαιότητα

Παρά το πρωτοφανές επενδυτικό ενδιαφέρον, παραμένει εξαιρετικά αβέβαιο πόσα από τα σχεδιαζόμενα data centers θα κατασκευαστούν τελικά. Η αβεβαιότητα αυτή δυσκολεύει τον ενεργειακό σχεδιασμό, καθώς τα data centers αποτελούν μεγάλα και σχεδόν συνεχή ηλεκτρικά φορτία, με διαφορετικά χαρακτηριστικά από εκείνα της παραδοσιακής κατανάλωσης.

Ο ΑΔΜΗΕ εκπονεί ήδη μελέτες με διαφορετικά σενάρια ανάπτυξης της αγοράς, προκειμένου να αποτιμήσει τις επιπτώσεις των νέων φορτίων στην επάρκεια και στη λειτουργία του συστήματος. Σύμφωνα με τον κ. Μάργαρη, τα data centers αποτελούν τον βασικό νέο παράγοντα που αναμένεται να ενισχύσει τη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας τα επόμενα χρόνια, εξέλιξη που ενσωματώνεται στον σχεδιασμό του διαχειριστή.

Μελέτη της PwC για τη χωροθέτηση των data centers στην Ελλάδα, η οποία παρουσιάστηκε την άνοιξη, αναφέρει ότι τα μεγαλύτερα περιθώρια διαθέσιμης ηλεκτρικής ισχύος εντοπίζονται στη Δυτική Μακεδονία, με 630 MW, και στη Θεσσαλία, με 605 MW. Αντίθετα, η Αττική διαθέτει μόλις 180 MW και η Κρήτη 140 MW, παρά το γεγονός ότι συγκαταλέγονται στις περιοχές που προσελκύουν έντονο ενδιαφέρον για την εγκατάσταση νέων ψηφιακών υποδομών.

Το κατά πόσον θα απαιτηθούν πρόσθετες επενδύσεις στα δίκτυα μεταφοράς θα εξαρτηθεί από τη γεωγραφική θέση, τον αριθμό και την τελική ισχύ των έργων που θα προχωρήσουν.

Ο κίνδυνος αύξησης των τιμών ρεύματος

Πέρα από την επάρκεια ισχύος και τις αντοχές των δικτύων, ένα από τα πλέον κρίσιμα ζητήματα είναι οι επιπτώσεις που μπορεί να έχει η μαζική ανάπτυξη data centers στις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας. Το ζήτημα έχει αναδείξει ο πρόεδρος της ΔΕΗ Γιώργος Στάσσης, προειδοποιώντας για τον κίνδυνο μεταφοράς του πρόσθετου κόστους στους υπόλοιπους καταναλωτές. «Προφανώς, σε οποιοδήποτε ηλεκτρικό σύστημα, όταν προστίθεται ξαφνικά μια πολύ μεγάλη νέα ζήτηση και το σύστημα δεν προσαρμόζεται αναλόγως, τότε ο μεγάλος καταναλωτής επωφελείται από τις καλύτερες τιμές, ενώ το επιπλέον κόστος μεταφέρεται στους υπόλοιπους καταναλωτές. Γι' αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό –και γι' αυτό το υποστηρίζουμε τόσο έντονα– να κατασκευάζεται νέα παραγωγική δυναμικότητα προκειμένου να εξυπηρετείται αυτή η πρόσθετη ζήτηση», έχει τονίσει.

Η επίδραση στις τιμές από τη συνεχή ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας ενός μεγάλου data center είναι διπλή, λέει στην «Κ» ο Παντελής Μπίσκας, καθηγητής στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του ΑΠΘ και υπεύθυνος μελέτης που αναμένεται να εκπονήσει το ΙΕΝΕ για τις προοπτικές ανάπτυξης data centers και τις επιπτώσεις τους στη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Οπως εξηγεί, για να καλυφθεί η πρόσθετη ζήτηση κυρίως με ΑΠΕ από ένα data center 1.000 MW, θα χρειαστούν 3-4 GW νέων φωτοβολταϊκών. Τις μεσημεριανές ώρες, όταν η παραγωγή των φωτοβολταϊκών είναι υψηλή, το πρόσθετο φορτίο θα μπορεί να απορροφά μέρος της πλεονάζουσας ενέργειας, περιορίζοντας τις μηδενικές ή αρνητικές τιμές και τις περικοπές παραγωγής ΑΠΕ. Η εξέλιξη αυτή θα μπορούσε να λειτουργήσει θετικά για τη βιωσιμότητα νέων επενδύσεων στις ανανεώσιμες πηγές. Η εικόνα διαφοροποιείται, ωστόσο, τις νυχτερινές και βραδινές ώρες, όταν η παραγωγή των φωτοβολταϊκών μηδενίζεται αλλά η ζήτηση των data centers παραμένει υψηλή. Τις βραδινές ώρες μπορεί να υπάρξει μικρή ανοδική πίεση αν δεν προστεθεί νέα ευέλικτη ισχύς.

Εντονο προβληματισμό για τις επιπτώσεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας εκφράζει και η ελληνική βιομηχανία, η οποία ανησυχεί ότι η είσοδος νέων μεγάλων καταναλωτών μπορεί να επιβαρύνει περαιτέρω το ήδη υψηλό ενεργειακό της κόστος. «Η σύνδεση νέων κέντρων δεδομένων μεγάλης κλίμακας μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνο εφόσον εξασφαλίζεται πραγματική κάλυψη της ζήτησης από νέα παραγωγή, φυσική παράδοση και πλήρης ικνηλασιμότητα της ενέργειας, ανάληψη του κόστους από τους επενδυτές και προστασία των υφιστάμενων καταναλωτών, ιδιαίτερα της ελληνικής βιομηχανίας», δηλώνει ο πρόεδρος των ενεργοβόρων βιομηχανιών (ΕΒΙΚΕΝ) Αντώνης Κοντολέων.

Η κλίμακα των ενεργειακών αναγκών της νέας ψηφιακής βιομηχανίας γίνεται περισσότερο κατανοητή μέσα από ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Σύμφωνα με τον κ. Μπίσκα, ένα σύγχρονο hyperscale ή AI data center ισχύος 100 MW καταναλώνει περίπου 750-850 GWh ηλεκτρικής ενέργειας ετησίως, ποσότητα αντίστοιχη με την κατανάλωση περίπου 200.000 νοικοκυριών.

Η ενεργειακή κρίση αποτυπώνεται στον προϋπολογισμό

Τη σφραγίδα της ενεργειακής κρίσης φέρει ο φετινός κρατικός προϋπολογισμός, καθώς αλλάζουν οι ισορροπίες στα έσοδα και στις δαπάνες του Δημοσίου. Από τη μία πλευρά, οι ανατιμήσεις ενισχύουν τις εισπράξεις από την έμμεση φορολογία και κυρίως τον ΦΠΑ, παρά τις πιέσεις που δέχεται η κατανάλωση. Από την άλλη, η ανάγκη στήριξης του εισοδήματος και οι προσπάθειες για αποφυγή αντίστοιχου σοκ στο μέλλον αυξάνουν τις κρατικές δαπάνες.

Στο σκέλος των εσόδων, η επίδραση της ενεργειακής κρίσης αποτυπώνεται ήδη καθαρά στις εισπράξεις από τον ΦΠΑ, οι οποίες εκτινάχθηκαν στα 23 δισ. ευρώ στο εννεάμηνο. Στο προσχέδιο του προϋπολογισμού επιβεβαιώθηκε η πρόβλεψη για νέο ρεκόρ εσόδων από ΦΠΑ το 2026 στα 30,777 δισ. ευρώ. Εξαιρώντας έκτακτες εισπράξεις, πρόκειται για υπέρβαση του αρχικού στόχου κατά 1,24 δισ. ευρώ, ενώ ανέρχεται περίπου σε 3 δισ. ευρώ πάνω από το ιστορικό υψηλό του 2025. Η μεγάλη ώθηση δίνεται, βέβαια, από τον ΦΠΑ στα πετρελαιοειδή, αλλά και συνολικά από τις ανατιμήσεις, καθώς η αύξηση των τιμών διογκώνει τις εισπράξεις από τον φόρο ακόμη και για χαμηλότερο επίπεδο κατανάλωσης.

Διαφορετική είναι η εικόνα στον ειδικό φόρο κατανάλωσης (ΕΦΚ). Σε αντίθεση με τον ΦΠΑ, ο οποίος υπολογίζεται ως ποσοστό επί της αξίας των συναλλαγών, ο ΕΦΚ στα καύσιμα επιβάλλεται ανά μονάδα προϊόντος. Ως αποτέλεσμα, οι υψηλές τιμές ενέργειας έχουν οδηγήσει σε περιορισμό της κατανάλωσης καυσίμων και σε μείωση των σχετικών φορολογικών εσόδων του Δημοσίου. Η πτώση αυτή είναι ήδη εμφανής στα στοιχεία του εννεαμήνου, ενώ σύμφωνα με το προσχέδιο του προϋπολογισμού θα αποτυπωθεί σε ολόκληρο το 2026, με τα έσοδα από τον ΕΦΚ να περιορίζονται σε 7,176 δισ. ευρώ. Πρόκειται για μείωση 283 εκατ. έναντι του αρχικού στόχου και 262 εκατ. σε σύγκριση με πέρυσι.

Η επίδρασή της είναι έντονη, τόσο στο σκέλος των εσόδων όσο και σε αυτό των δαπανών, λόγω των μέτρων στήριξης.

Το αποτύπωμα της ενεργειακής κρίσης είναι εμφανές και στο προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού 2027. Αλλωστε, σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας, οι πιέσεις στην αγορά καυσίμων θα διατηρηθούν και το επόμενο έτος. Τα έσοδα από ΦΠΑ εκτιμώνται ξανά πάνω από 30 δισ. ευρώ, αν και χαμηλότερα από φέτος λόγω της λήξης του Ταμείου Ανάκαμψης. Αντιθέτως, στα έσοδα από τους ΕΦΚ προβλέπεται ανάκαμψη στα 7,312 δισ. ευρώ.

Στο σκέλος των δαπανών, φέτος ελήφθησαν μέτρα στήριξης περίπου 1,21 δισ. ευρώ, τα οποία χρηματοδοτήθηκαν με αξιοποίηση του ελεύθερου δημοσιονομικού χώρου, ανακατανομή δαπανών και χρήση του αποθεματικού του κρατικού προϋπολογισμού. Σε αυτά τα μέτρα στήριξης έναντι της αύξησης του ενεργειακού κόστους προσμετρώνται δύο μόνιμες παρεμβάσεις ύψους 541 εκατ. ευρώ: η αύξηση της ετήσιας ενίσχυσης των συνταξιούχων και η διεύρυνση των κριτηρίων επιστροφής ενοικίου. Τα υπολειπόμενα 669 εκατ. ευρώ αφορούν έκτακτα μέτρα, κυρίως επιδοματικού χαρακτήρα, τα οποία εφαρμόστηκαν για τον μετριασμό των επιπτώσεων από την ενεργειακή κρίση.

Για τις ανάγκες που ενδέχεται να προκύψουν από την ενεργειακή κρίση το 2027 έχει ενσωματωθεί πολύ χαμηλότερη πρόβλεψη στον προϋπολογισμό, της τάξης των 200 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, σε μια χρονιά αυξημένων απαιτήσεων λόγω των εκλογών και με τις εκτιμήσεις να δείχνουν υψηλότερες τιμές ενέργειας, το περιθώριο παρέμβασης μπορεί να διευρυνθεί με την αξιοποίηση του αποθεματικού ύψους 1,25 δισ. ευρώ, τα οποία διατίθενται για την κάλυψη απρόβλεπτων και επειγουσών δαπανών. Επίσης, έχουν προβλεφθεί παρεμβάσεις με στόχο τη μόνιμη μείωση του ενεργειακού κόστους, όπως νέα προγράμματα επιχορήγησης συστημάτων μπαταριών, η μείωση της πρώτης κλίμακας χρεώσεων ΥΚΩ και άλλα μέτρα ενίσχυσης της ενεργειακής αυτονομίας.

Σημειώνεται, τέλος, ότι μέσω της ρήτρας διαφυγής από τους ευρωπαϊκούς δημοσιονομικούς κανόνες ενισχύεται το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων κατά 300 εκατ. ευρώ φέτος και 400 εκατ. ευρώ το 2027, με στόχο τη χρηματοδότηση νέων έργων ενίσχυσης της ενεργειακής ανθεκτικότητας και ασφάλειας.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ & ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης και Ψηφιακών Υπηρεσιών, με βάση τις διαθέσιμες συχνότητες που περιλαμβάνονται στο τελικό αναθεωρημένο Εθνικό Σχέδιο Ραδιοφωνικής Κάλυψης, δέχεται αιτήσεις για ίδρυση, εγκατάσταση και λειτουργία ενός (1) μικρού τοπικού ραδιοφωνικού οργανισμού για την πόλη/ επαρχία Λάρνακας.

Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να υποβάλουν, στα Γραφεία της Αρχής, συμπληρωμένα τα έντυπα των σχετικών αιτήσεων, και να καταβάλουν το ανάλογο τέλος εξέτασης αίτησης για μικρό τοπικό ραδιοφωνικό οργανισμό, ήτοι €341,72 μέχρι τις 12 μ.μ. της 03/02/2027.

Έντυπα αιτήσεων καθώς επίσης και αντίγραφα του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών Κ.Δ.Π. 10/2000 και / ή άλλα στοιχεία που αφορούν στη διαδικασία υποβολής αιτήσεων, μπορούν να παραλαμβάνονται είτε από την ιστοσελίδα της Αρχής στο www.rtdsa.org.cy είτε από τα Γραφεία της Αρχής (Λεωφόρος Αθαλάσσας, Αρ. 42, 2012 Στρόβολος, Λευκωσία) καθημερινά (Δευτέρα - Παρασκευή) από τις 7:30 π.μ. μέχρι τις 2:00 μ.μ.).

Αρχή Ραδιοτηλεόρασης και Ψηφιακών Υπηρεσιών

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η No1 ενημερωτική εφαρμογή στην Κύπρο

Μείνετε ενημερωμένοι!

Κατεβάστε την εφαρμογή της Καθημερινής Κύπρου στο κινητό σας

Available on the iPhone App Store

ANDROID APP ON Google play

Το αριστούργημα που ύμνησε τον έρωτα κυκλοφορεί με την Καθημερινή

Το αξεπέραστο μυθιστόρημα της Τζέιν Όστεν σε μια νέα, εμπλουτισμένη έκδοση για τους παλαιούς και τους νέους θαυμαστές της

Την Κυριακή 8/11 με την Καθημερινή

Πουλάνε τα παιχνίδια για... μεγάλα παιδιά

Η μεγάλη αύξηση πωλήσεων στην κατηγορία 18+ αντισταθμίζει για την παιχνιδοβιομηχανία τη μείωση των γεννήσεων

Η κατηγορία των παιχνιδιών που απευθύνονται σε άτομα ηλικίας από 15 ετών και άνω αποτελεί την ταχύτερα αναπτυσσόμενη στην ευρωπαϊκή αγορά, έχοντας καταγράψει αύξηση 111% από το 2020.

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Μέχρι πριν από λίγα χρόνια τα καταστήματα παιχνιδιών περίμεναν τα Χριστούγεννα για να έρθει ο Αη Βασίλης και να γεμίσει τα... ταμεία τους. Πλέον ο Αη Βασίλης έρχεται 365 ημέρες τον χρόνο. Και αυτό διότι η ηλικιακή ομάδα που αγοράζει ολοένα και συχνότερα παιχνίδια και μάλιστα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους είναι τα μεγάλα παιδιά και οι ενήλικοι, παιχνίδια που αγοράζουν για τους ίδιους και όχι για να τα δωρίσουν σε κάποιο μικρό παιδί. Είναι η λεγόμενη αγορά των «kidults» (από τις λέξεις kid=παιδί και adult=ενήλικος), κατηγορία η οποία αναπτύσσεται παγκοσμίως με τον ταχύτερο ρυθμό από όλες τις άλλες στη βιομηχανία και στο εμπόριο παιχνιδιών, τείνοντας να υπεραντισταθμίσει τις απώλειες στις πωλήσεις από τη μείωση των γεννήσεων και τη γήρανση του πληθυσμού στις ανεπτυγμένες χώρες.

Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της εταιρείας ερευνών αγοράς Circana, η παγκόσμια αγορά παιχνιδιών κατέγραψε το 2025 ετήσια αύξηση 8%, φτάνοντας σε 123 δισ. δολάρια, με την κατηγορία των παιχνιδιών που απευθύνονται σε άτομα ηλικίας από 15 ετών και άνω να αποτελεί την ταχύτερα αναπτυσσόμενη, έχοντας καταγράψει αύξηση 111% από το 2020. Στη γηραιά και ταυτόχρονα γερασμένη ήπειρο, την Ευρώπη,

Τα παιχνίδια που απευθύνονται σε άτομα ηλικίας από 15 ετών και άνω αποτελούν την ταχύτερα αναπτυσσόμενη κατηγορία, έχοντας καταγράψει αύξηση 111% από το 2020.

και δη στις πέντε μεγαλύτερες ευρωπαϊκές αγορές που μετράει η Circana, η αγορά παιχνιδιών για καταναλωτές άνω των 12 ετών υπερβαίνει τα 4,5 δισ. ευρώ και πλέον αποτελεί σχεδόν το 30% της συνολικής αγοράς. Μάλιστα η υποκατηγορία των παιχνιδιών για ενηλίκους (18+) ήταν η ταχύτερα αναπτυσσόμενη με αύξηση πωλήσεων 5,5% σε διάστημα δύο ετών.

Τι συμβαίνει στην Ελλάδα; Αν και οι γεννήσεις μειώνονται ραγδαία και το 2025 ήταν λιγότερες κατά 21,5% σε σύγκριση με τις γεννήσεις το 2019, ο τζίρος των καταστημάτων παιχνιδιών ακολουθεί μετά το 2020 σταθερά ανοδική πορεία. Ετσι, από 890,69 εκατ. ευρώ το 2019, το 2025 έκλεισε, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), σε 1,32 δισ. ευρώ, μεγαλύτερος δηλαδή κατά 48% περίπου. Μέρος αυτής της αύξησης οφείλεται φυσικά στην άνοδο των τιμών, αλλά και στην τάση της πολύ συχνής αντικατάστασης των παιχνιδιών για παιδιά σε σύγκριση με παλαιότερες εποχές. Ωστόσο σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στη διεύρυνση της πελατειακής βάσης σε μεγαλύτερες ηλικίες.

Στην Ελλάδα η τάση της αγοράς παιχνιδιών για ενηλίκους εμφανίστηκε το 2020, τη χρονιά της πανδημίας και των lockdowns, καθώς παζλ, επιτραπέζια μέχρι video games αποτέλεσαν και για τους ενηλίκους μορφή διασκέδασης. «Η τάση αυτή συνεχίστηκε και μετά την πανδημία. Η διασκέδαση έχει αλλάξει», επισημαίνει, μιλώντας στην «Καθημερινή της Κυριακής», η κ. Δώρα Κουφού, γενική διευθύντρια της AS Company. Πρόκειται για ελληνική εταιρεία, εισηγμένη στο Euronext Athens, με ηγετική θέση στη δημιουργία και εμπορία παιχνιδιού στην Ελλάδα, έχοντας συνεργασίες αποκλειστικής διανομής, καθώς και τα δικαιώματα ανάπτυξης παιχνιδιών των μεγαλύτερων εταιρειών στον κλάδο. «Η σημαντικότερη αλλαγή στην αγορά παιχνιδιού είναι ότι ο καταναλωτής δεν είναι πλέον μόνο το παιδί και το προϊόν δεν είναι πλέον μόνο το παιχνίδι», προσθέτει η κ. Κουφού. Ενδεικτικό της τάσης των kidults που υπάρχει και στην Ελλάδα είναι ότι ενώ παλιότερα η AS Company είχε 5 κωδικούς παιχνιδιών για ενηλίκους, τώρα πλέον διαθέτει 20 και θα αυξηθούν περαιτέρω.

Οι μεγάλοι κατασκευαστές παιχνιδιών –όπως είναι για παράδειγμα η Mattel, η Hasbro, η Lego– αντιλαμβανόμενοι ότι η δραματική μείωση των γεννήσεων στις αναπτυγμένες χώρες θα μπορούσε να έχει αρνητικές επιπτώσεις σε πωλήσεις και κέρδη, διευρύνουν το πεδίο δραστηριότητάς τους ταυτόχρονα προς τρεις κατευθύνσεις:

– Από τα παιδιά σε καταναλωτές όλων των ηλικιών, συμπεριλαμβανομένων εφήβων, ενηλίκων, συλλεκτών και θαυμαστών.

– Από το μεμονωμένο προϊόν σε σήματα, κοινότητες (communities) και fandoms (κοινότητες θαυμαστών), που μπορούν να διατηρούν μακροχρόνια σχέση με τον καταναλωτή. Οπως μας εξηγεί η κ. Κουφού, υπάρχουν πολύ ισχυρές κοινότητες παιχνιδιού όπου ο μέσος καταναλωτής είναι περίπου 35 ετών, με μέση διάρκεια συμμετοχής άνω των πέντε ετών.

– Από το αμιγώς φυσικό παιχνίδι σε ευρύτερα οικοσυστήματα, όπου συνδυάζονται το φυσικό, συμβατικό παιχνίδι, το ψηφιακό παιχνίδι, οι συλλογές. Υπηρετώντας αυτές τις κατευθύνσεις οι εταιρείες αφενός απευθύνονται στους σημερινούς ενηλίκους, αφετέρου δημιουργούν τις προϋποθέσεις ώστε τα σημερινά παιδιά να εξακολουθούν να είναι καταναλωτές τους και όταν περάσουν στην ενήλικη ζωή. «Τα παιδιά του σήμερα είναι οι συλλέκτες του αύριο», τόνισε χαρακτηριστικά ο κ. Νίκος Μουστάκας, επικεφαλής της γνωστής αλυσίδας παιχνιδιών «Μουστάκας», μιλώντας πρόσφατα σε εκδήλωση του Ελληνογερμανικού Επιμελητηρίου, ενόψει της επόμενης διεθνούς έκθεσης παιχνιδιού, Spielwarenmesse που θα πραγματοποιηθεί τον Φεβρουάριο του 2027 στη Νυρεμβέργη.

Ετσι επανέρχονται στο προσκήνιο συλλεκτικά μοντέλα αυτοκινήτων (Hot Wheels) με τις τιμές των σετ να φτάνουν ακόμη και τα 700 δολάρια, παιχνίδια στρατηγικής με κάρτες (Trading Card Games), συλλεκτικά Lego, φιγούρες πρώων από ταινίες, σειρές κ.ο.κ. Μια

Στην Ελλάδα η τάση της αγοράς παιχνιδιών για ενηλίκους εμφανίστηκε το 2020, τη χρονιά της πανδημίας και των lockdowns και συνεχίζεται καθώς η διασκέδαση έχει αλλάξει.

φιγούρα Anime κοστίζει, για παράδειγμα, γύρω στα 70 ευρώ, ενώ ένα σετ από 4 κάρτες TCG μπορεί να φτάνει να πωλείται πάνω από 35 ευρώ. Δεν είναι τυχαίο ότι και το επόμενο Lego Store που θα ανοίξει στο κέντρο της Αθήνας, επί της οδού Μητροπόλεως, στα τέλη Νοεμβρίου θα διαθέτει και συλλεκτικά κομμάτια. Επιπλέον, οι εταιρείες προχωρούν και στην προσαρμογή των παραδοσιακών παιχνιδιών για παιδιά σε μεγαλύτερες ηλικίες. Οι πλαστελίνες δεν είναι μόνο για τα νήπια, αλλά και για τους μεγάλους, με την Hasbro να προχωράει σε ειδικό προϊόν Play Doh για τη δημιουργία διακοσμητικών για το σπίτι (λουλούδια, κηροπήγια κ.ά.).

Τι προβλέπεται για το μέλλον; Οι «kidults» και οι «adult collectors» θα αποτελούν πλέον δομικό κομμάτι της αγοράς και όχι μια πρόσκαιρη τάση, ακριβώς διότι οι προβλέψεις δείχνουν περαιτέρω μείωση των γεννήσεων. Τι σημαίνει αυτό για την αγορά; Νέες δυνατότητες για προϊόντα προστιθέμενης αξίας και μεγαλύτερο εύρος τιμών. Οι ενήλικοι αγοράζουν παιχνίδια για τον εαυτό τους ή για άλλους ενηλίκους καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και όχι μόνο τα Χριστούγεννα και το Πάσχα. Το έναυσμα μπορεί να είναι απλώς η πρεμιέρα μιας ταινίας επιστημονικής φαντασίας.

Από τις βρεφικές πάνες στις πάνες ακράτειας

Από το βρεφικό γάλα στα ειδικά προϊόντα για δυσθρεψία, από τις βρεφικές πάνες στις πάνες ακράτειας, από τα μπλε τετράδια στις επαγγελματικές ψηφιακές εκτυπώσεις, από τα καταστήματα βρεφικών ειδών στα καταστήματα με είδη για ζώα συντροφιάς. Είναι μερικές μόνο από τις αλλαγές που επιφέρει η γήρανση του πληθυσμού στην κατανάλωση, αλλαγές στις οποίες καλείται να προσαρμοστεί η βιομηχανία, το εμπόριο, αλλά και οι υπηρεσίες. Οι μεγαλύτερες ηλικίες δεν καταναλώνουν λιγότερο, όπως ίσως κάποιοι νομίζουν, αλλά καταναλώνουν διαφορετικά.

Ετσι, εταιρείες με πλούσια παράδοση στα προϊόντα για βρέφη, όπως η Danone και η Nestle, επικεντρώνονται τα τελευταία χρόνια σε κατηγορίες που σχετίζονται περισσότερο με ενηλίκους και μάλιστα με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Η μεν Danone πέρα από τα λειτουργικά επιδόρπια γάλακτος, τα φυτικά «γαλακτοκομικά» και τα πρωτεϊνούχα προϊόντα, έχει δημιουργήσει μια ολόκληρη σειρά προϊόντων ειδικής διατροφής, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις διατροφικές ανάγκες που συνδέονται με διάφορες παθήσεις ενηλίκων και αποτελείται από πόσιμα θρεπτικά σκευάσματα για τις περιπτώσεις που ο ασθενής μπορεί να σιτίζεται από το στόμα, αλλά και σκευάσματα εντερικής σίτισης με καθετήρα για την αντίθετη περίπτωση.

Μπορεί τις παλιότερες δεκαετίες το Γάλα Βλάχας Εβαπορέ της Nestle να μεγάλωνε γερά παιδιά, όπως ισχυριζόταν η γνωστή διαφήμιση, πλέον όμως ο πολυεθνικός κολοσσός δίνει μεγάλη έμφαση σε προϊόντα που απευθύνονται σε ενηλίκους και σε άτομα μεγάλης ηλικίας, όπως ειδικά σκευάσματα για την καλύτερη λειτουρ-

Η γήρανση του πληθυσμού φέρνει αλλαγές στη βιομηχανία, στο εμπόριο, αλλά και στις υπηρεσίες.

για του εντέρου, για την αντιμετώπιση της δυσφαγίας (δυσκολία στην κατάποση) ή ακόμη και συμπληρώματα διατροφής.

Η ελληνική Septona μπορεί να αποφάσισε να εισέλθει το 2024 στην κατηγορία των βρεφικών πανών, όμως ο στόχος της είναι κυρίως οι ξένες αγορές και όχι η ελληνική, καθώς έτσι κι αλλιώς η βιομηχανία έχει ισχυρή εξωστρέφεια.

Κρίσιμο ρόλο στο χαρτοφυλάκιό της διαδραματίζουν, άλλωστε, προϊόντα για τη φροντίδα ενηλίκων, όπως πάνες/εσώρουχα ακράτειας και υποσέντονα, κατηγορία στην οποία εισήλθε η εταιρεία το 2022, όταν εξαγόρασε το σήμα Cliniva.

Στις επαγγελματικές ψηφιακές εκτυπώσεις επένδυσε από την πλευρά της μία επίσης επιτυχημένη ελληνική εταιρεία, η «Θ.Κ. Σκαγιάς ΑΒΕΕ», γνωστή ως Skag και κυρίως από το μπλε τετράδιο «Διεθνές». «Δεν θέλω να είμαι η 3η γενιά του 3Δ με την πρώτη γενιά να δημιουργεί, τη δεύτερη γενιά να διατηρεί και την τρίτη γενιά να διαλύει», είχε πει χαρακτηριστικά σε εταιρική εκδήλωση ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας Θεόδωρος Σκαγιάς, αναφερόμενος στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η εταιρεία λόγω της μείωσης των γεννήσεων και κατ' επέκταση της μείωσης του μαθητικού πληθυσμού. Ετσι, η εταιρεία πραγματοποίησε σειρά επενδύσεων σε υπερσύγχρονες μηχανές ψηφιακών εκτυπώσεων. Μάλιστα η εταιρεία θα συμμετάσχει για πρώτη φορά στην έκθεση ΧΕΝΙΑ 2026 που θα πραγματοποιηθεί στις 23-26 Νοεμβρίου στην Αθήνα, παρουσιάζοντας εκτυπωτικές εφαρμογές για ξενοδοχεία και τουριστικά καταστήματα.

Η τουριστική αγορά, άλλωστε, προκρίνεται και από την ΕΥ στη μελέτη για τον κλάδο των σούπερ μάρκετ, που δημοσιοποίησε την Πέμπτη ως μια λύση για την αντιστάθμιση των απωλειών που θα έχει ο κλάδος τα επόμενα χρόνια λόγω της προβλεπόμενης μείωσης του πληθυσμού.

Η τεχνολογία στην υπηρεσία της φοροδιαφυγής

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Μια πίτσα που καταχωρίζεται ως «κέρασμα», ένα δίκτυο εκατοντάδων εταιρειών, εικονικά τιμολόγια εκατομμυρίων ευρώ και ταμειακές μηχανές που «σβήνουν» πωλήσεις με το πάτημα ενός κουμπιού. Οι υποθέσεις της Pizza Fan και του «Χωριάτικου», αλλά και μια σειρά αποκαλύψεων των τελευταίων ετών, δείχνουν ότι η φοροδιαφυγή έχει πλέον ξεφύγει από την απλή πρακτική της μη έκδοσης αποδείξεων. Στη θέση της έχουν εμφανιστεί οργανωμένοι μηχανισμοί με εταιρείες-φαντάσματα, εικονικές συναλλαγές, παράνομες επιστροφές ΦΠΑ και ειδικά λογισμικά που αλλοιώνουν την πραγματική εικόνα των επιχειρήσεων.

Οι πρόσφατες υποθέσεις, με δεκάδες συλλήψεις και εκατοντάδες εμπλεκόμενα πρόσωπα, επαναφέρουν στο προσκήνιο μια διαχρονική παθογένεια της ελληνικής οικονομίας. Από το κύκλωμα εικονικών τιμολογίων των 300 εκατ. ευρώ που εντόπισε το ΣΔΟΕ το 2013 μέχρι τα σημερινά δίκτυα εκατοντάδων εταιρειών, οι μέθοδοι αλλάζουν, ο στόχος όμως παραμένει ίδιος και δεν είναι άλλος από την απόκρυψη εισοδημάτων και την αποφυγή καταβολής φόρων.

Το «κέρασμα» των 150 εκατ.

Στην υπόθεση της Pizza Fan, σύμφωνα με την έρευνα της Διεύθυνσης Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος, φέρεται να χρησιμοποιείτο ειδική λειτουργία στο λογισμικό παραγγελιών με την ονομασία «κέρασμα». Ο μηχανισμός εκτιμάται ότι λειτουργούσε από το 2016 έως το 2026, επιτρέποντας την καταχώριση παραγγελιών στο εσωτερικό σύστημα των καταστημάτων χωρίς την έκδοση αντίστοιχων φορολογικών αποδείξεων. Ετσι, η επιχείρηση μπορούσε να παρακολουθεί τον πραγματικό όγκο των πωλήσεων, ενώ μέρος του τζίρου δεν εμφανιζόταν στα φορολογικά στοιχεία. Η αποκρυβείσα φορολογητέα ύλη εκτιμάται ότι ξεπερνά τα 150 εκατ. ευρώ και η ζημία του Δημοσίου από φόρο εισοδήματος και ΦΠΑ τα 25 εκατ. ευρώ. Πάντως, με βάση τα τελευταία στοιχεία, τα ποσά που ανακοινώθηκαν αρχικώς αναμένεται να περιορισθούν σημαντικά.

Ακόμη μεγαλύτερη πολυπλοκότητα εμφανίζει η υπόθεση του «Χωριάτικου». Η δικογραφία αφορά περίπου 340 εταιρείες, οι οποίες φέρεται να χρησιμοποιούνταν για την απόκρυψη πραγματικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και την αποφυγή φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Στην υπόθεση καταγράφονται 58 συλλήψεις και συνολικά 149 κατηγορούμενοι. Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές χωρίς προσαυξήσεις υπολογίζονται σε περίπου 77 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 38,18 εκατ. αφορούν το Δημόσιο και τη φορολογική διοίκηση και 38,78 εκατ. τον e-ΕΦΚΑ. Με πρόστιμα και προσαυξήσεις, οι συνολικές απαιτήσεις φθάνουν στα 95,56 εκατ. ευρώ.

Μία από τις μεγαλύτερες υποθέσεις εικονικών τιμολογίων είχε αποκαλυφθεί τον Φεβρουάριο του 2013. Το ΣΔΟΕ εντόπισε κύκλωμα στον κλάδο εμπορίας πλεκτρικών συσκευών, με εικονικές συναλλαγές ύψους 300 εκατ. ευρώ και εκτιμώμενη ζημία από τον ΦΠΑ

Στην περίπτωση της Pizza Fan, η αποκρυβείσα φορολογητέα ύλη εκτιμάται ότι ξεπερνάει τα 150 εκατ. και η ζημία του Δημοσίου από φόρο εισοδήματος και ΦΠΑ τα 25 εκατ.

Στην υπόθεση του «Χωριάτικου», οι συνολικές ληξιπρόθεσμες οφειλές προς την εφορία και τον ΕΦΚΑ χωρίς προσαυξήσεις υπολογίζονται σε περίπου 77 εκατ. ευρώ.

περίπου 70 εκατ. ευρώ. Χρησιμοποιείτο η μέθοδος carousel, δηλαδή διαδοχικές συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων που δημιουργούσαν την εικόνα πραγματικής εμπορικής δραστηριότητας. Σύμφωνα με τα στοιχεία που είχαν δημοσιοποιηθεί τότε, περισσότερες από τις μισές εμπλεκόμενες επιχειρήσεις είχαν καταβάλει τον ΦΠΑ και τα πρόστιμα, ενώ άλλες είχαν ζητήσει συμβιβασμό με το υπουργείο Οικονομικών.

Το 2019, αποκαλύφθηκε από τις ελεγκτικές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ άλλη υπόθεση, με περίπου 100 επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν παράνομα λογισμικά για την αλλοίωση των δεδομένων στις ταμειακές μηχανές. Τα προγράμματα επέτρεπαν τη διαγραφή παραγγελιών και προϊόντων και τη μείωση του ημερήσιου τζίρου που εμφανιζόταν στα φορολογικά συστήματα. Η αποκρυβείσα φορολογητέα ύλη υπολογίστηκε σε 25 εκατ. ευρώ και ο ΦΠΑ σε περίπου 6 εκατ. ευρώ. Στην υπόθεση φέρεται να συμμετείχε και η εταιρεία που κατασκεύαζε και διαχειριζόταν το παράνομο λογισμικό, εισπράττοντας προμήθεια ανάλογα με το ύψος της απόκρυψης. Το 2022 η ΑΑΔΕ ανακοίνωσε ότι οι έλεγχοι συνεχίζονταν, δημοσιοποιώντας περιπτώσεις εστιατορίων, καφέ, ζαχαροπλαστείων και αρτοποιείων.

Μεγάλος «τζίρος»

Η έκταση του φαινομένου αποτυπώνεται και στα στοιχεία της ΑΑΔΕ για το 2023. Σε 30 μεγάλες υποθέσεις φοροδιαφυγής που εντόπισαν οι Υπηρεσίες Ελέγχου και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων, η αποκρυβείσα φορολογητέα ύλη έφθασε στα 396,18 εκατ. ευρώ, ενώ οι φόροι εισοδήματος και ΦΠΑ που εκτιμήθηκε ότι δεν αποδόθηκαν ξεπερνούσαν τα 150 εκατ. ευρώ.

Τον Ιούλιο του 2024, η ΑΑΔΕ εντόπισε 27 επιχειρήσεις που εξέδιδαν ή λάμβαναν εικονικά τιμολόγια καθαρής αξίας άνω των 218 εκατ. ευρώ, με αναλογούντα ΦΠΑ πάνω από 48 εκατ. ευρώ.

Τον Σεπτέμβριο της ίδιας χρονιάς, η Οικονομική Αστυνομία εξάρθρωσε δίκτυο διασυνοριακής απάτης ΦΠΑ. Μία από τις υποομάδες είχε δημιουργήσει τουλάχιστον 430 εταιρικές οντότητες, μέσω των οποίων πραγματοποιούντο εικονικές συναλλαγές άνω των 150 εκατ. ευρώ. Η εκτιμώμενη απώλεια ΦΠΑ ξεπερνούσε τα 26 εκατ. ευρώ. Συνελήφθησαν 21 άτομα, ενώ στη δικογραφία περιλαμβάνονταν ακόμη 41 πρόσωπα. Οι συναλλαγές συνοδεύονταν από τραπεζικές μεταφορές που εμφανίζονταν ως εξοφλήσεις πραγματικών εμπορικών πράξεων.

Μία ακόμη υπόθεση αποκαλύφθηκε τον Δεκέμβριο του 2023, όταν η Οικονομική Αστυνομία εξάρθρωσε οργάνωση που φέρεται να χρησιμοποιούσε εταιρείες-φαντάσματα στον χώρο των προϊόντων τεχνολογίας. Σύμφωνα με την έρευνα, τα μέλη της είχαν εισπράξει 5,43 εκατ. ευρώ από παράνομες επιστροφές ΦΠΑ, ενώ σε άλλες συναλλαγές φέρονται να είχαν οικειοποιηθεί ΦΠΑ 13,55 εκατ. ευρώ. Παράλληλα, μέσω 69 εταιρειών είχαν εισπραχθεί περίπου 9,70 εκατ. ευρώ από επιστρεπτέες προκαταβολές χωρίς να πληρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις. Συνολικά, τα ποσά αυτά ανέρχονται σε περίπου 28,68 εκατ. ευρώ.

Το σταθερό τηλέφωνο οδεύει προς απόσυρση

Η αντίστροφη μέτρηση έχει ξεκινήσει, καθώς ο συνδρομητής σήμερα το πληρώνει για να έχει Ιντερνετ

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Μια παρέα παιδιών στέκεται μπροστά σε έναν στύλο με ένα κουτί. Στο εσωτερικό του είναι στερεωμένο ένα μαύρο τηλέφωνο, από το οποίο κρέμεται ένα χοντρό καλώδιο. Οι αριθμοί στο καντράν μόλις που διακρίνονται, ενώ από κάτω υπάρχει μια σχισμή για την κάρτα. Σπκώνουν το ακουστικό και το περιεργάζονται με απορία. Για εκείνα μοιάζει περισσότερο με παιχνίδι. Ο σιδερένιος θάλαμος, με το τετράγωνο κουβούκλιο και την μπλε πινακίδα που γράφει «Καρτοτηλέφωνο», παραμένει απομεινάρι μιας εποχής που έχει περάσει.

Μερικά μέτρα πιο κάτω ξεπροβάλλει ακόμη ένας. Το έντονο κίτρινο χρώμα του, αν και ξεθωριασμένο, τον κάνει να ξεχωρίζει ακόμη και από μακριά. Διασχίζοντας το Περιστέρι συναντάει κανείς δεκάδες παροπλισμένους τηλεφωνικούς θαλάμους, σχεδόν έναν κάθε 100 μέτρα. Πριν από 30 χρόνια, για πολλούς αποτελούσαν το μοναδικό μέσο επικοινωνίας με τον υπόλοιπο κόσμο. Οταν τα κινητά τηλέφωνα βρίσκονταν ακόμη στα πρώτα τους βήματα, τα καρτοτηλέφωνα ήταν εκείνα που έδιναν τη λύση. Σταδιακά, ωστόσο, η χρήση τους περιορίστηκε, με αποτέλεσμα εδώ και περισσότερα από 15 χρόνια να θεωρούνται ξεπερασμένα.

Κάπως έτσι κατέληξαν να παραπαίουν κάτω από τη φθορά του χρόνου, έχοντας μετατραπεί σε εστίες μόλυνσης και σκουπιδιών. «Υπάρχουν δεκάδες χιλιάδες θάλαμοι διασκορπισμένοι σε δήμους σε όλη την Ελλάδα», λένε στην «Κ» πηγές προσκείμενες στην αγορά των τηλεπικοινωνιών. Πριν από περίπου δύο χρόνια ο ΟΤΕ, σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές, ξεκίνησε ένα σχέδιο για την αποξήλωσή τους, το οποίο μέχρι σήμερα βρίσκεται σε εξέλιξη. Το μεγαλύτερης κλίμακας πλάνο αφορούσε το

Το 2024 τα λεπτά εξερχόμενων κλήσεων από σταθερά τηλέφωνα ανήλθαν σε περίπου 7,7 δισ., μειωμένα άνω του 24% σε σχέση με το 2023.

Το σταθερό, όπως και τα καρτοτηλέφωνα, θα καταλήξει να εξυπηρετεί απλώς κάποιες δημόσιες υπηρεσίες και ορισμένες επιχειρήσεις.

κέντρο της Αθήνας. «Δεν πρόκειται για εύκολη διαδικασία. Χρειάζεται χρόνος. Αρχικά πρέπει να πάρεις άδεια από τον δήμο και στη συνέχεια να βρεις διαθέσιμο συνεργείο. Η απομάκρυνσή τους από τον δημόσιο χώρο είναι επίσης δύσκολη υπόθεση», επισημαίνουν οι ίδιες πηγές. Και σε όλα αυτά θα πρέπει να συνυπολογιστεί και το κόστος.

Πάντως, τα καρτοτηλέφωνα δεν έχουν περιπέσει παντού σε αχρηστία. Για κάποιους παραμένουν το μοναδικό μέσο επικοινωνίας με τον έξω κόσμο, όπως, για παράδειγμα, στις φυλακές, στα δικαστήρια, αλλά και στο αεροδρόμιο. Οι τηλεφωνικοί θάλαμοι εκεί εξακολουθούν να έχουν φωνή για τους κρατουμένους και για κάποιους ταξιδιώτες. Μάλιστα, τα πιο σύγχρονα δημόσια τηλέφωνα πλέον δέχονται και τραπεζική κάρτα.

Η φθίνουσα πορεία των καρτοτηλεφώνων και η σταδιακή εξαφάνισή τους μπορεί να κάνουν κάποιους να αναρωτηθούν αν έχει έρθει και η σειρά του σταθερού τηλεφώνου. Οι σημερινοί εικοσάρηδες μπορεί να το έχουν χρησιμοποιήσει ελάχιστες φορές. Για κάποιους ίσως να αποτελεί απλώς μια ανάμνηση από το σπίτι του παππού και της γιαγιάς. «Πλέον, το σταθερό τηλέφωνο προσφέρεται απλώς ως συνοδευτική υπηρεσία της σύνδεσης στο Ιντερνετ. Συμπληρώνει τη βασική υπηρεσία», επισημαίνουν χαρακτηριστικά οι ίδιες πηγές. Στην ουσία ο πελάτης πληρώνει για να έχει σταθερό Ιντερνετ και όχι για το τηλέφωνο.

Και αν στο παρελθόν κάποιος σκεφτόταν ότι το σταθερό τηλέφωνο θα μπορούσε να φανεί χρήσιμο σε έκτακτη ανάγκη, όπως σε περίπτωση διακοπής ρεύματος, σήμερα αυτό δεν ισχύει απαραίτητα.

Οι παραδοσιακές αναλογικές συνδέσεις μέσω χάλκινου δικτύου μπορούσαν να λειτουργούν ακόμη και χωρίς ηλεκτροδότηση στο σπίτι, καθώς τροφοδοτούνταν από το τηλεφωνικό κέντρο. Οι περισσότερες σύγχρονες συνδέσεις, όμως, είναι ψηφιακές και βασίζονται σε εξοπλισμό, όπως το router, που χρειάζεται ρεύμα για να λειτουργήσει. «Το σταθερό, όπως και τα καρτοτηλέφωνα, θα καταλήξει να εξυπηρετεί απλώς κάποιες δημόσιες υπηρεσίες και ορισμένες επιχειρήσεις. Υπάρχει για να υπάρχει», εκτιμούν κύκλοι της αγοράς.

Η εκτίμηση αυτή δεν βασίζεται μόνο σε μια αίσθηση, ούτε περιορίζεται στη θεωρία. Οι αριθμοί αποτυπώνουν τη σταδιακή υποχώρηση της σταθερής τηλεφωνίας και τη μετατόπιση των καταναλωτών προς την κινητή. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΕΤΤ, οι γραμμές σταθερής τηλεφωνίας έπεσαν κάτω από τα 5 εκατομμύρια, φθάνοντας περίπου στα 4,6 εκατομμύρια, με τη διείσδυση στον πληθυσμό να διαμορφώνεται στο 44,9%. Την ίδια στιγμή, οι συνδέσεις κινητής τηλεφωνίας έφθαναν περίπου στα 14 εκατομμύρια, με τη διείσδυσή τους να ξεπερνάει το 100%. Η διαφορά αυτή καταδεικνύει και την αλλαγή στις καθημερινές συνήθειες επικοινωνίας, καθώς το κινητό έχει πλέον κυρίαρχη θέση.

Η μετατόπιση γίνεται ακόμη πιο εμφανής όταν εξετάσει κανείς όχι μόνο πόσες γραμμές υπάρχουν, αλλά και πόσο χρησιμοποιούνται. Το 2024 τα λεπτά εξερχόμενων κλήσεων από σταθερά τηλέφωνα ανήλθαν σε περίπου 7,7 δισεκατομμύρια, καταγράφοντας μείωση άνω του 24% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Λιγότεροι είναι πλέον και όσοι επιλέγουν να μεταφέρουν τον σταθερό αριθμό τους σε άλλον πάροχο. Παράλληλα, στις νέες συνδέσεις το σταθερό τηλέφωνο μοιάζει να περνάει σε δεύτερη μοίρα. Προσφέρεται σχεδόν ως συνοδευτική παροχή, κάτι που προστίθεται στο πακέτο χωρίς να αλλάζει ουσιαστικά τον μηνιαίο λογαριασμό. Το ενδιαφέρον των παρόχων αλλά και των καταναλωτών στρέφεται πλέον κυρίως στην κινητή τηλεφωνία και στη διασφάλιση γρήγορου Ιντερνετ.

Και μπορεί τα δημόσια και τα σταθερά τηλέφωνα σταδιακά να παροπλίζονται, ωστόσο σε ορισμένες περιπτώσεις γίνονται κομμάτι της τοπικής ιστορίας. Αυτό συνέβη πρόσφατα στην άλλη πλευρά του πλανήτη, στην Αυστραλία, όπου ένας παλιός τηλεφωνικός θάλαμος απέκτησε δεύτερη ζωή. Στη μικρή παραθαλάσσια πόλη Ναρούμα, κατά τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2019, όταν η ηλεκτροδότηση και η πρόσβαση στο Διαδίκτυο διακόπηκαν, ένα δημόσιο τηλέφωνο έγινε η μοναδική γραμμή επικοινωνίας. Εκατοντάδες κάτοικοι περίμεναν στην ουρά για να επικοινωνήσουν με τους δικούς τους, ενώ από τη συσκευή πραγματοποιήθηκαν σχεδόν 1.000 κλήσεις κατά τη διάρκεια της κρίσης και τους δύο μήνες που ακολούθησαν.

Οταν τα κινητά τηλέφωνα βρίσκονταν ακόμη στα πρώτα τους βήματα, τα καρτοτηλέφωνα ήταν εκείνα που έδιναν τη λύση. Σταδιακά, ωστόσο, η χρήση τους περιορίστηκε, με αποτέλεσμα εδώ και περισσότερα από 15 χρόνια να θεωρούνται ξεπερασμένα.

Τι αγοράζεις με 100.000 ευρώ σε Ευρώπη και Ελλάδα

Στο κέντρο της Αθήνας αρκούν για μία γκαρσονιέρα 40 τ.μ., στη Λισσαβώνα αντιστοιχούν σε 16 τ.μ., στο Παρίσι σε 10 τ.μ. και στη Ζυρίχη σε μόλις 5 τ.μ.

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Μικραίνει η ψαλίδα μεταξύ των επιμέρους πόλεων της Ευρώπης αναφορικά με το κόστος απόκτησης κατοικίας, καθώς στις ανεπτυγμένες οικονομίες οι τιμές πώλησης καταγράφουν πλέον σταθεροποιητικές τάσεις σε ένα πολύ υψηλό επίπεδο, ενώ στις αναπτυσσόμενες οικονομίες παρατηρούνται σημαντικές αυξήσεις την τελευταία τριετία. Παρ' όλα αυτά, το ποσό των 100.000 ευρώ πλέον μετά βίας καλύπτει την απόκτηση μιας θέσης στάθμευσης στις μεγάλες πόλεις της Ελβετίας, αλλά αρκεί για 75 τ.μ. στην Κατάνια της Ιταλίας και 43 τ.μ. στο Βουκουρέστι της Ρουμανίας. Τα στοιχεία αυτά προκύπτουν με βάση σχετική έρευνα της Global Property Guide.

Φθηνή η Αθήνα για ξένους

Οσον αφορά το κέντρο της Αθήνας, 100.000 ευρώ αρκούν για την αγορά μιας γκαρσονιέρας 40 τ.μ., με τη μέση τιμή πώλησης να διαμορφώνεται σε 2.500 ευρώ/τ.μ. Παρότι, λοιπόν, για τους Ελληνες το ποσό αυτό κρίνεται ιδιαίτερα υψηλό, ειδικά σε σχέση με την ποιότητα των προσφερόμενων προς πώληση κατοικιών στο κέντρο της πόλης, για έναν ξένο αγοραστή φαντάζει «ευκαιρία», ειδικά όταν το συγκρίνει με τη χώρα του. Είναι χαρακτηριστικό ότι στη Βαρσοβία η μέση τιμή πώλησης έχει πλέον φτάσει στις 4.225 ευρώ/τ.μ., κάτι που μεταφράζεται σε μόλις 24 τ.μ.

Μεταξύ των ακριβότερων πόλεων, η Ζυρίχη κατατάσσεται στην κορυφή, καθώς με 100.000 ευρώ αποκτά κανείς μόλις 5 τ.μ., με δεδομένο ότι η μέση τιμή πώλησης διαμορφώνεται πλέον σε 18.500 ευρώ/τ.μ., ενώ στη Γενεύη, σε «μόλις» 17.105 ευρώ/τ.μ. Μάλιστα, όπως τονίζουν οι αναλυτές της Global Property Guide, πράγματι 100.000 ευρώ είναι η μέση τιμή για μια θέση στάθμευσης... Ακολουθούν το Λουξεμβούργο και το Παρίσι με 10.471 ευρώ/τ.μ. και 9.630 ευρώ/τ.μ., κάτι που μεταφράζεται σε περίπου 10 τ.μ., ενώ ακόμη και σε πόλεις του ευρωπαϊκού Νότου τα κόστη είναι πλέον δυσθεώρητα. Για παράδειγμα, στη Λισσαβώνα η μέση τιμή πώλησης έχει «σκαρφαλώσει» σε 6.247 ευρώ/τ.μ., κάτι που μεταφράζεται σε 16 τ.μ.

Αντιστοίχως στη Μαδρίτη αγοράζει κανείς 17 τ.μ., με τη μέση τιμή πώλησης να διαμορφώνεται σε 5.755 ευρώ/τ.μ., ενώ ακόμη και στη Βουδαπέστη 100.000 ευρώ αρκούν για μόλις 28 τ.μ. (3.553 ευρώ/τ.μ.).

Οπως τονίζεται στην ανάλυση, οι πιο προσιτές πόλεις δεν είναι πλέον και τόσο προσιτές. Στην Αθήνα η αύξηση κατά την τελευταία τριετία, που συμπίπτει χρονικά με τα προγράμματα «Σπίτι μου», φτάνει πλέον στο 18% κατά μέσον όρο, ενώ σε Βουκουρέστι, Βουδαπέστη και Βαρσοβία μόνο την τελευταία διετία έχουν σημειωθεί αυξήσεις τιμών κατά 39%, 29% και 22%, αντιστοίχως. Είναι προφανές, λοιπόν, ότι με 100.000 ευρώ αγοράζονται πολύ μικρότερα σπίτια σήμερα συγκριτικά με πριν από δύο-τρία χρόνια.

Στις πιο ακριβές πόλεις της Ευρώπης, η εικόνα δεν έχει αλλάξει καθόλου από το 2023. Στο Παρίσι, πριν από τρία χρόνια με 100.000 ευρώ αγόραζε κανείς και πάλι 10 τ.μ. και στο Λουξεμβούργο 9 τ.μ. Ωστόσο, ακόμη μεγαλύτερες αποκλίσεις εντοπίζονται μεταξύ της ίδιας χώρας, δηλαδή από πόλη σε πόλη.

Για παράδειγμα, στην Ιταλία 100.000 ευρώ αγοράζουν 18 τ.μ. στο Μιλάνο, 26 τ.μ. στη Ρώμη και 75 τ.μ. στην Κατάνια. Στη Γερμανία το ίδιο ποσό επαρκεί για 12 τ.μ. στο Μόναχο, για 19 τ.μ. στο Βερολίνο, αλλά για 34 τ.μ. στη Βρέμη. Στην Ισπανία τα 17 τ.μ. της Μαδρίτης μετατρέπονται σε 41 τ.μ. στην πόλη της Βαλένθιας.

Στην περίπτωση της Ελλάδας, ακόμη και εντός Αττικής οι διαφορές είναι σημαντικές, καθώς τα 40 τ.μ. του κέντρου της πόλης μετατρέπονται σε μόλις 23,4 τ.μ. αν πρόκειται για ακίνητο στα νότια προάστια, αλλά σε 173 τ.μ. στην πόλη της Καστοριάς.

Στην πρόσφατη ανάλυσή της για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) σημείωσε ότι το κύριο ζήτημα της αγοράς κατοικίας είναι το έλλειμμα προσφοράς. Οπως τονίζεται, «η συνεχιζόμενη αύξηση των τιμών των οικιστικών ακινήτων στην Ελλάδα αποδίδεται κυρίως στη διατήρηση συνθηκών υπερβάλλουσας ζήτησης έναντι της διαθέσιμης προσφοράς. Από την πλευρά της ζήτησης, καταγράφεται ισχυρό ενδιαφέρον τόσο από το εξωτερικό όσο και από το εσωτερικό.

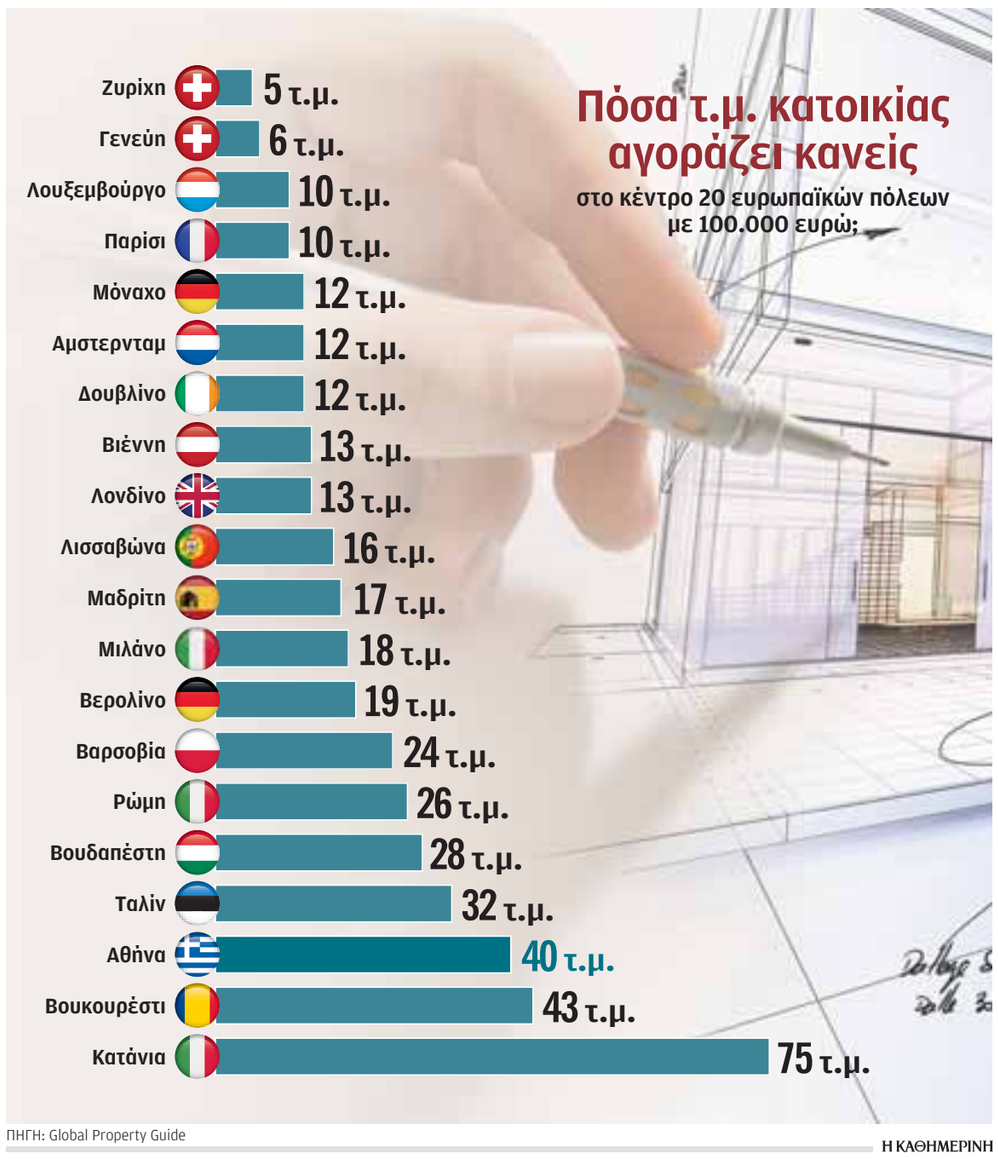
Η ισχυρή ζήτηση από το εξωτερικό αποτυπώνεται στην εξέλιξη των ξένων άμεσων επενδύσεων σε ακίνητα, οι οποίες κατά την περίοδο ανόδου των τιμών (2018-2025) διαμορφώθηκαν κατά μέσον όρο σε 1,6 δισ. ευρώ ετησίως, έναντι περίπου 170 εκατ. ευρώ ετησίως κατά την περίοδο υποχώρησης των τιμών (2008-2017)». Παράλληλα αναφέρεται ότι η εγχώρια ζήτηση ενισχύεται από διαρθρωτικούς παράγοντες, όπως η αύξηση του βαθμού αστικοποίησης και η άνοδος του αριθμού των νοικοκυριών, παρά τη συνολική μείωση του πληθυσμού, εξέλιξη που συνδέεται, μεταξύ άλλων, με την αύξηση των μονοπρόσωπων και μονογονεϊκών νοικοκυριών.

Τα κενά ακίνητα

Από την πλευρά της προσφοράς, επισημαίνεται ότι η περιορισμένη διαθεσιμότητα κατοικιών αντανακλά τόσο την απόσυρση μέρους του υφιστάμενου αποθέματος κατοικιών από την αγορά όσο και τον διαχρονικά υποτονικό ρυθμό αναπλήρωσής του.

Ωστόσο, ενδιαφέρον παρουσιάζει η τοποθέτηση ότι «ο αυξημένος αριθμός κενών ακινήτων αποδίδεται, μεταξύ άλλων, στην καθυστέρηση της διευθέτησης του ιδιωτικού χρέους και στη δέσμευση ακινήτων ως εξασφαλίσεων μη εξυπηρετούμενων δανείων, τα οποία τελούν υπό διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης», σημειώνει η ΤτΕ.

Επιπλέον, η ΤτΕ αναφέρεται και στον παράγοντα της πολυϊδιοκτησίας, που επίσης δυσχεραίνει τη λήψη αποφάσεων για τη διαχείριση και αξιοποίηση των ακινήτων, ενώ το αυξημένο κόστος ανακαίνισης λειτουργεί αποτρεπτικά για την πραγματοποίηση δαπανών που θα οδηγήσουν στη διατήρηση και επανένταξη οικιστικών ακινήτων στην αγορά. Πάντως, οι αναλυτές σημειώνουν ότι ο πρόσφατος ν. 5303/2026 (ΦΕΚ Α΄ 81/22.05.2026), «Αναμόρφωση του κληρονομικού δικαίου και άλλες διατάξεις», και ειδικότερα οι διατάξεις για τη μετατροπή της νόμιμης μοίρας εκτιμάται ότι θα συμβάλουν στον περιορισμό εμφάνισης περιπτώσεων πολυϊδιοκτησίας στο μέλλον.

ΠΗΓΗ: Global Property Guide

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η εικονική πραγματικότητα των δηλώσεων

Το μέσο ενοίκιο δεν ξεπερνάει τα 233 ευρώ, τα κομμωτήρια κάνουν τζίρο 63 ευρώ, οι σχολές οδηγών 51 ευρώ και 20.388 τρίτεκνοι ζουν με έως 5.000 ετησίως

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Αν πιστέψει κανείς όσα δηλώνουν οι ενοικιαστές στην εφορία, το μέσο ενοίκιο κύριας κατοικίας το 2025 δεν ξεπέρασε τα 233 ευρώ τον μήνα. Θα καταγραφεί και επισήμως σε λίγες ημέρες, όταν θα καταβληθεί η φετινή επιστροφή ενοικίου η οποία θα στηριχθεί στα ποσά που δηλώθηκαν στις φετινές δηλώσεις: Με μέση αύξηση στα δηλωθέντα εισοδήματα από ενοίκια κάτω του 5% –τη στιγμή που η ΕΛΣΤΑΤ κατέγραψε για το 2025 αύξηση άνω του 10% στα ενοίκια κύριας κατοικίας–, σημαντικές αποκλίσεις σε σχέση με πέρυσι δεν θα υπάρξουν, οπότε και φέτος, στο τέλος Νοεμβρίου, θα μιλάμε για τα ενοίκια των 50 και 100 ευρώ τον μήνα. Και αυτό δεν είναι το μόνο εύρημα στις φορολογικές δηλώσεις που δύσκολα μπορεί να αποδεχθεί κάποιος ότι συμβαδίζει με την καθημερινή εμπειρία.

Από την πλευρά των ιδιοκτητών, 7 στους 10, δηλαδή 1,5 εκατ. φορολογούμενοι, δηλώνουν ότι εισπράττουν από ενοίκια λιγότερα από 5.000 ευρώ τον χρόνο, ή κάτω από 417 ευρώ τον μήνα. Τα κομμωτήρια και τα κουρεία εμφανίζουν μέσο τζίρο 63 ευρώ για κάθε μέρα λειτουργίας, οι τσαγκάρηδες 29 ευρώ και οι επισκευαστές ρολογιών 17 ευρώ. Και 20.388 τρίτεκνοι δηλώνουν ότι μεγαλώνουν τρία προστατευόμενα τέκνα με εισόδημα έως 5.000 ευρώ τον χρόνο.

Είναι προφανές ότι τα εισοδήματα στην Ελλάδα δεν έχουν αποκατασταθεί μετά την πολυετή οικονομική κρίση. Ακόμη και σήμερα, όμως, τα ευρήματα των φορολογικών δηλώσεων εγείρουν πολύ σοβαρά ερωτήματα για το κατά πόσον τα στοιχεία ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

• Επτά στους δέκα δηλώνουν έως 15.000 ευρώ. Από τα 6.678.421 φυσικά πρόσωπα που υποβάλλουν δήλωση, τα 2.961.286, δηλαδή το 44,3%, δηλώνουν έως 10.000 ευρώ τον χρόνο, περίπου 833 ευρώ τον μήνα. Το 70,5% δηλώνει έως 15.000 ευρώ και το 86,6% έως 20.000 ευρώ. Στην κορυφή της πυραμίδας, μόλις 80.302 φορολογούμενοι (1,2%) δηλώνουν πάνω από 50.000 ευρώ και 12.858 (0,2%) πάνω από 100.000 ευρώ, δηλαδή σχεδόν 2 στους 1.000. Αυτά είναι τα φορολογητέα εισοδήματα και όχι τα καθαρά, τα οποία είναι προφανώς λιγότερα.

• Οικογένειες με παιδιά και σχεδόν μηδενικά εισοδήματα. Η εικόνα γίνεται ακόμη πιο δύσκολα εξηγήσιμη όταν στη δήλωση υπάρχουν παιδιά. Συνολικά 225.606 γονείς δηλώνουν εισόδημα έως 5.000 ευρώ τον χρόνο. Ανάμεσά τους είναι 20.388 τρίτεκνοι, δηλαδή το 14,4% όσων δηλώνουν τρία παιδιά, και 4.443 πολύτεκνοι με τέσσερα ή περισσότερα παιδιά (18%). Οι πολύτεκνοι με εισόδημα έως 5.000 ευρώ είναι 5,4 φορές περισσότεροι από όσους δηλώνουν πάνω από 40.000 ευρώ, που είναι μόλις 827.

Τα στοιχεία για τη μείωση φόρου στους τρίτεκνους που προγραμματίζεται από την 1η Ιανουαρίου μέσω της αύξησης του αφορολογήτου δίνουν ακόμη πιο ακραία εικόνα. Από τους 152.039 τρίτεκνους, οι 14.993 (9,9%) δηλώνουν εισόδημα κάτω από 1.000 ευρώ τον χρόνο, περίπου 83 ευρώ τον μήνα. Ανάμεσά τους είναι και 4.905 ελεύθεροι επαγγελματίες.

• Τζίρος που δεν φτάνει ούτε για ενοίκιο. Τα στοιχεία της ΑΑΔΕ για τον κύκλο εργασιών του 2024 ανά κωδικό δραστηριότητας (ΚΑΔ) δείχνουν επαγγέλματα με εξαιρετικά χαμηλά ακαθάριστα έσοδα, πριν αφαιρεθεί οποιοδήποτε έξοδο για ενοίκιο, ασφαλιστικές εισφορές, λογαριασμούς της επαγγελματικής στέγης κ.λπ. Με 300 ημέρες λειτουργίας τον χρόνο, τα 18.299 κομμωτήρια, κουρεία και κέντρα αισθητικής δηλώνουν κατά μέσον όρο 18.901 ευρώ τον χρόνο, ή 63 ευρώ την ημέρα. Οι φωτογράφοι δηλώνουν 47 ευρώ την ημέρα, τα κέντρα μασάζ και σπα 44 ευρώ, οι σχολές οδηγών 51 ευρώ και τα μεσιτικά γραφεία 56 ευρώ.

Η μέση αύξηση στα δηλωθέντα εισοδήματα από ενοίκια είναι κάτω του 5%, τη στιγμή που η ΕΛΣΤΑΤ κατέγραψε για το 2025 αύξηση άνω του 10% στα ενοίκια κύριας κατοικίας. Για μία ακόμη χρονιά τα επίσημα στοιχεία από τις δηλώσεις ενοικίων στην εφορία είναι εκτός πραγματικότητος.

Στο χαμηλότερο σκαλί βρίσκονται οι επισκευαστές. Οι 568 επισκευαστές ρολογιών και κοσμημάτων δηλώνουν μέσο ετήσιο τζίρο 5.239 ευρώ, δηλαδή 437 ευρώ τον μήνα. Οι 729 τσαγκάρηδες δηλώνουν 8.768 ευρώ και οι 3.316 μοδίστρες, κλειδαράδες και λοιποί επισκευαστές 8.062 ευρώ. Με τέτοιο τζίρο, ένα μαγαζί δυσκολεύεται να καλύψει ακόμη και το ενοίκιο και τις εισφορές του. Προφανώς ο μέσος όρος επηρεάζεται από δραστηριότητες εκτός μεγάλων αστικών κέντρων, όπου τα έσοδα είναι σαφώς χαμηλότερα. Και πάλι όμως, τα ποσά είναι πολύ χαμηλά.

Ούτε τα ελεύθερα επαγγέλματα ξεχωρίζουν. Οι 35.411 δικηγόροι εμφανίζουν μέσο τζίρο 26.943 ευρώ τον χρόνο, οι λογιστές 28.479 ευρώ, οι μηχανικοί 32.018 ευρώ και οι ειδικευμένοι γιατροί 44.855 ευρώ. Οι 29.926 ταξιτζήδες δηλώνουν 21.424 ευρώ, δηλαδή 71 ευρώ για κάθε μέρα δουλειάς. Συνολικά, σε 59 από τους 383 ΚΑΔ που δημοσιεύει η ΑΑΔΕ ο μέσος ετήσιος τζίρος είναι κάτω από 20.000 ευρώ. Σε αυτούς δραστηριοποιούνται 124.195 επιτηδευματίες. Ο σταθμισμένος μέσος τζίρος όλων των ΚΑΔ είναι 53.191 ευρώ.

• Αγρότες, νέοι και ιδιοκτήτες. Από τους 245.907 αγρότες, ένας στους τέσσερις (64.356) δηλώνει εισόδημα κάτω από 1.000 ευρώ τον χρόνο και περισσότεροι από ένας στους δύο (55,5%) κάτω από 5.000 ευρώ. Μόλις 13.725 (5,6%) ξεπερνούν τις 20.000 ευρώ. Από τους 846.475 νέους κάτω των 30 ετών, το 74,5% δηλώνει έως 10.000 ευρώ τον χρόνο. Στα ενοίκια, μόλις 9.492 φορολογούμενοι (0,5%) δηλώνουν εισόδημα πάνω από 45.000 ευρώ. Πληρώνουν όμως 256 εκατ. ευρώ, δηλαδή το 14,8% του συνολικού φόρου. Το 92,2% των ιδιοκτητών δηλώνει έως 12.000 ευρώ τον χρόνο, δηλαδή έως 1.000 ευρώ τον μήνα. Κάθε χαμηλό εισόδημα δεν σημαίνει απαραιτήτως φοροδιαφυγή. Υπάρχουν συνταξιούχοι ιδιοκτήτες ενός μικρού διαμερίσματος, επαγγελματίες σε περιοχές με περιορισμένη κίνηση και οικογένειες που πράγματι δυσκολεύονται. Η απόσταση όμως ανάμεσα στην άνοδο 10% του δείκτη ενοικίων της ΕΛΣΤΑΤ και στην αύξηση περίπου 3,6% των δηλωθέντων ενοικίων δείχνει ότι ένα μέρος της οικονομίας εξακολουθεί να μένει έξω από τις δηλώσεις.

MINTHIS

Επένδυση €6 εκατ. σε γήπεδο γκολφ και Clubhouse

Το Minthis ανακοίνωσε επένδυση ύψους €6 εκατομμυρίων για την αναβάθμιση του πολυβραβευμένου γηπέδου γκολφ και του Clubhouse, ενισχύοντας την ποιότητα των εγκαταστάσεών του και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τον πλήρη επανασχεδιασμό του συστήματος άρδευσης, την ανακαίνιση των αμμοπαγίδων (bunkers) και την ανανέωση των χώρων του Clubhouse. Οι παρεμβάσεις αποσκοπούν στη βελτίωση των συνθηκών παιχνιδιού και στον εμπλουτισμό της εμπειρίας των μελών και επισκεπτών, με σεβασμό στο φυσικό τοπίο και την κληρονομιά του Minthis. Κεντρικό μέρος της επένδυσης αποτελεί το νέο σύστημα άρδευσης, τη μελέτη του οποίου ανέλαβε η Irritech και την εγκατάσταση η Pro Golf Group. Η κύρια φάση του έργου αναμένεται να ξεκινήσει τον Ιανουάριο του 2027 και να διαρκέσει έως τον Ιούνιο του ίδιου έτους. Οι παρεμβάσεις περιλαμβάνουν ένα νέο Sports Bar, βελτιώσεις στο εστιατόριο του Clubhouse, ένα μεγαλύτερο Pro Shop σε πιο κεντρικό και εμφανές σημείο, με εμπλουτισμένη γκάμα προϊόντων, καθώς και έναν νέο χώρο Caddy Master.

PwC ΚΥΠΡΟΥ

Ενισχύει την ηγετική της ομάδα με τρεις νέους συνεταίρους

Τρεις νέοι συνέταιροι εντάσσονται στο δυναμικό της PwC Κύπρου. Μιχάλης Ζουρίδης, Λάμπρος Κυριακίδης και Παναγιώτης Χατζηκωνσταντίνου αναλαμβάνουν καθήκοντα στον Συνεταιρισμό του οργανισμού από την 1η Ιανουαρίου 2027. Μέσα από τη συνεχή επένδυση στους ανθρώπους της, η PwC Κύπρου καλλιεργεί τη νέα γενιά ηγετικών στελεχών και ενισχύει τις ομάδες της, διασφαλίζοντας την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών και ολοκληρωμένων λύσεων στους πελάτες της. Ο Μιχάλης Ζουρίδης εντάχθηκε στην PwC Κύπρου το 2008 και διαθέτει εκτεταμένη εμπειρία στην παροχή

υπηρεσιών προς τους διεθνείς πελάτες σε θέματα διασυνοριακών συναλλαγών, εταιρικής διακυβέρνησης, εταιρικής συμμόρφωσης και χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Ο Λάμπρος Κυριακίδης εντάχθηκε στην PwC Κύπρου το 2005 και διαθέτει περισσότερα από 20 χρόνια επαγγελματικής εμπειρίας στους τομείς του ελέγχου, της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, της συμμόρφωσης και της υποστήριξης επιχειρηματικών συναλλαγών. Ο Παναγιώτης Χατζηκωνσταντίνου ξεκίνησε την επαγγελματική του πορεία το 2008 στην PwC του Ηνωμένου Βασιλείου, παρέχοντας συμβουλευτικές υπηρεσίες σε εταιρείες διαχείρισης επενδύσεων σε θέματα διεθνούς φορολογίας και εταιρικών δομών. Το 2012 μετακινήθηκε στην PwC Κύπρου, όπου ασχολήθηκε με την υποστήριξη ιδιωτών πελατών, κυρίως στους τομείς της ενέργειας, των εμπορευμάτων και των ακινήτων.

ΑΛΑΜΠΡΑ

Επεκτείνεται σε τρεις αλυσίδες σούπερ μάρκετ στην Ελλάδα

Η κυπριακή γαλακτοβιομηχανία ΑΛΑΜΠΡΑ, διευρύνει την παρουσία της στην ελληνική αγορά, με την τοποθέτηση του χαλλουμιού ΑΛΑΜΠΡΑ στις αλυσίδες σούπερ μάρκετ Σκλαβενίτης και Μασούτης. Οι δύο νέες συνεργασίες προστίθενται στην ήδη συνεργασία με την ΑΒ Βασιλόπουλος, η οποία μετρά ήδη 15 χρόνια, εξασφαλίζοντας πλέον παρουσία σε τρεις από τις μεγαλύτερες αλυσίδες του ελληνικού λιανεμπορίου. Η επέκταση αυτή αποτελεί σημαντικό βήμα για την ανάπτυξη της μάρκας ΑΛΑΜΠΡΑ στην Ελλάδα, διευρύνοντας το δίκτυο διανομής της και φέρνοντας το χαλλούμι της πιο

κοντά σε περισσότερους καταναλωτές. Ένα αυθεντικό κυπριακό προϊόν Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ), που συνδυάζει την τροκομική παράδοση της Κύπρου με την τεχνογνωσία μιας οικογενειακής επιχείρησης με διεθνή παρουσία. Η παρουσία του χαλλουμιού ΑΛΑΜΠΡΑ στις μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ της Ελλάδας, ΑΒ Βασιλόπουλος, Σκλαβενίτης και Μασούτης, αποτελεί σημαντικό ορόσημο για την ανάπτυξη και την περαιτέρω εδραίωση της μάρκας στην ελληνική αγορά. Αξιοποιώντας την πολυετή εξειδίκευσή της στην παραγωγή αυθεντικού κυπριακού χαλλουμιού, την υψηλή ποιότητα των προϊόντων της και την εκτεταμένη εμπειρία της στις διεθνείς αγορές, η γαλακτοβιομηχανία ΑΛΑΜΠΡΑ συνεχίζει να επενδύει στην ελληνική αγορά, φέρνοντας την αυθεντική κυπριακή τυροκομική παράδοση πιο κοντά στο καθημερινό τραπέζι των Ελλήνων καταναλωτών.

SUPERHOME CENTER

Self-Checkout: Νέα υπηρεσία αυτοεξυπηρέτησης

Τα SuperHome Center συνεχίζουν να επενδύουν στην αναβάθμιση της αγοραστικής εμπειρίας, εισάγοντας τη νέα υπηρεσία Self-Checkout. Πρόκειται για μια υπηρεσία που προσφέρει στους καταναλωτές περισσότερη ευκολία, ταχύτητα και ευελιξία κατά την ολοκλήρωση των αγορών τους. Η νέα υπηρεσία εγκαινιάζεται στο κατάστημα SuperHome Center στον Στρόβολο, στη Λακατάμια και τη Λεμεσό, ενώ σταδιακά θα επεκταθεί και στα υπόλοιπα καταστήματα της αλυσίδας παγκύπρια. Η υπηρεσία Self-Checkout αποτελεί μια επιπλέον επιλογή, ιδιαίτερα πρακτική για όσους πραγματοποιούν μικρότερες αγορές και επιθυμούν να εξοικονομήσουν χρόνο, περιορίζοντας την αναμονή στα ταμεία. Παράλληλα, τα παραδοσιακά ταμεία συνεχίζουν να λειτουργούν κανονικά, διασφαλίζοντας ότι η προσωπική εξυπηρέτηση παραμένει αναπόσπαστο μέρος της αγοραστικής εμπειρίας. Η εισαγωγή της νέας υπηρεσίας εντάσσεται στη διαρκή προσπάθεια των SuperHome Center για εκσυγχρονισμό των καταστημάτων τους και αξιοποίηση νέων τεχνολογιών που προσφέρουν ουσιαστικά οφέλη στην καθημερινότητα των καταναλωτών.

MARINAKIS PROPERTY DEVELOPERS

Δύο διακρίσεις στα European Property Awards

Δύο διακρίσεις απέσπασε η Marinakis Property Developers στα European Property Awards 2026–2027, με τα έργα Marigate Larnaca και Sun Valley να βραβεύονται. Το Marigate Larnaca διακρίθηκε στην κατηγορία Residential High Rise Development, Cyprus, για οικιστικές αναπτύξεις σε ψηλά κτίρια και το Sun Valley στην κατηγορία Residential Development. Τα βραβεία παρέλαβε ο ιδρυτής της εταιρείας Γεώργιος Μαρίνου, σε τελετή στο Λονδίνο. Η αναγνώριση αυτή έρχεται καθώς η εταιρεία οδεύει προς τη συμπλήρωση 45 χρόνων παρουσίας, προσθέτοντας έναν ακόμη σταθμό στην πορεία της στη Λάρνακα και προμηνύοντας το επόμενο κεφάλαιό της. Τα έργα εκφράζουν διαφορετικές προσεγγίσεις στην ανάπτυξη κατοικιών, με κοινό σημείο αναφοράς την έμφαση στον σχεδιασμό, την ποιότητα κατασκευής και τις ανάγκες των ανθρώπων που θα ζήσουν σε αυτά.

ΔΡ ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΙΤΤΑΣ

Τιμήθηκε ο ιδρυτής της Medochemie

Τον Ιδρυτή και εκτελεστικό πρόεδρο της Medochemie δρα Ανδρέα Πίττα, τίμησε ο Σύνδεσμος Βιομηχάνων Αγίου Αθανασίου, αναγνωρίζοντας την πολυετή και πολυσχιδή προσφορά του στην κυπριακή βιομηχανία, την οικονομία, την υγεία, το περιβάλλον και την κοινωνία. Στο πλαίσιο του επετειακού δείπνου για τη συμπλήρωση 40 χρόνων από την ίδρυση του Συνδέσμου, που πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 20 Οκτωβρίου 2026, απονεμήθηκε στον δρα Πίττα το «Βραβείο Εταιρικής και Κοινωνικής Προσφοράς προς την υγεία, το περιβάλλον, τα κοινά, την κυπριακή οικονομία και τον Σύνδεσμο Βιομηχάνων Αγίου Αθανασίου». Το βραβείο απένειμαν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Χριστοδουλίδης και ο πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχάνων Αγίου Αθανασίου Βάσος Δημητριάδης, παρουσία της Προέδρου

της Βουλής Αννίτας Δημητρίου, της υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων Εύης Τσολάκη, του υπουργού Υγείας Νεόφυτου Χαραλαμπίδη, καθώς και εκπροσώπων της επιχειρηματικής και βιομηχανικής ηγεσίας.

Κέρδη 0,53% στο Χ.Α. μετά την αντιστροφή του αρνητικού κλίματος

Με ώθηση από τις τραπεζικές μετοχές, διεγράφησαν οι ενδοσυνεδριακές απώλειες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Οι ανακοινώσεις των αποτελεσμάτων γ΄ τριμήνου των τραπεζών έχουν οδηγήσει σε νέες θετικές εκθέσεις από τους διεθνείς επενδυτικούς οίκους, στηρίζοντας τις προοπτικές των μετοχών τους στο ταμπλό του Euronext Athens.

Με κέρδη έκλεισε το ελληνικό χρηματιστήριο, διαγράφοντας τις ενδοσυνεδριακές απώλειες οι οποίες ξεπέρασαν το 1%, με τον Γενικό Δείκτη να χάνει έτσι προσωρινά τις 2.600 μονάδες, έπειτα από την επιστροφή των αγοραστών κυρίως στις τραπεζικές μετοχές. Η απότομη πτώση των τιμών του πετρελαίου, που έφεραν οι ανανεωμένες ελπίδες για τερματισμό του πολέμου στη Μέση Ανατολή, βελτίωσε τη διάθεση των χαρτοφυλακίων που είχαν ασκήσει πιέσεις στο Χ.Α. την προηγουμένη ημέρα.

Τα βλέμματα των επενδυτών, πάντως, ήταν στραμμένα στις ενδιάμεσες εκλογές των ΗΠΑ, όπου η μάχη για τον έλεγχο του Κογκρέσου παρέμενε αμφίρροπη, καθώς και στα οικονομικά αποτελέσματα των εισηγμένων, δύο παράγοντες που θα καθορίσουν σε σημαντικό βαθμό τη βραχυπρόθεσμη τάση.

Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 2.616,12 μονάδες καταγράφοντας κέρδη 0,53%, ενώ ο τζίρος ανήλθε στα 275,017 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 0,58%, στις 6.697,64 μονάδες, ενώ κατά 0,61% υψηλότερα έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση, στις 3.077,97 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, με κέρδη 2,10% έκλεισε η Aegean και ακολούθησαν με άνοδο 1,19% η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και με κέρδη 1,07% η Lamda Development.

Στον αντίποδα, με πτώση 1,58% έκλεισε η HELLENiQ ENERGY, ακολούθησαν ο ΔΑΑ με απώλειες 1,46%, η Cenergy με απώλειες 1,45%, η Motor Oil με πτώση 0,95% και η Coca-Cola με απώλειες 0,87%.

Ο τραπεζικός δείκτης υπερπέδωσε με άνοδο 1,42%, κλείνοντας στις 3.036,06 μονάδες, με την CrediaBank να σημειώνει άνοδο 2,83%, την Alpha Bank να ενισχύεται κατά 2,50% και την Τράπεζα Πειραιώς κατά 2,25%, ενώ στο 1,77% διαμορφώθηκαν τα κέρδη για τη Eurobank, στο 0,75% για την Τράπεζα Κύπρου και στο 0,63% για την Εθνική Τράπεζα. Αντιθέτως, πτώση 2,10% κατέγραψε η Optima Bank.

Οι ανακοινώσεις των αποτελεσμάτων γ΄ τριμήνου των τραπεζών έχουν οδηγήσει σε νέες θετικές εκθέσεις από τους διεθνείς επενδυτικούς οίκους, στηρίζοντας τις προοπτικές των μετοχών τους στο ταμπλό του Euronext Athens.

Η Morgan Stanley επικαιροποίησε τις προβλέψεις της για τις ελληνικές τράπεζες, μετά τα αποτελέσματα των τριών συστημικών, διατηρώντας θετική στάση. Οπως σημείωσε, παραμένει αισιόδοξη για την οργανική ανάπτυξη του κλάδου και βλέπει την αύξηση των καταθέσεων να συνεχίζεται για χρόνια, καθώς οι εταιρείες συγκεντρώνουν κεφάλαια για επενδύσεις και τα νοικοκυριά βελτιώνουν τη ρευστότητα και τα ποσοστά αποταμίευσης, ενώ η συγκέντρωση του κλάδου και ο χαμηλός δείκτης δανείων/καταθέσεις βοηθούν στη διατήρηση του κόστους χρηματοδότησης υπό έλεγχο. Οπως πρόσθεσε ο οίκος, η αύξηση των δανείων και η ευαισθησία στα επιτόκια θα συνεχίσουν να υποστηρίζουν τις αναβαθμίσεις στα καθαρά κέρδη ανά μετοχή, παρά την πίεση στα εταιρικά περιθώρια κέρδους.

Από την πλευρά της η UBS επικεντρώθηκε στις Eurobank και Τράπεζα Πειραιώς, υπογραμμίζοντας ότι παρά τις προκλήσεις του 2026 τα θεμελιώδη μεγέθη τους παραμένουν ισχυρά, με την επόμενη χρονιά να αναμένεται να αναδείξει σε μεγαλύτερο βαθμό τη δυναμική των επιχειρηματικών μοντέλων τους. Τα αποτελέσματα γ΄ τριμήνου έδειξαν, όπως τόνισε, ότι οι δύο ελληνικές τράπεζες διατηρούν ισχυρή αναπτυξιακή δυναμική, με αιχμή την αύξηση των καθαρών εσόδων από τόκους, την πιστωτική επέκταση και τις υψηλές αποδόσεις κεφαλαίων, ενώ οι προοπτικές για το 2027 εμφανίζονται ακόμη πιο ευνοϊκές.

Με κέρδη έκλεισαν οι ευρωπαϊκές αγορές

Με κέρδη υποδέχθηκαν τον Νοέμβριο τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, καθώς η πιθανότητα επίτευξης προόδου στις ειρηνευτικές συνομιλίες για το Ιράν συμπίεσε τις διεθνείς τιμές του πετρελαίου, βελτιώνοντας το επενδυτικό κλίμα και την τάση ανάληψης ρίσκου. Ο ευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 ενισχύθηκε κατά 0,42% στις 649 μονάδες, ο FTSE 100 στο Λονδίνο σημείωσε άνοδο 0,29% στις 10.761 μονάδες, ο DAX 30 στη Φρανκφούρτη κινήθηκε υψηλότερα κατά 0,64% στις 25.982 μονάδες και ο CAC 40 στο Παρίσι κατέγραψε κέρδη 0,98%, στις 8.047 μονάδες. Η τιμή του αργού πετρελαίου Brent μειώθηκε κατά περισσότερο από 7% έπειτα από τρεις ημέρες διαπραγματεύσεων στην Ντόχα. Το Ιράν δηλώνει έτοιμο να ξανανοίξει τα Στενά του Ορμούζ σε δύο ημέρες, αντί του αρχικού σχεδίου για το άνοιγμά τους σε επτά ημέρες, εάν οι ΗΠΑ αποδεχθούν τους όρους του, δήλωσε εκπρόσωπος του ιρανικού υπουργείου Εξωτερικών. «Βλέπουμε την αντίδραση της αγοράς... σχετίζεται τουλάχιστον εν μέρει με τις ελπίδες για αποκλιμάκωση στη Μέση Ανατολή», τόνισε ο Ρίτσαρντ Φλαξ, επικεφαλής επενδύσεων στη Moneyfarm. Το επενδυτικό κλίμα έχει μεταβληθεί ξανά στο παρελθόν εξαιτίας ενδείξεων για διπλωματική πρόοδο, οι οποίες καλλιέργησαν προσδοκίες για τερματισμό του πολέμου που ξεκίνησε στο τέλος Φεβρουαρίου. Οι ευρωπαϊκές μετοχές εμφανίζονται ιδιαίτερα ευάλωτες σε αυτές τις εξελίξεις, λόγω της μεγάλης εξάρτησης της περιοχής από τις εισαγωγές ενέργειας. Η υποχώρηση των τιμών του πετρελαίου παρείχε σημαντική στήριξη στον κλάδο ταξιδιών και αναψυχής, ο οποίος σημείωσε άνοδο 3%, καταγράφοντας τα υψηλότερα ημερήσια κέρδη του από τον Ιούνιο. Αντιθέτως, ο ενεργειακός τομέας υποχώρησε κατά 2,3%. Εν τω μεταξύ, η μεταποιητική δραστηριότητα στην Ευρωζώνη διατήρησε ισχυρό ρυθμό ανάπτυξης τον Οκτώβριο, αν και επιβραδύνθηκε ελαφρώς, μιας και η αύξηση των νέων παραγγελιών μετριάστηκε και το υψηλότερο κόστος ενέργειας και οι διαταραχές στις εφοδιαστικές αλυσίδες μείωσαν τα περιθώρια κέρδους.

Βελτίωση του επενδυτικού κλίματος λόγω ενδείξεων για πρόοδο στη Μέση Ανατολή.

Οπως μεταδίδει το Reuters, ο δείκτης S&P Global Eurozone Manufacturing PMI υποχώρησε στις 52,7 μονάδες τον Οκτώβριο, από 52,9 τον Σεπτέμβριο, που ήταν η υψηλότερη μέτρηση από τον Μάιο του 2022. Το ενδιαφέρον των επενδυτών στρέφεται πλέον στις σημερινές ενδιάμεσες εκλογές των ΗΠΑ, στα νέα εταιρικά αποτελέσματα και στις επόμενες αποφάσεις των κεντρικών τραπεζών.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY	179,16	2,7647
ALCOA CORP	40,73	3,9296
ALTRIA GROUP	77,37	-0,8458
AMAZON COM	251,2851	4,5497
AMER EXPRESS C	328,36	2,8987
AMER INTL GROU	82,41	0,6227
AMGEN	463,925	-0,4474
APPLE INC	339,08	-1,6104
BANK OF AMERIC	50,03	0,04
BAXTER INTL IN	23,925	4,0217
BOEING CO	177,095	3,2323
BRISTOL MYERS	62,64	0,2561
CATERPILLAR IN	620,65	-0,3372
THE CIGNA GP O	294,48	-1,2574
CHEVRON	229,71	-2,4669
CISCO SYSTEMS	103,08	-1,3683
CITIGROUP	123,64	1,3692
CERVECERIAS	10,4	0,6776
COCA-COLA CO	95,255	1,2489
COLGATE PALMOL	96,28	1,0389
DANAOS CORP	154,24	-1,7705
DIANA SHIPPING	2,455	-1,8
DOW INC	34,305	-1,1383
DUPONT DE NMOU	142,5	1,7494
GLBL X EM MR E	34,18	1,8138
ENTERGY CP	109,675	-0,3951
EXXONMBL HLD O	181,56	-3,0387
FEDEX CORP	319,945	2,1275
FORD MOTOR CO	12,535	2,3265
INTL BUS MACHI	258,64	0,3219
GENERAL DYNAMI	370,27	-0,6227
GE AEROSPACE O	315,125	4,4152
GOLDM SACHS GR	909,65	1,688
HALLIBURTON CO	35,37	-2,2118
THE HTFD INS O	134,025	1,0823
HP INC	28,765	-0,0521
HOME DEPOT INC	338,715	2,8903
INTEL CORP	62,9099	-4,3341
JOHNSON JOHNSO	268,74	-1,6325
JPMORGAN CHASE	340,745	1,0993
LAZARD INC ORD	39,22	3,6196
MCDONALD'S COR	263,5201	2,0921
MERCK & CO	148,815	-0,4715
MICROSOFT CP	521,642	-0,0513
3M COMPANY	179,14	2,7532
MORGAN STANLEY	186,9	1,4107
NIKE INC CL B	39,38	1,836
NORFOLK SOUTHE	346,24	1,0507
PFIZER INC	30,49	-0,0983
PROCTER & GAMB	162,835	0,7829
ROCKWELL AUTOM	443,2	1,6048
SLB LMTD ORD	53,485	-0,4745
SOUTHERN	93,85	0,1494
STEALTHGAS	8,02	-2,9056
UNISYS CORP	2,55	-2,2989
UNITEDHEALTH G	397,65	-2,2901
US BANCORP	60,365	1,5391
VERIZON COMMS	45,035	0,6819
WALT DISNEY CO	113,195	2,0326
WELLS FARGO &	84,825	1,7086
WALMART INC OR	126,33	2,2832

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	3738,3636	3,24
A.B.FOOD	1943	1,066
ADMIRAL GRP	3882	0,207
ANTOFAGASTA	3253	4,063
AVIVA	729,2	-0,491
ASTRAZENECA	13860	-0,716
BABCOCK INTL	1031,5	0,732
BAE SYS.	2073	0,145
BARCLAYS	424,1	2,18
BR.AMER.TOB.	4574	-0,392
BERKELEY GP.HL	3640	4,598
BR.LAND	422,4	2,729
BUNZL	2892	0,978
BP	600	-4,367
BURBERRY GRP	1065,5	1,187
BT GROUP	227,7	0,176
COCACOLA HBC A	4808	2,211
CENTRICA	149,9	-1,834
COMPASS GROUP	34,49	2,314
CAPITA GROUP	263,5	1,17
DCC ENERGY	6450	0,078
DIAGEO	1756	2,76
EXPERIAN	3023	1,205
EASYJET	679,8	0,118
FRESNILLO	2337	4,564
GLENCORE	519	-0,096
GSK	1824,5	-1,644
HIKMA	1748	0,982
HAMMERSON	363,2	2,948
HSBC HLDGS.UK	1283,4	0,501
INTL CONSOL AI	417,9	3,8
INTERCON. HOTE	171,4	2,481
3I GRP.	2528	3,268
IMP.BRANDS	2953,7033	1,396
INTERTEK GROUP	5940	0,169
ITV	65,9	1,933
JOHNSON MATTHE	2403,644	1,34
KINGFISHER	366,6	4,207
LAND SECS.	684	2,549
LEGAL&GEN.	304,5688	0,625
LLOYDS GRP.	95,22	1,84
MARKS & SP.	9059	1,044
MONDI	771,2	1,5
NATIONAL GRID	1252	-0,199
NEXT	15415	0,391
PRUDENTIAL	934,3727	1,303
PERSIMMON	1284	3,091
PEARSON	1293,5	-0,5
RELX	2998	0,201
RIO TINTO	6196	1,674
ROLLS-ROYCE HL	1276,2	2,969
SAINSBURY(J)	350,5	1,477
SAGE GRP.	1179	1,332
ST.JAMES'S PLA	1087	4,519
SMITHS GROUP	2736	1,446
SMITH&NEPHEW	1105	-0,226
SSE	2605,14	-0,952
STAND.CHART.	2055	0
SEVERN TRENT	3308	0,06
TRAVIS PERKINS	636,5	2,994
TESCO	545	0,926
TAYLOR WIMPEY	84,18	5,067
UNILEVER	4901	0,626
UTD. UTILITIES	1541	0,456
VODAFONE GRP.	116,85	-1,889
WPP	405,445	0,592
WHITBREAD	2808	2,519

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N	71,34	0,93
RICHEMONT N	166,95	0,69
GEBERIT N1	589	2,51
NOVARTIS N	131,52	-1,69
SGS N	103,6	0
SWATCH GROUP I	182,7	0,63
ADECCO N	23,56	2,26
JULIUS BAER N	69,56	0,81
GIVAUDAN N	4000	0,68
NESTLE SA	84,64	-0,07
SWISSCOM N	700	0,07
SWISS RE N	153,65	0,2
UBS GROUP N	39,79	1,4
ZURICH INSURAN	623,6	-0,32

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N	172,85	4,3
ALLIANZ SE	440,4	1,7
BASF SE	53,55	0,09
BAY MOT WERKE	58,86	1,06
BEIERSDORF	83,9	1,1
BAYER N AG	50,02	-0,56
COMMERZBANK	37,99	0,21
CONTINENTAL AG	67,7	1,12
DEUTSCHE BANK	30,59	0,51
DT BOERSE N	313,6	-6,9
DT LUFTHANSA A	7,468	0,296
DT TELEKOM N	25,84	-0,25
E.ON SE NA	18,75	-0,155
FRESENIUS MEDI	40,5	0,1
HEIDELBERG MAT	156,55	6,1
HENKEL AG&CO V	81,5	1,36
INFINEON TECH	52	1,44
K+S NA	13,14	0,1
MERCK KGAA	150	-1,3
MUENCH RUECK N	568	1
RWE AG	56,52	-1,02
THYSSENKRUPP A	12,37	0,355
VOLKSWAGEN VZ	70,24	0,62
VONOVIA SE	16,385	0,205
SIEMENS N	270,35	4,7
SAP SE	210,5	-0,75

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS	41,76	1,31
AEGON	7,416	0,3
ABN AMRO BANK	40	0,96
AKZO NOBEL	61,94	4,45
ARCELORMITTAL	55,5	3,54
ASML HOLDING	1408	-0,34
HEINEKEN	81,48	2,41
ING GROEP	28,135	-0,42
KPN KON	4,32	-0,32
NN GROUP	77,72	-0,08
IMCD	104,45	2,15
RANDSTAD	42,03	2,61
RELX	35,92	0,22
VOPAK	53,85	-1,01
WOLTERS KLUWER	87,42	0,48

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ENI	26,52	27,14
#N/A Invalid field.	5,953	1,09
MEDIOBANCA	25,51	25,51
RCS MEDIAGROUP	0,81	0,82
SNAM	6,18	6,16
TELECOM ITALIA	5,68	5,74
TENARIS	26,40	26,85
TERNA	9,56	9,60
UNICREDIT	74,4	1,85

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO	5128	0,2
ASAHI GROUP HL	1671	1,24
ASTELLAS PHARM	2569	-0,08
BRIDGESTONE CO	4033	1,15
CANON INC	4672	-1,52
CASIO COMPUTER	2167	-1,3
CITIZEN WATCH	2135	-2,24
CREDIT SAISON	4099	-0,97
DAIWA SEC GROU	1698	-0,03
SUBARU	2646	-0,64
FUJIFILM HOLDI	3470	-0,94
FUJITSU	3514	-2,98
HITACHI	4970	-2,43
HONDA MOTOR	1799	0,7
IHI	2306	-1,05
ISUZU MOTORS	2037,5	-0,88
KAWASAKI HVY I	2097	-0,83
KAJIMA CORP	4707	-0,47
KEIO	774,1	0,74
KOBE STEEL	2024,5	1,23
KONICA MINOLTA	656	-1,34
JTEKT	1965,5	-0,83
MITSUB UFJ FG	3383	-1,86
MITSUBISHI COR	4772	-0,69
MITSUBISHI ELE	4756	2,5
MITSUBISHI MOT	335,8	-2,36
NEC CORPORATIO	4852	0,04
NIKKON HLDG	4110	0,69
NIKON CORP	1694	3,7
NISSUI CORP	1671	-0,09
NISSAN MOTOR C	262,6	-1,54
NOMURA HOLDING	1501	0,33
NISSAN CHEMICA	7672	-1,68
NIPPON PAPER I	1270	
OBAYASHI CORP	3003	1,04
ODAKYU ELEC RA	1764	0,83
OJI HOLDINGS	821,4	0,44
OSAKA GAS	5950	0,98
RICOH CO LTD	1783,5	-1,6
SECOM	6807	0,09
SEVEN & I HLDG	2145	0,82
SHARP CORP	540	0,19
SHIMIZU CORP	2057,5	0,12
SHISEIDO	3814	-0,29
SONY GROUP COR	3966	0,2
SMFG	3155	-2,32
SUMITOMO CHEM	511,5	-9,47
SUZUKI	3100	0,32
TAISEI CORP	11095	-0,4
TDK CORPORATIO	2515	-2,22
TOBU RAILWAY	2964,5	1,11
TOKIO MARINE H	575,6	-0,66
TORAY INDUSTRI	1183,5	0,38
TREND MICRO	7154	-2,15
TOPY INDS LTD	2966	-0,87
TORAY INDUSTRI	1183,5	0,38
TOYOBO	1545	0,19
TOYOTA MOTOR C	3051	-0,62
YAMAHA CORP	1221,5	0,33

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR	47,50	2,55
AIR LIQUIDE	182,04	0,63
ALSTOM	11,69	-26,09
AXA	42,97	0,87
BNP PARIBAS	87,04	1,62
BOUYGUES	41,14	0,83
CAPGEMINI	126,90	-0,59
CARREFOUR	13,05	0
CASINO GUICHAR	0,17	0,77
CREDIT AGRICOL	14,94	-0,33
DANONE	66,06	0,82
DASSAULT SYSTE	25,62	1,43
L'OREAL	436,50	-0,1
L.V.M.H.	393,65	1,72
LAGARDERE	18,38	0,99
MICHELIN	32,63	2,35
PERNOD RICARD	68,92	1,83
KERING	179,66	1,24
PUBLICIS GROUP	101,00	0,85
RENAULT	27,80	0,54
SAINT-GOBAIN	70,40	3,71
SANOFI	80,63	1,12
SCHNEIDER ELEC	240,45	1,24
SOCIETE GENERA	61,50	0,84
SODEXO	59,85	2,13
TF1	6,09	2,18
THALES	232,00	-1,57
VEOLIA ENVIRON	33,01	0

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER	91,15	0,5516
AENA SME	27,6	1,9202
ACERINOX	15,82	-1,5557
ACCIONA	208,4	2,3576
AMADEUS	59,4	4,6512
BBVA	21,58	2,4691
BANKINTER	14,1	1,2931
CAIXABANK	11,455	2,2768
DSTR INT ALIME	45,6	0,4405
ENDESA	43,43	-0,8674
ENAGAS	17,67	-0,0566
FERROVIAL NV	51,46	1,499
FOMENTO DE CON	10,42	1,7578
GRIFOLS	11	0,2278
IBERDROLA	22,25	0,3156
INT AIRLINES G	5,008	3,6209
INDRA SISTEMAS	64,66	1,221
INDITEX	57,5	2,4225
MAPFRE	4,1	2,8084
MERLIN PROP	11,68	1,8309
ARCELORMITTAL	55,5	3,5834
REPSOL	29,97	-2,4732
BCO DE SABADEL	3,504	2,0087
BANCO SANTANDE	10,386	2,6487
SACYR	4,144	2,321
TELEFONICA	3,38	0,1778
TECNICAS REUN	28,16	0,6433

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1216	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,5673
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	177,10	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,4567
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	24,351	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,8002
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4737	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	20341,45
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,83580	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,5210
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	364,50	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	106,4505
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,4185	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1506,20
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	5,3405	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	20,9963
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,9475	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,5655
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9193	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,9934
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	136,20	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	71,274
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	10,3775	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4344
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	56,0442	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	37,865
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6004	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	18,6619
ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	6,0990		

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατουσών συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, **η ΕΚΤ αποφάσισε** να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

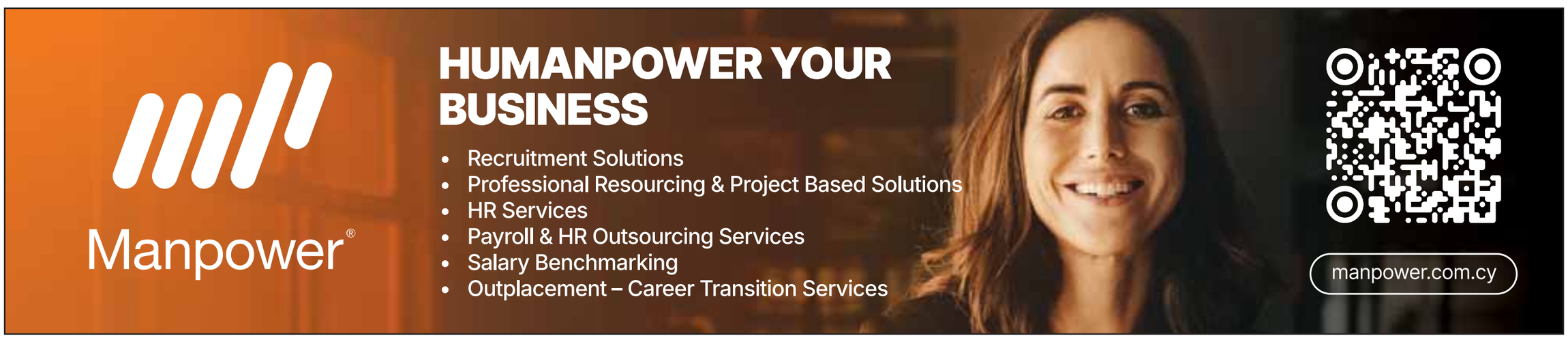
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2026	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1234
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8383
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4746
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,0975

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΕΥΡΩ)	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	797,00	920,00
ΜΙΣΗ ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	418,00	483,00
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 Kg)	107.400	124.000
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 gr)	107,40	124,00

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	795,60	932,18
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	795,60	932,18
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	795,60	923,56

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.602,41	2.619,08	-16,67	-0,64%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	6.659,10	6.702,29	-43,19	-0,64%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΕΝ.Α. GROWTH ΧΑ	16.186,31	16.317,19	-130,88	-0,80%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	5.569,54	5.648,08	-78,54	-1,39%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.203,79	2.210,13	-6,34	-0,29%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	3.059,45	3.082,15	-22,70	-0,74%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.560,66	1.569,46	-8,80	-0,56%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	573,68	576,85	-3,17	-0,55%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	12.232,88	12.312,22	-79,34	-0,64%
FTSE/Χ.Α. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.490,91	4.524,23	-33,32	-0,74%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	3.525,28	3.560,39	-35,11	-0,99%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	5.263,18	5.296,87	-33,69	-0,64%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	2.993,63	3.023,75	-30,12	-1,00%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	7.360,24	7.395,47	-35,23	-0,48%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	13.999,31	14.140,57	-141,26	-1,00%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.315,76	5.282,11	33,65	0,64%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	4.818,59	4.781,40	37,19	0,78%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	10.324,10	10.195,16	128,94	1,26%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	11.972,18	12.074,06	-101,88	-0,84%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	10.311,80	10.313,50	-1,70	-0,02%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡ. ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	9.445,37	9.620,54	-175,17	-1,82%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	162.266.568,06
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	12.286.306,40
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	11.834.572,92
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	9.578.454,26
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	8.384.683,76
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	6.942.139,12
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	5.728.818,78
ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.114.986,14
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	4.703.340,77
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.881.273,70
ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	2.982.704,58
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	2.711.928,89
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	2.489.301,10
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.742.053,48
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	1.627.960,62
ΤΡΟΦΙΜΑ	1.399.704,95
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.029.674,66
ΥΔΡΕΥΣΗ	1.011.453,73
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	830.745,61
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	737.521,10
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	493.392,51
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	434.732,67
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	433.033,04
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	417.791,05
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	394.864,44
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	361.941,00
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒ. ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	289.532,61

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
MEVACO (ΚΟ)	6,260	4,33%	HELLENiQ ENERGY Holdings (ΚΟ)	17,040	-5,86%
Y/KNOT INVEST (ΚΟ)	1,470	3,52%	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	63,350	-5,80%
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	57,500	2,50%	SPACE HELLAS (ΚΟ)	7,300	-3,95%
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,050	2,20%	ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ (ΚΟ)	1,464	-3,68%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤ. ΛΥΣΕΙΣ (ΚΟ)	1,772	1,84%	QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	7,250	-3,59%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK Α.Ε. (ΚΟ)	13,360	1,83%	ΙΝΤΕΡΛΑΪΦ Α.Α.Ε.Γ.Α. (ΚΟ)	7,580	-3,56%
JUMBO (ΚΟ)	27,400	1,48%	ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ)	1,755	-3,04%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	10,930	1,20%	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	9,516	-2,90%
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜ. ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	12,340	1,06%	LOULIS FOOD INGREDIENTS (ΚΟ)	3,140	-2,79%
ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	5,690	0,89%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,216	-2,72%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	50.099.894,45	Y/KNOT INVEST (ΚΟ)	0,60%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	44.325.425,74	ΟΤΕ (ΚΟ)	0,47%
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	27.931.686,81	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	0,37%
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ)	27.668.675,29	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,35%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	12.286.306,40	ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	0,28%
ΔΕΗ (ΚΟ)	11.238.727,66	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	0,26%
ΟΤΕ (ΚΟ)	8.384.683,76	ALPHA TRUST ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ ΑΕΕΧ (ΚΟ)	0,25%
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	7.018.256,94	FRIGOGLASS (ΚΟ)	0,20%
JUMBO (ΚΟ)	6.942.139,12	ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ (ΚΟ)	0,19%
BANK OF CYPRUS HOLDINGS PLC (ΚΟ)	6.735.724,65	SOFTWeb - ADAPTIVE I.T. SOLUT. Α.Ε. (ΚΟ)	0,19%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΕΕΕ	57,5	2,50%
ΕΥΡΩΒ	4,455	-0,96%
ΠΕΙΡ	9,516	-2,90%
ΕΤΕ	15,785	0,32%
ΑΛΦΑ	4,4	-2,11%
ΔΕΗ	23,46	0,43%
MTLN	48	0,00%
ΜΟΗ	63,35	-5,80%
BOCHGR	10,62	0,28%
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	38,64	-2,42%
ΟΤΕ	18,85	0,00%
ΜΠΕΛΑ	27,4	1,48%
ΟΡΤΙΜΑ	13,36	1,83%
ALWN	11,4	0,40%
TITC	47,9	0,84%
ΕΛΠΕ	17,04	-5,86%
CENER	22,08	-1,43%
ΔΑΑ	12,34	1,06%
CREDIA	0,92	-2,13%
AKTR	10,34	-0,19%
ΒΙΟ	15,22	-0,78%
ΛΑΜΔΑ	6,05	2,20%
ΑΡΑΙΓ	10,93	1,20%
ΕΛΧΑ	3,51	-0,14%
ΕΥΔΑΠ	13,72	-0,29%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	**180**	888	8.945
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	**4**	47	2.689
FTSE/Χ.Α. Large Cap	**172**	801	6.256
MSCI GREECE REBASED	**4**	40	0
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	**1.769**	19.679	2.284.506
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	**12**	96	10.591
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	**11**	48	4.373
AKTOR Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	**63**	396	225.392
Allwyn AG (ΚΟ)	**42**	140	15.873
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**350**	7.461	46.243
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	**13**	50	226
AUTOHELLAS (ΚΟ)	**0**	0	17
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	**0**	0	1.543
BALLY'S INTRALOT (ΚΟ)	**44**	2.501	1.510.013
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	**1**	10	474
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	**24**	77	425
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	**7**	17	5.357
CrediaBank (ΚΟ)	**87**	1.886	259.699
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	**1**	5	2.899
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	**52**	352	21.788
EUROBANK (ΚΟ)	**185**	2.060	15.464
EURONEXT ATHENS (ΚΟ)	**1**	10	175
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	**15**	38	14.646
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	**2**	8	4.292
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	**19**	31	4.903
HELLENiQ ENERGY (ΚΟ)	**88**	208	2.759
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	**29**	180	15.167
JUMBO (ΚΟ)	**29**	42	2.213
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	**38**	106	37.927
METLEN PLC (ΚΟ)	**26**	85	12.796
MIG (ΚΟ)	**0**	0	146
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	**59**	100	666
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**83**	510	12.427
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK (ΚΟ)	**18**	67	373
ΟΤΕ (ΚΟ)	**3**	11	743
ΟΛΠ (ΚΟ)	**0**	0	72
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	**409**	2.976	31.599
ΔΕΗ (ΚΟ)	**52**	181	17.266
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	**0**	0	170
TITAN (ΚΑ)	**0**	0	1.731
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	**6**	27	4.058
Δικαιώματα σε Δείκτες	**14**	246	3.507
FTSE/Χ.Α. Large Cap	**14**	246	3.507
Δικαιώματα σε Μετοχές	**24**	1.017	9.916
Allwyn AG (ΚΟ)	**0**	0	134
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**2**	20	3.189
EUROBANK (ΚΟ)	**0**	0	3.565
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**5**	772	1.233
ΟΤΕ (ΚΟ)	**2**	30	92
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	**0**	0	1.495
ΔΕΗ (ΚΟ)	**15**	195	208
Συνολική Δραστηριότητα	**1.987**	21.830	2.306.874

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 3 Νοεμβρίου 2026

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣΙΜ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΥΡΩΒΚΥ	ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ με ΔΨ_Κ)	4.4500	4.4500	4.4500	-10.0560	500	4.2000	4.5600	4.4500	-3.03
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	10.5100	10.6500	10.5840	4.7650	“26,860”	10.5400	10.6700	10.6200	0.76
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1.3100	1.3300	1.3181	-0.4690	“10,508”	1.3200	1.3250	1.3200	-0.38
ΛΕΠΕ	7Q Investments Public Limited (Σ)	0.1200	0.1300	0.1261	0.6070	327	0.1200	0.1300	0.1300	8.33
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.1080	0.1130	0.1111	0.2410	“162,785”	0.1100	0.1160	0.1130	-5.04
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	2.7400	2.7400	2.7400	7.6680	148	2.6800	2.7600	2.7400	3.01
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						2.3600	2.4400		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.0000	0.3000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.0000	0.0425		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ)						0.0750	0.0790		
ΑΚΕΠ	“ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0110	0.0000		
ΓΙΕΠ	“UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0000	0.0465		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.0000	0.3680		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)						0.0260	0.0275		
ΙΣΕΠ	“ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)”						0.0310	0.0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0165		
ΡΕΕΠ	“REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0000	0.0110		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD						0.0040	0.0080		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΧΑΕΠ	“HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0105	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΑΓΡΟ	“ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ “”Η ΠΡΟΟΔΟΣ”” ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ “						1.8600	0.0000		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.2000	0.2000	0.2000	0.3890	“2,100”	0.2000	0.2200	0.2000	-0.99
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.1920	0.2000		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.0000	1.5000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD						0.0000	0.3480		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0230	0.0000		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0060	0.0000		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.0000	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	1.3500	1.3500	1.3500	0.0000	“111,100”	1.3450	1.3600	1.3500	0.00
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.0000	0.5050		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	6.1500	6.1500	6.1500	13.9040	350	6.0000	6.1500	6.1500	4.24
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0605		
ΚΕΟ	KEO PLC						3.0800	3.1200		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						1.1900	0.0000		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	2.5000	2.5000	2.5000	2.0000	2	2.3000	2.5000	2.5000	0.81
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.5200	0.5700		
Τεχνολογία										
NETIN	NET INFO PLC						0.0000	0.0000		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0.0000	0.2200		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.4500	0.4700		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.1980	0.2060		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0.0000	0.1280		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1.2200	1.2200	1.2200	1.7580	350	1.2000	1.2200	1.2200	2.52
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΚΑΕΠ	“ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)”						0.0000	0.2080		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ)						0.0000	0.0000		
ΤΟΕΠ	“ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)”						0.0000	0.0315		
ΝΤΟΔ	“DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)”						0.0000	0.0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (ΑΝ)						0.0000	0.0000		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	“CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)”						0.0000	0.2420		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	“WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)”						0.0000	0.0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΡΙΧΣ1	REHUB PLC – Ομόλογα 2028 (Σ)						100.0000	0.0000		
ΡΙΧΣ2	REHUB PLC – Ομόλογα 2030 (Σ)						100.0000	0.0000		
ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΜΤΝ0130	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 01/2030						0.0000	0.0000		
ΕΜΤΝ0132	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 01/2032						0.0000	0.0000		
ΕΜΤΝ0140	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 01/2040						0.0000	0.0000		
ΕΜΤΝ0234	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 02/2034						0.0000	0.0000		
ΕΜΤΝ0427	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 04/2027						0.0000	0.0000		
ΕΜΤΝ0433	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 04/2033						0.0000	0.0000		
ΕΜΤΝ0450	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 04/2050						0.0000	0.0000		
ΕΜΤΝ0549	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 05/2049						0.0000	0.0000		
ΕΜΤΝ0631	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 06/2031						0.0000	0.0000		
ΕΜΤΝ0928	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 09/2028						0.0000	0.0000		
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ										
ΓΔ13Θ26	Γραμμάτια Δημοσίου 13 Εβδομάδων, 8η Έκδοση 2026 (28/08/2026 – 27/11/2026)						0.0000	0.0000		
ΓΔ13Ι26	Γραμμάτια Δημοσίου 13 Εβδομάδων, 9η Έκδοση 2026 (18/09/2026 – 18/12/2026)						0.0000	0.0000		
ΓΔ13Κ26	Γραμμάτια Δημοσίου 13 Εβδομάδων, 10η Έκδοση 2026 (23/10/2026 – 22/01/2027)						0.0000	0.0000		
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ										
Παράβαση σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.6 (ΚΔΠ 379/2014)										
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD									
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD									
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC									
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD									
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ									
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ									
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD									
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD									
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD									
ΛΕΠΕ	7Q Investments Public Limited									
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC									
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD									
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD									
ΡΙΧΣ1	REHUB PLC – Ομόλογα 2028									
ΡΙΧΣ2	REHUB PLC – Ομόλογα 2030									
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD									
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC									

* Η διαφορ

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ο Κώστας Καραμανλής ανησυχεί

Του **ΚΩΣΤΑ ΣΤΟΥΠΑ**

Από το βήμα του Πολεμικού Μουσείου ο πρώην πρωθυπουργός, πριν από λίγες μέρες, είδε τη χώρα να κινδυνεύει να βρεθεί σταδιακά σε μη αναστρέψιμη ομηρία απέναντι στην Τουρκία. Σε προηγούμενες παρεμβάσεις είχε μιλήσει για κρίση εμπιστοσύνης στους θεσμούς και απαξίωση του πολιτικού συστήματος.

Εχει δίκιο. Το ερώτημα όμως δεν είναι τι λέει. Είναι ποιος το λέει. Γιατί, αν υπάρχει Ελληνας πολιτικός που γνωρίζει από πρώτο χέρι τι σημαίνει ομηρία, είναι αυτός που το 2009 παρέδωσε μια χώρα δέσμια των δανειστών της. Ας μιλήσουν οι αριθμοί. Αυτοί δεν έχουν κομματική ταυτότητα. Το 2004 το δημόσιο χρέος ήταν περίπου 183 δισ. ευρώ. Το 2009 είχε φτάσει τα 299 δισ. Δηλαδή 116 δισ. νέα δανεικά σε πέντε χρόνια. Περίπου 23 δισ. τον χρόνο. Περίπου 63 εκατ. τη μέρα, Σαββατοκύριακα μαζί. Και με αυτά

Η κρίση εμπιστοσύνης για την οποία μιλάει σήμερα ο πρώην πρωθυπουργός δεν έπεσε από τον ουρανό.

τα λεφτά, κανένα μεγάλο έργο, κανένα εξοπλιστικό πρόγραμμα που να δικαιολογεί τον λογαριασμό. Για το 2009 η κυβέρνηση δήλωνε στις Βρυξέλλες έλλειμμα 3,7% του ΑΕΠ. Μετά τις εκλογές έγινε 12,5%. Τον Νοέμβριο του 2010 η Eurostat το «κλείδωσε» στο 15,4%. Περίπου 36 δισ. ευρώ σε μία χρονιά. Από το 3,7% στο 15,4%. Αυτό δεν είναι απόκλιση. Είναι άλλη χώρα.

Και εδώ η ιστορία αποκτά μια ειρωνεία που κανένας σεναριογράφος δεν θα τολμούσε. Η διακυβέρνηση Καραμανλή ξεκίνησε το 2004 με την περίφημη «απογραφή»: την καταγγελία ότι η προηγούμενη κυβέρνηση είχε «μαγειρέψει» τα νούμερα. Πέντε χρόνια αργότερα, τον Ιανουάριο του 2010, η Κομισιόν δημοσίευε ειδική έκθεση για τα ελληνικά στατιστικά: σοβαρές παρατυπίες, πολιτικές παρεμβάσεις, θεσμικές αδυναμίες.

Ο Κώστας Καραμανλής ξεκίνησε την πρωθυπουργία του καταγγέλλοντας τη δημιουργική λογιστική. Την τελείωσε ως το πιο διάσημο παράδειγμά της.

Θα πει κάποιος: φταίει η κρίση του 2008. Οχι. Η κρίση ήταν η άμπωτη. Οταν τραβιέται το νερό, φαίνεται ποιος κολυμπούσε γυμνός. Το έλλειμμα δεν το γέννησε η Lehman Brothers. Το αποκάλυψε. Καμία άλλη διακυβέρνηση στη νεότερη ιστορία δεν άφησε τη χώρα τόσο γυμνή οικονομικά – και άρα αμυντικά.

Θα πει κάποιος άλλος: οι παθογένειες ήταν παλιές. Σωστό. Πελατειακό κράτος, φοροδιαφυγή, ανελαστικές δαπάνες, Παπανδρεϊκός εθισμός στον δανεισμό. Μόνο που ο Κώστας Καραμανλής δεν εξελέγη για να τα περιγράψει. Εξελέγη υποσχόμενος «επανίδρυση του κράτους». Αντί για επανίδρυση, πήραμε «ήπια προσαρμογή». Αντί για προσαρμογή, πρόωρες εκλογές. Και αντί για σχέδιο, τη χρεοκοπία.

Ο λογαριασμός δεν πήγε σε όσους πήραν τις αποφάσεις. Πήγε στον συνταξιούχο που είδε τη σύνταξή του να ψαλιδίζεται. Στον μισθωτό του ιδιωτικού τομέα που έχασε τη δουλειά του. Στους νέους που έφυγαν στο εξωτερικό. Στα παιδιά που θα πληρώνουν τόκους για δάνεια που δεν πήραν. Και σε μια χώρα που σήμερα αντιμετωπίζει το τουρκολιβυκό μνημόνιο και την οικονομική και στρατιωτική υπεροπλία της Αγκυρας.

Γιατί ο λογαριασμός είναι και γεωπολιτικός. Το 2009 το ΑΕΠ της Ελλάδας ήταν περίπου 330 δισ. δολάρια και της Τουρκίας περίπου 650 δισ. Ενα προς δύο. Το 2025 η Ελλάδα είχε περίπου 280 δισ. δολάρια και η Τουρκία σχεδόν 1,6 τρισ. Ενα προς πέντε και κάτι. Ποιος έβαλε, λοιπόν, τη χώρα σε ομηρία; Η κρίση εμπιστοσύνης για την οποία μιλάει σήμερα ο πρώην πρωθυπουργός δεν έπεσε από τον ουρανό. Χτίστηκε με ελλείμματα, με υποσχέσεις που δεν τηρήθηκαν και με λογαριασμούς που δεν έβγαιναν. Ο κ. Καραμανλής έχει κάθε δικαίωμα να παρεμβαίνει. Ο πολίτης όμως δικαιούται να ζητήσει κάτι ακόμη: πριν από τα μαθήματα θεσμικής αξιοπιστίας, μια ειλικρινή αναμέτρηση με τη δική του θητεία.

Γιατί στην πολιτική, όπως και στις αγορές, δεν μετράνε οι ομιλίες. Μετράει ο ισολογισμός.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε πρώτη φορά στο Liberal.gr.

Σχέδιο ΗΠΑ για ρωσικό αέριο στην Ευρώπη μέσω Ουκρανίας

Η πρόταση προβλέπει πωλήσεις μέσω αμερικανικού ενδιάμεσου φορέα

Την επανέναρξη της ροής ρωσικού φυσικού αερίου προς την Ευρώπη, μέσω του ουκρανικού δικτύου αγωγών, φαίνεται πως προωθεί η κυβέρνηση των ΗΠΑ, σε μια προσπάθεια να εξασφαλίσει ενεργειακή εκεχειρία πριν από την έλευση του χειμώνα, όπως αποκαλύπτουν Αμερικανοί, Ευρωπαίοι και Ουκρανοί αξιωματούχοι. Σύμφωνα με αποκλειστικό δημοσίευμα της Wall Street Journal, η ιδέα αυτή φέρεται να παρουσιάστηκε τον Σεπτέμβριο κατά τις επαφές που είχαν οι Αμερικανοί απεσταλμένοι Τζάρεντ Κούσνερ και Στιβ Γουίτκοφ τόσο στη Μόσχα όσο και στο Κιέβο.

Η πρόταση προβλέπει τη διακίνηση του αερίου μέσω αμερικανικού ενδιάμεσου φορέα, ώστε να παρακαμφθούν οι ευρωπαϊκές κυρώσεις, ανοίγοντας παράλληλα τον δρόμο για κερδοφόρες επενδύσεις των ΗΠΑ. Οι Αμερικανοί διαπραγματευτές εκτιμούν πως η επιστροφή της Ρωσίας στην ευρωπαϊκή αγορά αποτελεί ισχυρό κίνητρο για να συναινέσει ο πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν, ενώ παράλληλα η αξιοποίηση του σοβιετικής κατασκευής δικτύου – το οποίο συνδέει τα κοιτάσματα του Ουρενγκόι στη Σιβηρία με την Ευρώπη– θα εξασφάλιζε στο Κίεβο κρίσιμα έσοδα από τέλη διέλευσης, προσφέροντας μια αμοιβαίως επωφελή λύση. Το συγκεκριμένο δίκτυο διέκοψε τη λειτουργία του τον Ιανουάριο του 2025, μπορεί όμως να ξεκινήσει να λειτουργεί άμεσα, σε αντίθεση με τους υποθαλάσσιους αγωγούς Nord Stream 1 και 2, οι οποίοι υπέστησαν σοβαρές ζημιές μετά τις υποθαλάσσιες εκρήξεις δολιοφθοράς στη Βαλτική τον Σεπτέμβριο του 2022, που κατέστρεψαν τις υποδομές τους. Για να διασφαλιστεί μάλιστα ότι τα έσοδα που θα προκύψουν δεν θα χρηματοδοτήσουν τη πολεμική μηχανή της Μόσχας, ο Λευκός Οίκος προτείνει την κατάθεσή τους σε ειδικό καταπιστευτικό λογαριασμό υπό τη δικαιοδοσία μιας τρίτης, ουδέτερης, χώρας. Η Ουάσιγκτον προωθεί το σχέδιο στις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις ως λύση για να μειωθεί το ενεργειακό κόστος, σε μια περίοδο που τα αποθέματα φυσικού αερίου της Ευρώπης βρίσκονται στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων ετών. Σύμφωνα με τις ρυθμιστικές αρχές ενέργειας της Ε.Ε., οι υποδομές υπόγειας αποθήκευσης φυσικού αερίου στην Ευρώπη βρίσκονται περίπου στο 75% της χωρητικότητάς τους. Αυτό σημαίνει ότι η Γηραιά Ηπειρος θα υποδεχθεί τον χειμώνα που έρχεται με αποθέματα χαμηλότερα από τον μέσο όρο της τελευταίας 9ετίας. Η πρωτοβουλία αυτή ωστόσο έρχεται σε αντίθεση με την υφιστάμενη στρατηγική της Ευρώπης. Ο πόλεμος ώθησε τους Ευρωπαίους να θεωρήσουν την εξάρτηση από το ρωσικό φυσικό

Οι υποδομές αποθήκευσης φυσικού αερίου στην Ευρώπη βρίσκονται περίπου στο 75% της χωρητικότητάς τους. Αυτό σημαίνει ότι η Γηραιά Ηπειρος θα υποδεχθεί τον χειμώνα που έρχεται με αποθέματα χαμηλότερα από τον μέσο όρο της τελευταίας 9ετίας.

αέριο ως στρατηγική ευπάθεια απέναντι σε μια εχθρική δύναμη, ενώ η Ε.Ε. έχει ήδη ψηφίσει νομοθεσία για τον δραστικό περιορισμό των εισαγωγών και την πλήρη απαγόρευσή τους μέχρι το τέλος του επόμενου έτους. Το ρωσικό αέριο καλύπτει πλέον μόλις το 11% της ευρωπαϊκής κατανάλωσης, σε σύγκριση με 45% που ήταν προπολεμικά. Η κυβέρνηση Τραμπ πάλι θεωρεί μια ενδεχόμενη επαναλειτουργία των αγωγών Nord Stream ως δυνητικά σημαντικό στοιχείο μιας ευρύτερης αρχιτεκτονικής ασφαλείας και εκτιμά πως οι ευρωπαϊκές επιφυλάξεις θα καμφθούν λόγω της ενεργειακής κρίσης και του κόστους των καυσίμων.

Οι επιπτώσεις του πολέμου στο Ιράν θα μπορούσαν να διαβρώσουν την αντίσταση της Ευρώπης, όπως αναγνωρίζουν άλλωστε και Ευρωπαίοι αξιωματούχοι. Οι αποστολές υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) από το Κατάρ παραμένουν εγκλωβισμένες στον Περσικό Κόλπο, ενώ η παγκόσμια αύξηση των τιμών της ενέργειας συνεχίζεται, παρά το γεγονός ότι περισσότερα φορτία πετρελαίου διέρχονται πλέον από τα Στενά του Ορμούζ. Σύμφωνα με στοιχεία της Ε.Ε., η Ευρώπη έχει επιβαρυνθεί με επιπλέον 100 δισ. ευρώ σε ενεργειακό κόστος ως αποτέλεσμα της σύγκρουσης στη Μέση Ανατολή.

Διπλωματικές πηγές μάλιστα σημειώνουν ότι θα ήταν ευκολότερο για την Ευρώπη να αλλάξει τη θέση της εάν το Κίεβο ενέκρινε τις πωλήσεις φυσικού αερίου ως μέρος μιας εκεχειρίας που θα απέτρεπε τα ενεργειακά μπλακ άουτ και μια πιθανή ανθρωπιστική καταστροφή σε μεγάλες ουκρανικές πόλεις, ενδεχομένως πυροδοτώντας μια νέα έξοδο προσφύγων τους επόμενους μήνες, καταλήγει η WSJ. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα, μιας και η Ουκρανία έχει ξεμείνει από αντιαεροπορική άμυνα, με τις ΗΠΑ να περιορίζουν τις προμήθειες αναχαιτιστικών πυραύλων Patriot εν μέσω της παγκόσμιας έλλειψης που προκλήθηκε από τον πόλεμο στο Ιράν.

Η προσοχή πλέον στρέφεται στις τριμερείς ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις, ανάμεσα σε ΗΠΑ, Ρωσία και Ουκρανία, που έχουν προγραμματιστεί για τα μέσα Νοεμβρίου στο Αμπου Ντάμπι. Το Κρεμλίνο αποκλείει προς το παρόν την άμεση επανέναρξη των εξαγωγών προς την Ευρώπη, αφήνει όμως ανοικτό το ενδεχόμενο μελλοντικής συμφωνίας.

Οι χάκερ των ψυγείων βάζουν «φωτιές» στην Ευρώπη

Της ανταποκρίτριάς μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΒΟΥΔΟΥΡΗ

Μια νέα μορφή κυβερνοεπιθέσεων, που δεν περιορίζονται στην υποκλοπή δεδομένων ή στην παράλυση ψηφιακών υπηρεσιών, αλλά προκαλούν άμεσες ζημιές σε επιχειρήσεις και επηρεάζουν την καθημερινότητα των πολιτών, καθώς και την ασφάλεια των καταναλωτών, βρίσκεται πλέον στο μικροσκόπιο των ευρωπαϊκών αρχών. Από το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο και την Ολλανδία έως την Ιρλανδία, τη Σουηδία, τη Φινλανδία και την Εσθονία, χάκερ φαίνεται ότι παρενέβησαν εξ αποστάσεως στα συστήματα ψύξης σούπερ μάρκετ, ανεβάζοντας τις θερμοκρασίες ακόμη και στους 70 βαθμούς Κελσίου και καταστρέφοντας μεγάλες ποσότητες τροφίμων. Τα περιστατικά, που καταγράφηκαν χθες σε τουλάχιστον επτά κράτη-μέλη, ακολούθησαν τις αντίστοιχες επιθέσεις σε εκατοντάδες γαλλικά σούπερ μάρκετ στα μέσα Οκτωβρίου, προκαλώντας κινητοποίηση και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

«Οι κυβερνοεπιθέσεις μπορούν να διαταράξουν υπηρεσίες, να επηρεάσουν επιχειρήσεις και να έχουν άμεσες συνέπειες στην καθημερινή ζωή των πολιτών», επισήμανε στην «Κ» εκπρόσωπος της Κομισιόν, επιβεβαιώνοντας ότι η Ε.Ε. βασίζεται στο δίκτυο EU-CyCLONe για τον συντονισμό και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών-μελών που επηρεάστηκαν. Το EU-CyCLONe αποτελεί ουσιαστικά ένα μηχανισμό συνεργασίας των αρμόδιων εθνικών αρχών για τη διαχείριση σοβαρών περιστατικών και κρίσεων κυβερνοασφάλειας.

«Μας ανησυχεί η αυξανόμενη συχνότητα των περιστατικών, εν μέρει λόγω της στοχευμένης χρήσης της AI», τόνισε στην «Κ» η εκπρόσωπος του βελγικού Κέντρου Κυβερνοασφάλειας (CCB) Κάτριν Εγκερς. Οπως εξήγησε, οι εξελιγμένοι επιτιθέμενοι μπορούν πλέον να εκμεταλλεύονται αποτελεσματικότερα την ευπάθεια των πληροφοριακών συστημάτων. Για τον λόγο αυτόν, άλλωστε, οι βελγικές αρχές αποστέλλουν περίπου 3.000 στοχευμένες προειδοποιήσεις κάθε μήνα.

«Γνωρίζουμε το περιστατικό, αλλά δεν διαθέτουμε περισσότερες πληροφορίες», διευκρίνισε χθες η ίδια, προσθέτοντας ότι «δεν είναι γνωστό ποιοι βρίσκονται πίσω από αυτή την επίθεση». Εκείνο που προκαλεί αίσθηση είναι η παραδοχή της πως «ενδέχεται να μην καταστεί ποτέ δυνατή η ταυτοποίησή τους». Επίσης, δεν είχε επιβεβαιωθεί έως χθες εάν οι επιθέσεις στις διαφορετικές χώρες συνδέονταν μεταξύ τους, παρότι κατέστη εξαρχής φανερό ότι ο τρόπος δράσης των χάκερ ήταν πανομοιότυπος.

Εργαζόμενοι στην αλυσίδα σούπερ μάρκετ ICA Kvantum στη Σουηδία πέταξαν κατεψυγμένα και άλλα προϊόντα που χάλασαν όταν οι θερμοκρασίες ψυγείων και καταψυκτών ανέβηκαν στο κόκκινο. Το ίδιο συνέβη σε τουλάχιστον επτά κράτη-μέλη της Ε.Ε. μετά τις κυβερνοεπιθέσεις, προκαλώντας στις επιχειρήσεις ζημίες εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ.

Στόχος και κρεοπωλεία

Στο Βέλγιο, όπου πάντως η ομοσπονδιακή εισαγγελία ξεκίνησε ήδη σχετική έρευνα, επηρεάστηκαν περίπου 40 καταστήματα αλυσίδων σούπερ μάρκετ Delhaize, 15 Carrefour, 15 Intermarché και πέντε Spar, σύμφωνα με τοπικά μέσα ενημέρωσης. Προβλήματα αναφέρθηκαν επίσης σε κρεοπωλεία της αλυσίδας De Laet en Van Haver και σε κατάστημα ΙΚΕΑ στην πόλη Μονς. Από τα ξημερώματα, οι θερμοκρασίες ψυγείων και καταψυκτών εκτοξεύθηκαν, αναγκάζοντας τους υπευθύνους να αποσύρουν προϊόντα αξίας εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ. Η Carrefour επιβεβαίωσε ότι επηρεάστηκαν 15 από τα 700 καταστήματά της, διευκρινίζοντας ότι όλα παρέμειναν ανοιχτά και κανένα υπερμάρκετ δεν αντιμετώπισε πρόβλημα.

«Πρόκειται για κυβερνοεπίθεση, δεν υπάρχει άλλη εξήγηση», δήλωσε ο εκπρόσωπος της Carrefour στο Βέλγιο Μιχ Βεργκάουβεν, χαρακτηρίζοντας, όμως, περιορισμένες τις επιπτώσεις στη γνωστή αλυσίδα σούπερ μάρκετ.

Ανάλογα περιστατικά καταγράφηκαν και στη Σουηδία, όπου επηρεάστηκαν καταστήματα ICA και επτά καταστήματα Coop. Στην Ιρλανδία, η εταιρεία Musgrave επιβεβαίωσε προβλήματα σε 13 καταστήματα SuperValu, ενώ στην Ολλανδία αναφέρθηκαν επιθέσεις στα συστήματα ψύξης τουλάχιστον 17 επιχειρήσεων.

Αναφορές υπήρξαν επίσης για κατάστημα Selver στην Εσθονία και σούπερ μάρκετ του ομίλου K Group στη Φινλανδία. Στο Λουξεμβούργο, η Delhaize ανέστειλε προληπτικά τα συστήματα παραγγελιών της.

Οι δράστες φέρεται να απέκτησαν απομακρυσμένη πρόσβαση στα ηλεκτρονικά συστήματα ελέγχου της ψύξης των σούπερ μάρκετ και να ενεργοποίησαν τη λειτουργία απόψυξης, με αποτέλεσμα οι καταψύκτες να παράγουν θερμότητα.

Ιδιος μηχανισμός

«Πρόκειται ακριβώς για τον ίδιο μηχανισμό με εκείνον που χρησιμοποιήθηκε στη Γαλλία», τόνισε σε βελγικά μέσα ενημέρωσης ο Στέφαν Μούλανς, επικεφαλής της εταιρείας ψυκτικών εγκαταστάσεων Sabcobel. Οπως εξήγησε, όμως, η αντιμετώπιση της ευπάθειας δεν περιορίζεται απλώς σε μια ενημέρωση λογισμικού, αλλά ενδέχεται να απαιτεί παρεμβάσεις στις εγκαταστάσεις.

Στις 12 Οκτωβρίου, εκατοντάδες γαλλικά σούπερ μάρκετ είχαν πληγεί από παρόμοιες κυβερνοεπιθέσεις, με αποτέλεσμα μεγάλες απώλειες τροφίμων και τουλάχιστον μία αναφερόμενη πυρκαγιά. Πολλά από τα συστήματα που επηρεάστηκαν, τόσο στη Γαλλία όσο και στα χθεσινά περιστατικά, χρησιμοποιούσαν τεχνολογία της δανικής Danfoss.

Μάλιστα, ο επικεφαλής της γαλλικής υπηρεσίας κυβερνοασφάλειας ANSSI, Βενσάν Στρομπέλ, είχε επισημάνει στις 21 Οκτωβρίου, ενώπιον της γαλλικής Γερουσίας, ότι οι επιθέσεις στη Γαλλία φαίνεται να εκμεταλλεύθηκαν βασικές ελλείψεις ασφαλείας, όπως αδύναμοι κωδικοί.

«Δεν είναι σωστό να επιρρίπτουμε ευθύνες στα θύματα», ανέφερε η Κάτριν Εγκερς, σημειώνοντας ότι η εφαρμογή βασικών μέτρων κυβερνοασφάλειας αποτελεί προτεραιότητα για όλους τους οργανισμούς.

Η Κομισιόν υπογράμμισε ότι θα συνεχίσει τη συνεργασία με τα κράτη-μέλη, αξιοποιώντας – μεταξύ άλλων– την οδηγία NIS2, η οποία επιβάλλει αυστηρότερα μέτρα ψηφιακής προστασίας και υποχρεώσεις αναφοράς σοβαρών κυβερνοπεριστατικών σε επιχειρήσεις και οργανισμούς κρίσιμων τομέων, όπως η ενέργεια, η υγεία και η βιομηχανία τροφίμων.

Ζημιές κατέγραψε την Τρίτη το ΧΑΚ

Ζημιές κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 309,61 μονάδες, σημειώνοντας πτώση της τάξης του 0,23%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €471.885,89. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 181,91 μονάδες, καταγράφοντας απώλειες σε ποσοστό 0,22%.

Όσον αφορά τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη κατέγραψε μόνο η Εναλλακτική Αγορά σε ποσοστό 1,34%. Στον αντίποδα, πτώση κατέγραψαν η Κύρια Αγορά σε ποσοστό 0,71%, οι Επενδυτικές Εταιρείες σε ποσοστό 0,37% και τα Ξενοδοχεία σε ποσοστό 0,17%.

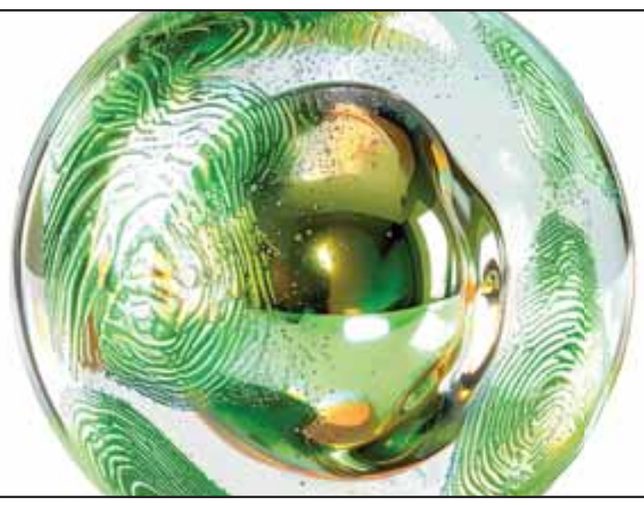
Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €284.286,80 (τιμή κλεισίματος €10,62 - άνοδος 0,76%), της Κυπριακής Εταιρείας Τσιμέντων με €149.985,00 (τιμή κλεισίματος €1,35 - χωρίς μεταβολή), της Louis plc με €18.087,35 (τιμή κλεισίματος €0,113 - πτώση 5,04%), της Δήμητρα Επενδυτική με €13.850,48 (τιμή κλεισίματος €1,32 - πτώση 0,38%) και της Eurobank με €2.225,00 (τιμή κλεισίματος €4,45 - πτώση 3,03%).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, έξι κινήθηκαν ανοδικά, τέσσερις καθοδικά, ενώ μία παρέμεινε αμετάβλητη. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 104.

Deloitte.

What makes an organisation truly resilient?

Learn how Deloitte protects and innovates

Scan for more

© 2026 Deloitte Limited